

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach

Dyddiad y cyfarfod: 22 Tachwedd 2023

Teitl: Cyflwyno i'r Pwyllgor ganfyddiadau'r adolygiad ynglŷn â thrawsnewid Gwasanaethau Dydd (Pobl Hŷn, Anableddau Dysgu, Anawsterau Dysgu Dwys a Lluosog, ac Awtistiaeth) a Darpariaeth Seibiant (Gydol Oes) Ceredigion

Pwrpas yr adroddiad: Craffu ar ganfyddiadau'r gwaith ymgysylltu â'r cyhoedd a'r Cynllun Gweithredu sydd wedi'i ddatblygu, gan wneud argymhellion i Gabinet Cyngor Sir Ceredigion.

Rheswm y mae'r Pwyllgor Craffu wedi gofyn am y wybodaeth hon:

Er mwyn craffu ar yr adroddiad a'r Cynllun Gweithredu a gwneud argymhellion i Gabinet Cyngor Sir Ceredigion.

Cefndir

Ar 6 Rhagfyr 2022, cymeradwyodd y Cabinet y dylem fwrw ymlaen i gynnal ymarfer ymgysylltu ac ymgynghori ehangach yn 2023 gan ganolbwyntio ar ail-lunio'r cyfleoedd o ran y gwasanaethau dydd a'r ddarpariaeth seibiant. Wrth ymgysylltu ac ymgynghori, rhoddwyd ystyriaeth fanwl i brif egwyddorion y Strategaeth Llesiant Gydol Oes ochr yn ochr â'r Strategaethau Cenedlaethol a Rhanbarthol sy'n gysylltiedig ag Anableddau Dysgu, Plant sy'n Derbyn Gofal a chyfleoedd o ran seibiant ar sail gydol oes.

Bu i'r adolygiad ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol: -

- Cyfleoedd o ran gwasanaethau dydd i oedolion hŷn gan gynnwys y rheiny sy'n byw gyda diagnosis o ddementia
- Cyfleoedd o ran gwasanaethau dydd i unigolion sy'n byw ag anableddau dysgu, awtistiaeth ac anawsterau dysgu dwys a lluosog.
- Llwybrau pontio gydol oes ar gyfer y rheiny sy'n byw ag anableddau dysgu / awtistiaeth
- Darpariaeth seibiant (dydd a phreswyl) gydol oes

Cafodd ymarfer ymgysylltu ac ymgynghori eang ei gynnal rhwng mis Mawrth a mis Awst 2023, Gwnaed y gwaith hwn gan gwmni annibynnol (*Practice Solutions Limited*) ac ariannwyd y gwaith drwy'r Gronfa Integreiddio Rhanbarthol.

Mae'r adolygiad yn rhan o waith y Cyngor wrth iddo gyflawni'r Strategaeth Llesiant Gydol Oes ar gyfer 2021-2027 a'r cynllun gweithredu sy'n gysylltiedig â hi. Gwnaeth y Cyngor gytuno i'r Strategaeth a'r cynllun gweithredu ym mis Hydref 2021. Comisiynwyd *Practice Solutions Ltd* i gefnogi'r Cyngor wrth iddo ymgynghori ynghylch y bwriad i drawsnewid y gwasanaethau. Hefyd, bu

i *Practice Solutions Ltd* gynnal ymchwil pen desg a hwyluso gweithgareddau ymgysylltu annibynnol sy'n sail i'r adroddiad hwn.

Defnyddiwyd dulliau cymysg yn yr adolygiad. Cynhaliwyd ymarfer pen desg i ddadansoddi adroddiadau ar wasanaethau lleol ynghyd ag adolygiad o'r ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â chynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a'r dyletswyddau a roddwyd ar sefydliadau i sicrhau llesiant cenedlaethau'r dyfodol.

Bu ystod eang o randdeiliaid yn rhan o'r gwaith, gan gynnwys pobl sy'n derbyn gofal seibiant a chyfleoedd dydd, teuluoedd a gofalwyr, sefydliadau darparu gwasanaethau, gweithwyr y cyngor sy'n gweithio mewn canolfannau gofal cymdeithasol a chyfleoedd dydd, gweithwyr iechyd, pobl ag anableddau dysgu, pobl â dementia, plant a phobl ifanc a phobl sydd ag anghenion cymhleth. Dosbarthwyd arolwg i'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau, eu teuluoedd, gofalwyr di-dâl eraill, staff y Cyngor a staff yn y sefydliadau sy'n bartneriaid i'r Cyngor.

Paratowyd arolwg ar gyfer y cyhoedd a oedd ar gael ar wefan y Cyngor ac yn ystod y cyfnod ymgysylltu, cafwyd 205 o ymatebion. Ochr yn ochr â hynny, fe wnaeth Practice Solutions ymgysylltu â 206 o bobl wyneb yn wyneb ac ar-lein. Cymerodd cyfanswm o 411 o bobl ran yn yr adolygiad.

Ar ôl cwblhau'r ymarferion ymgysylltu a'r ymarferion pen desg, dadansoddwyd y data a nodwyd y canfyddiadau allweddol canlynol. O'r canfyddiadau allweddol hyn datblygwyd nifer o argymhellion, er mwyn i'r Cyngor eu hystyried. Mae'r argymhellion yn cael eu nodi isod:

Canfyddiadau allweddol yr adolygiad

Roedd y safbwyntiau a fynegwyd gan gyfranogwyr yn yr adolygiad yn nodi bron pob mater a amlygwyd yn adolygiad cenedlaethol ADSS Cymru. Mae llawer o'r materion a wynebier yng Ngheredigion yn gyffredin i lawer o awdurdodau lleol yng Nghymru. Fodd bynnag, ni chodwyd rhai materion a grybwyllwyd yn yr adolygiad cenedlaethol yn adolygiad Ceredigion. Yn fwyaf nodedig ymhlith y materion na thrafodwyd rhyw lawer arnynt oedd y defnydd o dechnoleg fideo, y cyfryngau cymdeithasol ac apiau cyfathrebu i gynyddu'r cyfleoedd o ran gwasanaethau dydd. Mewn rhai ardaloedd, arweiniodd hyn at greu grwpiau *WhatsApp* fel y gallai'r defnyddwyr gwasanaeth a'r gofalwyr barhau i gwrdd y tu allan i'r gwasanaethau ffurfiol.

Mae canfyddiadau allweddol adolygiad Ceredigion yn perthyn i sawl thema. Mae llawer ohonynt yn cael eu hailadrodd ar draws y grwpiau oedran a'r cleientiaid, ond roedd rhai yn fwy penodol i grwpiau cleientiaid unigol. Felly, nodir y themâu allweddol isod gan ddefnyddio penawdau. Oni nodir yn wahanol, maent yn gyffredin trwy'r gwasanaethau.

Pwysigrwydd cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant

Roedd cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant yn cael eu hystyried yn hanfodol i ddiwallu anghenion cymdeithasol ac anghenion galwedigaethol y bobl hynny sy'n eu defnyddio ynghyd â diwallu eu hanghenion o ran gweithgareddau. Nodwyd hefyd eu bod yn hanfodol wrth alluogi gofalwyr di-dâl i barhau i ddarparu eu rôl hanfodol. Heb y gwasanaethau hyn, byddai gofalwyr yn ei chael hi'n anodd gofalu. Yn ogystal, heb ofalwyr di-dâl, ni fyddai gwasanaethau'n gallu llenwi'r bwch hwn. Byddai hyn yn debygol o arwain at sefyllfa lle byddai angen ymyriadau gan wasanaeth statudol ar lawer o bobl yn enwedig y bobl hynny sydd ag anghenion cymhleth.

Effaith COVID-19

Yn debyg i'r sefyllfa mewn awdurdodau ledled Cymru a'r Deyrnas Unedig, roedd y pandemig wedi effeithio'n sylweddol ar wasanaethau. Bu'n rhaid cau llawer o wasanaethau neu gyfyngu arnynt ac adroddwyd bod rhai pobl, yn enwedig y rhai a oedd yn byw mewn tai â chymorth, wedi colli eu gwasanaethau oherwydd rhoddwyd blaenoriaeth i'r bobl nad oeddent yn cael eu cefnogi. Nid yw'r gwasanaethau wedi dychwelyd i'r hyn a oeddent cyn COVID-19 ac nid yw rhai pobl a adawodd y gwasanaethau wedi dychwelyd. Canfu'r adolygiad cenedlaethol fod hyn yn gyffredin ledled Cymru. Roedd rhai gwasanaethau'n defnyddio technoleg megis cyfleusterau fideogynadleda a rhoddwyd cefnogaeth y tu allan i'r gwasanaethau sy'n seiliedig ar leoedd, i lenwi'r bylchau. Cafodd nifer o fentrau a gynlluniwyd yn flaenrol eu cyflwyno'n gynharach gan rai awdurdodau lleol i fynd i'r afael â'r angen am gefnogaeth barhaus. Mae llawer o lefydd yng Nghymru wedi cadw'r dulliau hyn o weithredu wrth iddynt ailgynllunio gwasanaethau.

Cymhlethdod ac angen haenedig

Trwy'r adolygiad, un sylw a wnaed yn aml oedd nad yw un ateb yn addas i bawb. Mae anghenion a chwaeth pob unigolyn yn wahanol a cheir lefel uchel o gymhlethdod o ran anghenion gofal a threfniadau rhai pobl. Mae gan y bobl sydd angen gwasanaethau sbectwm o anghenion, ac mae hyn yn gofyn am yr hyn sy'n cael ei alw'n ymateb haenedig.

Roedd y sylwebaeth yn yr adolygiad cenedlaethol yn awgrymu'n gryf bod yr anghenion yn fwy cymhleth am amrywiaeth o resymau, ac mae hyn yn effeithio ar y galw am wasanaethau a chapasiti'r gwasanaethau i ddiwallu anghenion.

Yng Ngheredigion, rhoddwyd disgrifiadau o bobl a oedd wedi dod yn fwy bregus yn ystod y cyfnod clo ac a oedd yn fwy pryderus ynglŷn â defnyddio'r gwasanaethau rhag ofn y byddent yn dal clefydau. Nid yw'r materion hyn yn unigryw i Geredigion ac adroddwyd amdanynt ar draws y wlad. Mae'r ffactorau hyn a'r ffaith bod anghenion pobl wedi datblygu i fod yn fwyfwy cymhleth yn dangos bod angen canolbwyntio ar unigolion a blaenoriaethu'r rhai sydd â'r anghenion mwyaf a'u gofalwyr di-dâl.

Trafnidiaeth

Un mater a gafodd sylw mawr gan y rhanddeiliaid oedd trafndiaeth. Amlygodd yr adolygiad cenedlaethol pa mor angenrheidiol yw trafndiaeth a thynnodd sylw at effaith COVID-19, y mesurau a gyflwynwyd o ran pellter cymdeithasol a'r cynnydd diweddar mewn prisiau tanwydd ar y drafnidiaeth a oedd ar gael ar hyn o bryd a pha mor addas ydyw. Dangoswyd pa mor ganolog oedd y materion hyn mewn cymunedau gwledig. Roedd y dystiolaeth a gasglwyd yn adolygiad Ceredigion yn amlygu hyn.

Roedd hwn yn bwnc byw i'r cyfranogwyr ac roeddent yn ystyried bod trafndiaeth yn allweddol bwysig ar gyfer cael mynediad at wasanaethau. Cynigiwyd nifer o atebion posibl gan wahanol grwpiau. Wrth ddod o hyd i atebion ymarferol i'r her hon, mae'n bosib y bydd angen ystyried y rhain drwy strategaeth ffurfiol sy'n adlewyrchu anghenion gwahanol unigolion a grwpiau.

Staffio

Roedd pob sector wedi sôn am brinder staff. Yn y trydydd sector, dywedwyd bod y problemau wedi gwaethygu gan fod angen, oherwydd pwysau ariannol, gyflwyno contractau tymor byr a chontractau dim oriau. Mae hyn wedi arwain at staff yn gadael ac ofnau y gallai rhagor o staff adael. Dywedwyd

bod prinder Gweithwyr Cymdeithasol yn arwain at ddiffyg dilyniant mewn gofal i bobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau a llai o gyswllt â gofalwyr a staff di-dâl mewn asiantaethau eraill. Amlygwyd problemau staffio yn yr adroddiad cenedlaethol ac mae'r materion a nodwyd yn genedlaethol yn amlwg yng Ngheredigion.

Mae cael staff sydd wedi'u hyfforddi'n dda ac sy'n ymroddedig yn hanfodol i alluogi adferiad yn y gwasanaeth ar ôl COVID ac i gynorthwyo â'r gwaith o ailgynllunio gwasanaethau. Mae rhai o'r gwelliannau y mae rhai rhanddeiliaid yn gofyn amdanynt yn dibynnu ar y gweithlu sydd ar gael. Efallai y bydd hyn yn golygu y bydd angen adolygu'r gweithlu amlasiantaethol a chyflwyno dulliau gweithredu darbodus ym maes iechyd a gofal cymdeithasol i wneud y defnydd mwyaf o'r gweithlu cyfunol.

Mae'r adroddiad cenedlaethol yn nodi bod y gweithlu yn cael ei ystyried yn ased cyffredinol wrth drawsnewid gwasanaethau ond y gall aelodau'r gweithlu fod yn rhwystr i newid. Nodwyd y gallai fod angen cymorth ychwanegol ar rai staff o ran hyfforddiant rheoli newid a hyfforddiant ynghylch canolbwyntio ar yr unigolyn a chyd-gynhyrchu. Efallai y bydd angen i Geredigion ystyried y materion hyn wrth ystyried trawsnewid gwasanaethau.

Alinio gwasanaeth

Roedd gan y staff a gymerodd ran yn y digwyddiad lawer iawn o barch at ei gilydd. Fodd bynnag, roeddent yn credu y gellid gwella'r modd y darperir gwasanaethau ac y gallent fod yn fwy effeithlon pe bai'r asiantaethau a'r staff yn cydweithio'n agosach. Gwnaed nifer o awgrymiadau gan gynnwys caniatáu i sefydliadau'r trydydd sector ddefnyddio adeiladau'r cyngor pan nad ydynt yn cael eu defnyddio, gwneud mwy o ddefnydd o wasanaethau a gomisiynir gan y trydydd sector, darparu gofal iechyd a gofal personol mewn lleoliadau cyfleoedd dydd, cyflwyno dull mwy unedig o weithio gyda'i gilydd o ran cyfleoedd sy'n ymwneud â cyflogaeth â thâl drwy gydweithio fel cyflogwyr a gyda chyflogwyr, ac ystyried dulliau ar y cyd o ran defnyddio cyfleusterau cymunedol eraill.

Cyfathrebu

Roedd hon yn broblem i'r holl grwpiau a gyfrannodd. Roedd rhai o'r farn bod llai o gyfathrebu wedi bod yn ystod y pandemig rhwng yr asiantaethau a rhwng y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau, eu gofalwyr a'r gwasanaethau eu hunain.

Tynnwyd sylw at gyfathrebu yng nghyd-destun cyflwyno'r cynigion hyn. Roedd rhai aelodau o staff o'r farn y byddai'n well pe byddai'r ymgysylltu wedi digwydd ynghynt. Nid oedd rhai yn gwybod am y cynigion tan iddynt gymryd rhan yn yr adolygiad hwn. Serch hynny, roedd pob sector wedi croesawu'r cyfle i fod yn rhan o'r adolygiad ac wedi croesawu'r cyfathrebu sydd wedi digwydd yn sgil hynny. Ar ben hynny, maen nhw wedi ymrwymo i gymryd rhan ac maen nhw am barhau i wneud hynny wrth i'r broses symud ymlaen. Fodd bynnag, roedd rhai pobl yn amheus a fydd y Cyngor wir yn gwrando ar eu barn a'u pryderon.

Dywedodd rhai fod y fforymau a'r trefniadau eiriolaeth a oedd yn bodoli o'r blaen wedi gwanhau yn ddiweddar. Teimlwyd y gellid ailedrych ar y rhain a'u hadfywio er mwyn caniatáu i bobl fel gofalwyr, y sawl sy'n defnyddio'r gwasanaethau a'r staff gael dweud eu dweud.

Bu i'r asiantaethau sy'n cydweithio â'r Cyngor feirniadu'r llinellau ffôn newydd a gyflwynwyd gan y Cyngor. Soniodd rhai pobl eu bod wedi aros yn hir cyn cael ateb a'u bod yn siarad â gweithwyr ar y ffôn gan oedd mor gyfarwydd â'r gwasanaethau ag yr oedd yr ymarferwyr unigol a'r bobl yr oedd gan staff asiantaethau eraill berthnasau gwaith agos â hwy cyn hynny.

Taliadau uniongyrchol

Cyfeiriodd llawer o grwpiau at daliadau uniongyrchol. Roedd y taliadau uniongyrchol yn cael eu hystyried fel rhywbeth cadarnhaol gan eu bod yn caniatáu mwy o hyblygrwydd, bod modd teilwra'r ddarpariaeth i anghenion unigol a'u bod yn cynnig mwy o ddewis. Fodd bynnag, roedd llawer yn eu hystyried yn rhy gymhleth ac nid oedd fawr ddim cefnogaeth yn cael ei chynnig i bobl fel y gallent reoli'r gwaith o'u gweinyddu. Hefyd, mae'r ffaith bod prinder cynorthwyr personol ar gael y gellir defnyddio'r taliadau uniongyrchol i'w cyflogi yn effeithio'n sylweddol ar y buddion posibl yn yr hinsawdd gyflogaeth bresennol.

Y cynigion i ailgynllunio gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion

Cymysg oedd barn y rhai wnaeth gymryd rhan yn yr adolygiad ynglŷn â'r cynigion i ddiwygio'r gwasanaethau. Gwnaeth rhai o'r bobl groesawu'r cynigion, gan gydnabod yr angen i ddiwygio er mwyn cynnig gwasanaeth mwy cymunedol gan ddiwallu'r anghenion sy'n codi yn sgil newid yn y galw a'r galw a ddisgwylir yn y dyfodol. Roedd eraill yn amheus am ba mor ymarferol yr oeddent, yn bennaf o ran gofal gydol oes a'r ffaith y byddai grwpiau cleientiaid yn cymysgu o fewn yr un amgylchedd. Roedd y pryderon hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar yr angen am sgiliau penodol i weithio gyda grwpiau cleientiaid penodol a materion diogelu posibl. Nid oedd llawer a oedd yn amheus yn gwrthwynebu'n llwyr ond roeddent yn teimlo y byddai angen rheoli newidiadau o'r fath yn ofalus.

Yn fras, roedd pobl eisiau mwy o wybodaeth a manylion ar sut y byddai'r cynigion yn cael eu llunio a sut y byddai'r newidiadau'n cael eu cyflwyno. Byddai modd cynnal ymarferion ymgynghori i sicrhau y clywir barn y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau, eu gofalwyr di-dâl a'r staff ym mhob sefydliad perthnasol a byddai hyn yn debygol o fod o gymorth wrth fynd i'r afael â'r ansicrwydd a'r pryderon sydd gan bobl.

Rhodddwyd croeso eang i'r bwriad i ehangu'r ystod o weithgareddau a gynigir ond roedd yr holl grwpiau o'r farn y dylai dewisiadau'r defnyddwyr gwasanaeth a'r cynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn fod wrth wraidd hyn.

O bwysu a mesur popeth, cytunodd y rhan fwyaf y byddai cael mwy o weithgareddau a fyddai'n canolbwyntio ar gyfleoedd ystyrlon sy'n datblygu sgiliau bywyd a chyflogaeth â thâl o bosibl yn rhywbeth cadarnhaol iawn. Dylai gweithgareddau o'r fath a gynigiwyd cyn y pandemig gael eu blaenoriaethu a'u hehangu yn y dyfodol. Croesawyd ymestyn yr oriau ond nid oedd llawer o grwpiau am weld hyn ar draul oriau craidd y gwasanaethau.

Modelau both ac adain

Yn ystod yr adolygiad cenedlaethol, trafodwyd y cysyniad o wasanaethau both ac adain yn aml. Mae llawer o'r materion a godwyd yn y trafodaethau hyn yn cyd-fynd â'r materion hynny a godwyd yng Ngheredigion, yn fwyaf nodedig defnyddio cymysgedd o wasanaethau dydd sy'n cynnig cymorth sy'n seiliedig ar le a mynediad at gyfleusterau cymunedol. Mae'r model both ac adain, sy'n defnyddio'r ganolfan ddydd fel adnodd cymunedol gyda chyfleusterau cymunedol eraill, yn cynnig cyfuniad o gyfleoedd sy'n seiliedig ar le a chyfleoedd cymunedol i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau dydd a gofal seibiant. Trwy archwilio'r modelau hyn, byddem yn cefnogi'r hyn y mae'r defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd wedi'i ddweud o ran defnyddio dull cyfunol i ddiwallu

anghenion. Byddai'r ganolfan neu'r hwb yn caniatáu i bobl sydd ag anghenion gofal personol cymhleth a rhai heriau ymddygiadol dderbyn rhai agweddau ar y cymorth sydd ei angen arnynt mewn amgylchedd sy'n diogelu eu preifatrwydd a'u hurddas. Byddai'r cymhorthion a'r addasiadau angenrheidiol hefyd ar gael iddynt yno.

Cynllunio sy'n canolbwyntio ar unigolion

Mae'r ddeddfwriaeth sy'n berthnasol i Gymru, yn fwyaf nodedig, y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a'r Mesur Iechyd Meddwl ynghyd â'r strategaethau a'r polisïau perthnasol, yn arddel egwyddorion cynllunio sy'n canolbwyntio ar unigolion ac mae'n ddyletswydd statudol yn achos rhai pobl. Gall defnyddio cynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn ddarparu llais a chynnig dewis. Ar ben hynny, cafwyd nifer o drafodaethau ynghylch ehangu'r ystod o weithgareddau a'r manau y dylai'r rhain ddigwydd a gall cynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn fod wrth galon y trafodaethau hyn. Dywedodd rhai staff fod cynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn eisoes yn cael eu defnyddio. Serch hynny, mae adolygiadau cenedlaethol o'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a'r Mesur Iechyd Meddwl wedi cwestiynu ansawdd cyffredinol y Cynlluniau Gofal a Chymorth a'r Cynlluniau Gofal a Thriniaeth. Gallai parhau i adolygu cynlluniau sy'n canolbwyntio ar unigolion i sicrhau ansawdd felly arwain at fuddion o ran sicrhau pecynnau wedi'u teilwra ar gyfer unigolion a chyfrannu at brosesau rheoli newid.

Un mater a amlygwyd yn yr adolygiad cenedlaethol wrth ystyried cynlluniau unigol oedd nad yw anghenion y person sy'n defnyddio'r gwasanaethau a'u gofalwyr di-dâl bob amser yn cyd-fynd â'i gilydd yn llwyr. Yn aml, caiff y buddion sy'n deillio o gyfleoedd dydd a gofal seibiant i'r gofalwr di-dâl eu hystyried fel rhai sy'n rhoi seibiant iddynt. Mae hyn yn caniatáu iddynt weithio, ymgymryd â thasgau hanfodol a chael rhywfaint o amser iddyn nhw eu hunain gan gynnwys y cyfle i gwrdd â gofalwyr di-dâl eraill.

Fodd bynnag, wrth gynllunio ar gyfer addasu'r gwasanaethau a gynigir yn seiliedig ar ddymuniadau'r defnyddiwr yn hytrach na chanolbwyntio ar hyd, amllder a lleoliad y cymorth, gall hyn greu tensiynau rhwng y gwasanaethau, y staff ac yn benodol y gofalwyr di-dâl. Nid yw'n hawdd datrys hyn ond mae'r angen i gynllunio er budd pennaf y defnyddiwr gwasanaeth yn hanfodol a lle mae adolygu gwasanaethau'n arwain at rai o'r newidiadau hyn, bydd angen cynllunio ac ymgysylltu'n ofalus â defnyddiwr y gwasanaeth a'r gofalwr. Os yw hyn yn effeithio ar ofalwyr di-dâl, dylid mynd i'r afael â'u hanghenion a'u hasesu'n briodol hefyd. Canfu'r adolygiad nad yw hyn yn digwydd bob amser ar hyn o bryd.

Pobl sydd â dementia ac sy'n colli eu cof

Roedd y grŵp hwn o bobl yn teimlo nad oedd gwasanaethau'r Cyngor yn eu gwasanaethu'n ddigonol. Wrth i'r gwasanaethau gael eu datblygu, roeddent yn ffafrio derbyn cymorth mewn cyfleusterau cymunedol lle nad oes stigma a lle gellir cynllunio gofal seibiant ymlaen llaw.

Oedolion ag anabledau dysgu

Pwysleisiodd llawer o bobl yn y grŵp hwn bwysigrwydd trefn arferol, sicrwydd bod y gefnogaeth yn parhau, a'r angen am amgylchedd tawel.

Plant a phobl ifanc

Roedd plant a phobl ifanc yn glir eu bod yn ffafrio gweithgareddau sy'n cefnogi datblygu sgiliau, sy'n seiliedig ar wneud tasgau ac sy'n defnyddio adnoddau cymunedol. Nid ydynt ychwaith am gael eu

hatal rhag gwneud rhai gweithgareddau y mae plant nad ydynt yng ngofal yr awdurdod lleol yn medru cymryd rhan ynddynt, er enghraifft trampolinio.

Pobl Ifanc mewn Cyfnodau Pontio

Mynegodd y grŵp hwn awydd cryf i fynd i'r afael â'u hanghenion a'u hamgylchiadau newidiol yn gynharach yn eu llwybr gofal er mwyn atal bylchau mewn cefnogaeth. Byddai gwneud hyn hefyd yn golygu na fyddent yn ei chael hi'n anodd cael mynediad at wasanaethau i oedolion wrth iddynt adael byd oedolion ifanc a symud i wasanaethau sydd wedi'u cyfeirio at oedolion o oedran gweithio.

Newid enwau rhai canolfannau dydd.

Ni wnaeth bron i hanner yr ymatebwyr, 43%, fynegi unrhyw farn ar y mater hwn. O'r rhai wnaeth fynegi barn, roedd mwyafrif bychan (25%) yn gwrthwynebu'r syniad. Ni ddylid cymryd yn ganiataol nad oedd y rhai na wnaethant ymateb yn gwrthwynebu'r syniad.

Os bydd y Cyngor yn dymuno symud ymlaen i newid enwau wrth gynnig newidiadau arfaethedig o ran defnydd ac ehangu'r gwasanaethau a gynigir ganddo, a'i fod yn dymuno cael sêl bendith y boblogaeth leol gan gynnwys y rheiny sy'n defnyddio'r gwasanaethau a'u teuluoedd, bydd angen iddo ofyn eto am farn y bobl ynglŷn â newid yr enw.

Yr angen am newid

Mae pob un o'r ffactorau canlynol yn awgrymu'n gryf bod angen diwygio'r gwasanaethau a ddarperir yng Ngheredigion: anghenion y defnyddwyr gwasanaeth yn dod yn fwyfwy cymhleth; effaith y pandemig; effaith costau tanwydd, bwyd ac adnoddau yn gyffredinol; nifer y staff sydd ar gael; newidiadau yn awydd y defnyddwyr gwasanaeth i ddefnyddio mwy o wasanaethau yn y gymuned ac asedau cymunedol yn ogystal â gwasanaethau sy'n seiliedig ar leoedd, heriau o ran trafnidiaeth, yr angen am fwy o aliniad o ran yr asiantaethau rhwng gofal cymdeithasol, y GIG a gwasanaethau'r trydydd sector. Nodwyd yr un ffactorau mewn rhannau eraill o Gymru fel y rhai a fyddai'n ysgogi newid.

Staff yw'r ased unigol mwyaf wrth gynllunio a darparu gwasanaethau ac mae gofaluwr di-dâl yn darparu'r sylfaen a'r berthynas graidd honno sy'n cynnal y rheiny sy'n derbyn gwasanaethau dydd a gwasanaethau seibiant. Mae'n hanfodol felly bod staff a gofaluwr di-dâl yn gweithio ochr yn ochr â'r cyngor a'i bartneriaid wrth iddynt weithio i oresgyn yr heriau y mae gwasanaethau'n eu hwynebu. Mae hyn yn golygu bod angen iddynt barhau i fod yn rhan o'r broses a bod eu lleisiau wir yn cael eu clywed.

Fodd bynnag, mae anghenion, dymuniadau, dewisiadau a lleisiau'r rhai sy'n defnyddio'r gwasanaethau yn hollbwysig. Rhaid iddynt fod yn rhan o'r ddeialog barhaus i sicrhau bod cynlluniau sydd wir yn canolbwyntio ar yr unigolyn yn cael eu defnyddio i ddiwallu eu hanghenion mewn amgylchedd sy'n eu galluogi i dyfu a chyflawni eu potensial llawn.

Hefyd, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, wrth i'r Cyngor a'r asiantaethau sy'n bartneriaid baratoi cynlluniau a bwrw ymlaen â'r newidiadau hyn yn y gwasanaethau y maent yn eu hystyried sy'n angenrheidiol, rhaid iddynt sicrhau eu bod yn ystyried anghenion y rheiny fydd angen gwasanaethau yn y dyfodol a gwarantu bod y gwasanaethau hyn yn effeithlon, yn effeithiol, yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn gynaliadwy.

Argymhellion

1. Dylai Cyngor Sir Ceredigion fwrw ymlaen â'i gynlluniau i ddiwygio'r cyfleoedd dydd a'r gwasanaethau gofal seibiant a ddarperir gan ddefnyddio'r adroddiad hwn a'r cynllun gweithredu cysylltiedig.
2. Dylai'r Cyngor ystyried datblygu rôl arweinydd trawsnewid i oruchwyllo ac ysgogi'r broses rheoli newid a'r broses weithredu.
3. Dylai Cyngor Sir Ceredigion weithio gyda'r asiantaethau sy'n bartneriaid iddo gan gynnwys y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a darparwyr gwasanaethau'r trydydd sector i sicrhau y gellir gwireddu unrhyw arbedion effeithlonrwydd posibl drwy waith cynllunio gweithredol a strategol ar y cyd. Bydd angen i'r gwaith hwn ystyried dulliau arloesol o rannu adnoddau.
4. Dylai Cyngor Sir Ceredigion adolygu ei brosesau o ran cynlluniau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn i sicrhau bod y rhain yn effeithiol, nad ydynt yn rhy fiwrocraataidd a'u bod wir yn cynnwys ac yn hyrwyddo lleisiau a dewisiadau defnyddwyr gwasanaeth mewn cynlluniau sydd wedi'u teilwra'n unigol. Rhaid iddynt hefyd gyd-fynd ag unrhyw ddyletswyddau statudol sydd wedi'u cynnwys yn y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant a'r Mesur Iechyd Meddwl. Dylai pawb sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn gael cynllun o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn. Lle bo angen, dylai'r Cyngor adolygu cynlluniau gofal a chymorth y bobl hynny yr oedd y newidiadau yn y gwasanaethau a gyflwynwyd yn ystod y pandemig wedi effeithio arnynt. Dylai'r newidiadau roi blaenoriaeth i grwpiau penodol megis pobl sydd â dementia, gofalwyr a gofalwyr maeth gan y nodwyd nad oes digon o wasanaethau wedi'u datblygu ar eu cyfer.
5. Gan fod diwygio gwasanaethau yn effeithio ar yr hyn a ddarperir, mae angen i Gyngor Sir Ceredigion sicrhau bod sylw yn cael ei roi i anghenion teuluoedd a gofalwyr di-dâl eraill gan gynnwys asesiadau ystyrlon a chefnogaeth ddigonol.
6. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ystyried mabwysiadu model both ac adain sy'n defnyddio canolfannau gwasanaeth fel hybiau neu ganolfannau cymunedol gan ddefnyddio ystod o gyfleusterau cymunedol i ddarparu cyfleoedd dydd a fyddai'n medru darparu'r gweithgareddau hynny y byddai pobl yn dymuno mynd iddynt, cyn agosed at eu cartrefi â phosibl. Dylai hyn gynnwys cefnogi a galluogi pobl i gael gwaith â thâl a chyfleoedd dysgu ffurfiol lle bo hynny'n briodol.
7. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ddatblygu strategaeth drafnidiaeth sy'n sicrhau bod y dulliau mwyaf effeithlon yn cael eu defnyddio i alluogi mynediad at gyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant. Bydd angen i hyn ystyried trafndiaeth gyhoeddus a phreifat ynghyd â thrafnidiaeth a ddarperir gan y Cyngor.
8. Wrth ddilyn ei agenda diwygio, bydd angen i'r Cyngor ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth, gofalwyr, staff y cyngor a'r rhai sy'n gweithio mewn asiantaethau eraill gan ymgynghori'n ffurfiol ac yn anffurfiol. Dylid adolygu'r fforymau a ddefnyddiwyd yn flaenorol i ymgysylltu â'r grwpiau hyn a lle bo'n briodol, dylid eu hailsefydlu fel y gellid gweithio mewn partneriaeth wrth gyflawni'r Cynllun Gweithredu y cytunwyd arno.
9. Dylai'r Cyngor ystyried gofyn eto am farn pobl ar y cynnig i ailenwi ei ganolfannau dydd fel rhan o'i ymgynghoriad ehangach ar ddiwygio gwasanaethau.

Wrth gyflawni'r cynllun gweithredu, byddwn yn sicrhau y bydd y Gymraeg yn rhan annatod o bopeth a wnawn.

Y Camau Nesaf

- Cyflwyno'r wybodaeth i Grŵp Strategol Ceredigion Iachach a chreu Grŵp Datblygu Integredig ar gyfer Iechyd, Gofal Cymdeithasol a'r 3ydd Sector i oruchwylio'r modd y caiff y Cynllun Gweithredu ei roi ar waith.
- Rhannu canfyddiadau cychwynol yr adolygiad â'r rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys y defnyddwyr gwasanaeth, staff, teuluoedd, gofalwyr, y cyhoedd a sefydliadau yn y 3ydd sector.
- Datblygu rhestr adnoddau a chynllun cadarn ar gyfer y rhaglen er mwyn darparu cefnogaeth a sicrhau bod capasiti ar gael fel y gellid arwain y rhaglen drawsnewid sylweddol hon.
- Datblygu cynllun ymgysylltu a chyfathrebu cadarn, gan gefnogi a darparu cyfleoedd i gleientiaid a grwpiau gofalwyr i fod yn rhan weithredol o'r gwaith o ail-ddylunio'r modelau a llwybrau newydd.
- Gweithio gyda'r undebau wrth ddatblygu grŵp sy'n cynrychioli'r staff a fydd yn ymwneud â'r broses o archwilio a datblygu ffyrdd newydd o weithio gan gymryd rhan yn y broses honno.
- Dychwelyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach i gyflwyno Adroddiad Cynnydd Blynyddol.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os nad oes, nodwch pam.

Oes.

Crynodeb: Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 bydd yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ar draws Cymru, a enwyd yn y Ddeddf, weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant gan gynnwys:

- Cymru o gymunedau cydlynus - Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da
- Cymru sy'n fwy cyfartal— Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial ni waeth beth yw eu cefndir neu eu hamgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir a'u hamgylchiadau economaidd-gymdeithasol).
- Cymru â diwydiant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu - Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn gwarchod diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg ac sy'n annog pobl i gyfranogi yn y celfyddydau, chwaraeon a gweithgareddau hamdden.

- Cymru iachach - Cymdeithas lle mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl a lle mae modd deall dewisiadau ac ymddygiad sydd o fudd i iechyd yn y dyfodol.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Bydd Strategaeth Gydol Oes a Llesiant yr Awdurdod Lleol yn nodi'r weledigaeth am y 10 mlynedd nesaf. Ar y cyd â hyn mae nifer o strategaethau cenedlaethol a rhanbarthol sy'n darparu mesurau a thargedau tymor byr a hir y bydd angen eu hystyried fel rhan o'r ymgynghoriad.

Cydweithio: Bydd cydweithio rhwng partneriaid a rhanddeiliaid wrth wraidd yr ymgynghoriad a'r cynllun gweithredu. Y cydweithio mwyaf fydd rhwng cydweithwyr yn y sector cyhoeddus gan gynnwys Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, sefydliadau Trydydd Sector a swyddogion ar draws yr awdurdod.

Cynnwys: Bydd rhanddeiliaid a phartneriaid yn rhan o'r gwaith cynllunio a'r cyfnod ymgynghori.

Atal: Bydd yr ymgynghoriad yn cynnwys cyfleoedd i atal elfennau drwy archwilio cyfleoedd seibiant ehangach i gefnogi gofalwyr di-dâl.

Integreiddio: Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn gosod gofynion newydd ar bob sefydliad sy'n comisiynu a darparu gofal. Mae Partneriaeth Gofal Gorllewin Cymru yn gweithio ar y cyd er mwyn ymateb i'r gofynion hynny, gwella gwasanaethau a'u huno cyn belled â phosib er mwyn iddynt fedru sicrhau'r canlyniadau gorau ar gyfer ein dinasyddion.

Mae'r cynllun gweithredu yn gynllun integredig.

Argymhelliad:

Nodi'r adroddiad a chytuno ar unrhyw argymhellion i'r Cabinet.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn caniatáu i'r Awdurdod fwrw ymlaen â'r gwaith o ail-lunio gwasanaethau dydd a'r ddarpariaeth seibiant yn unol â'r Strategaeth Gydol Oes a Llesiant a'r ffactorau Cenedlaethol sy'n sbarduno newid.

Enw Cyswllt: Donna Pritchard

Swydd: Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Porth Gofal

Dyddiad yr adroddiad: 1 Tachwedd 2023

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adolygiad o Gyfleoedd Dydd a Gofal Seibiant

Adroddiad v 5.1

Cynnwys

Crynodeb Gweithredol	3
Cyflwyniad	10
Diben yr adroddiad	11
Cefndir	11
Methodoleg yr Adolygiad	12
Cyd-destun polisi ehangach.....	13
Adolygiad Cenedlaethol ADSS o Wasanaethau Gofal Seibiant a Chyfleoedd Dydd 2023	15
Crynodeb Ymgysylltu	19
Crynodeb o themâu ymgysylltu eraill.....	22
Yr Arolwg	24
Ymatebion yr Arolwg	25
Ymatebion i ystod ehangach arfaethedig o weithgareddau	27
Ymatebion i newid oriau	29
Ymatebion i'r cynnig ailenwi	31
Ymatebion i gyfleoedd i rannu eich barn	33
Ymateb i ddarpariaeth gweithgareddau	34
Sylwadau Cyffredinol.....	38
Adborth grŵp rhanddeiliaid	42
Plant a Phobl Ifanc.....	42
Pobl ifanc oedran pontio (16-24 oed):	44
Oedolion ag anabledd dysgu	48
Pobl â dementia.....	53
Aelodau teulu a gofalwyr.....	56
Gofalwyr Maeth.....	59
Sefydliadau cymunedol sy'n darparu cefnogaeth i bobl ag anableddau.....	60
Staff a Swyddogion Cyngor Ceredigion	64
Gweithwyr Canolfan Ddydd Ceredigion	67
Gweithwyr y GIG.....	70
Argymhellion	73
Atodiad A: Demograffeg.....	74
Atodiad B: Rhestr o bobl y gwnaethom ni siarad â nhw	78
Atodiad C – Taflen	80
Atodiad Ch: Crynodeb o'r safbwyntiau a fynegwyd gan grwpiau rhanddeiliaid	81

Crynodeb Gweithredol

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cynnal adolygiad o wasanaethau dydd a gofal seibiant. Mae hyn yn cael ei wneud i sicrhau bod y Cyngor yn diwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth presennol ac yn y dyfodol yn y ffordd orau. Mae'r gwaith a wnaed gan Attain ar ran Cyngor Sir Ceredigion i ddatblygu ei Brosiect Cynllun Ymgysylltu â Dementia a Gweithredu Gwasanaethau, yn rhagweld cynnydd sylweddol yn nifer y bobl sy'n byw yn y Sir â dementia oherwydd ei phoblogaeth sy'n heneiddio. At hynny, nododd adolygiad a gynhaliwyd gan Gymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol (ADSS) yng Nghymru, gynnydd yng nghymhlethdod y rhai sydd angen cymorth gofal cymdeithasol oherwydd sawl ffactor. Fe wnaeth y cynnydd hwn yn nifer yr achosion a ragwelir o ddementia a lefelau cynyddol o gymhlethdod ymhlith plant, oedolion ac oedolion hŷn, gyfrannu at yr angen i'r Cyngor gynnal yr adolygiad hwn a datblygu cynllun gweithredu i fynd i'r afael ag anghenion sy'n newid.

Mae'r adolygiad yn rhan o waith y Cyngor i gyflawni eu Strategaeth Lles Gydol Oes a'u cynllun gweithredu 2021-2027, y cytunwyd arno yn y Cyngor ym mis Hydref 2021. Comisiynwyd Practice Solutions Ltd i gefnogi dull ymgynghori'r cyngor o drawsnewid gwasanaethau, cynnal ymchwil desg a darparu gweithgareddau ymgysylltu annibynnol sy'n sail i'r adroddiad hwn.

Defnyddiwyd dulliau cymysg yn yr adolygiad. Cynhaliwyd ymarfer desg yn dadansoddi adroddiadau ar wasanaethau lleol, yn ogystal ag adolygiad o ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â chynllunio person-ganolog a'r dyletswyddau a roddwyd ar sefydliadau i sicrhau llesiant cenedlaethau'r dyfodol.

Roedd ystod eang o randdeiliaid yn cymryd rhan yn y gwaith, gan gynnwys pobl sy'n manteisio ar ofal seibiant a chyfleoedd dydd, teuluoedd a gofalwyr, sefydliadau darparu gwasanaethau, gweithwyr y cyngor sy'n gweithio mewn canolfannau gofal cymdeithasol a chyfleoedd dydd, gweithwyr iechyd a phobl ag anabledau dysgu, dementia, plant a phobl ifanc a'r rhai ag anghenion cymhleth. Dosbarthwyd arolwg yn eang i'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau eu teuluoedd a gofalwyr di-dâl eraill, staff y cyngor a staff yn sefydliadau partner y cyngor.

Cychwynnwyd arolwg ymgynghori drwy wefan y cyngor ac roedd ar agor i'r cyhoedd drwy gydol y cyfnod ymgysylltu a chafwyd 205 o ymatebion. Ochr yn ochr â hynny, fe wnaeth Practice Solutions ymgysylltu â 206 o bobl wyneb yn wyneb ac ar-lein. Cymerodd cyfanswm o 411 o bobl ran yn yr adolygiad.

Ar ôl cwblhau'r ymarferion ymgysylltu ac ymarferion desg dadansoddwyd y data a nodwyd y canfyddiadau allweddol canlynol. O'r canfyddiadau allweddol hyn datblygwyd nifer o argymhellion, er mwyn i'r cyngor eu hystyried. Mae'r argymhellion yn cael eu nodi isod:

Canfyddiadau Allweddol

Roedd y safbwyntiau a fynegwyd gan gyfranogwyr yn yr adolygiad yn nodi bron pob mater a amlygwyd yn adolygiad cenedlaethol ADSS Cymru. Mae llawer o'r materion a wynebir yng Ngheredigion yn gyffredin i lawer o awdurdodau lleol yng Nghymru. Fodd bynnag, ni chodwyd rhai materion a grybwyllwyd yn yr adolygiad cenedlaethol yn adolygiad Ceredigion. Yn fwyaf nodedig ymhlith y materion na wnaeth gynhyrchu llawer o drafodaeth oedd defnyddio technoleg fideo, cyfryngau cymdeithasol ac apiau cyfathrebu i gynyddu gwasanaethau cyfleoedd dydd. Mewn rhai ardaloedd fe fe wnaeth y dulliau hyn alluogi creu grwpiau WhatsApp er mwyn i ddefnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr barhau i gwrdd y tu allan i wasanaethau ffurfiol.

Mae canfyddiadau allweddol adolygiad Ceredigion yn perthyn i sawl thema. Mae llawer ohonynt yn cael eu hailadrodd ar draws grwpiau oedran a chleientiaid, ond roedd rhai yn fwy penodol i grwpiau cleientiaid

unigol. Felly, nodir y themâu allweddol isod gan ddefnyddio penawdau. Oni nodir eu bod yn gyffredin trwy gydol gwasanaethau.

Pwysigrwydd cyflogaeth dydd a gwasanaethau gofal seibiant

Roedd gwasanaethau cyfleoedd dydd a gofal seibiant yn cael eu hystyried yn hanfodol i ddiwallu anghenion cymdeithasol, galwedigaethol a gweithgareddau y bobl hynny sy'n eu defnyddio. Nodwyd hefyd eu bod yn hanfodol wrth alluogi gofalwyr di-dâl i barhau i ddarparu eu rôl hanfodol. Heb y gwasanaethau byddai gofalwyr yn ei chael hi'n anodd gofalu a heb ofalwyr di-dâl ni fyddai gwasanaethau'n gallu llenwi'r bwlch hwn. Byddai hyn yn debygol o arwain at lawer o bobl angen ymyriadau gwasanaeth statudol yn enwedig ymhlith y bobl hynny ag anghenion cymhleth.

Effaith COVID-19

Yn yr un modd, roedd y pandemig wedi effeithio'n sylweddol ar wasanaethau awdurdodau ledled Cymru a'r DU. Bu'n rhaid i lawer gau neu gyfyngu ar wasanaethau ac adroddwyd bod rhai pobl, yn enwedig y rhai sy'n byw mewn tai â chymorth, wedi colli eu gwasanaethau oherwydd blaenoriaethu'r rhai nad oeddent yn cael eu cefnogi. Nid yw gwasanaethau wedi dychwelyd i lefelau cyn COVID-19 ac nid yw rhai pobl a adawodd wasanaethau wedi dychwelyd. Canfu'r adolygiad cenedlaethol fod hyn yn gyffredin ledled Cymru gyda rhai gwasanaethau'n defnyddio ychwanegiadau, megis fideogynadleda a chefnogaeth y tu allan i wasanaethau mewn lleoliadau, yn cael eu defnyddio i lenwi'r bylchau. Cafodd nifer o fentrau a gynlluniwyd yn flaenorol eu cyflwyno'n gynharach gan rai awdurdodau lleol i fynd i'r afael â'r angen am gefnogaeth barhaus. Mae llawer o leoedd yng Nghymru wedi cadw'r dulliau hyn fel rhan o ailgynllunio gwasanaethau.

Cymhlethdod ac angen haenedig

Trwy gydol yr adolygiad sylw a wnaed yn aml oedd nad yw un maint yn ffitio pawb. Mae hyn yn adlewyrchu unigoliaeth pobl o ran anghenion a chwaeth a'r ffaith bod lefel uchel o gymhlethdod yn bodoli yn yr anghenion a'r trefniadau gofal i rai pobl. Ymhlith pobl sydd angen gwasanaethau mae sbectrwm o anghenion yn bodoli, sy'n gofyn am ymateb haenedig.

Roedd sylwebaeth yn yr adolygiad cenedlaethol yn awgrymu'n gryf bod cymhlethdod yn cynyddu am amrywiaeth o resymau, ac mae hyn yn effeithio ar y galw am wasanaethau a chapasiti gwasanaethau i ddiwallu anghenion.

Yng Ngheredigion rhoddwyd disgrifiadau o bobl oedd wedi dod yn fwy bregus yn ystod y cyfnod clo ac yn fwy pryderus am ddefnyddio gwasanaethau rhag ofn halogiad. Nid yw'r materion hyn yn unigryw i Geredigion ond adroddwyd amdanynt ar draws y wlad. Mae'r ffactorau hyn a chymhlethdod cynyddol angen yn dangos ymhellach yr angen i ganolbwyntio ar unigolion a'r angen i flaenoriaethu'r rhai sydd â'r angen mwyaf a'u gofalwyr di-dâl.

Trafnidiaeth

Un mater a gafodd sylw parhaus gan randdeiliaid oedd trafndiaeth. Amlygodd yr adolygiad cenedlaethol yr angen am drafnidiaeth ac effaith COVID-19 a'i bellter cymdeithasol a'r cynnydd diweddar mewn prisiau tanwydd ar argaeledd ac addasrwydd trafndiaeth bresennol. Amlygodd natur ganolog y materion hyn mewn cymunedau gwledig. Roedd y dystiolaeth a gasglwyd yn adolygiad Ceredigion yn amlygu hyn.

Roedd hwn yn bwnc byw i gyfranogwyr sy'n ystyried trafndiaeth fel y ffwlcrwm mae mynediad at wasanaethau yn siglo arno. Cynigiwyd nifer o atebion posibl gan wahanol grwpiau. Bydd angen ystyried y rhain o bosibl drwy strategaeth ffurfiol sy'n adlewyrchu anghenion gwahanol unigolion a grwpiau i ddod o hyd i atebion ymarferol i'r her hon.

Staffio

Codwyd argaeledd staffio fel mater gan bob sector. Yn y trydydd sector disgrifiwyd problemau fel rhai sydd wedi gwaethygu gan yr angen oherwydd pwysau ariannol i gyflwyno contractau tymor byr a chontractau dim oriau. Mae hyn wedi arwain at staff yn gadael a pheryglon y gallai staff pellach adael. Adroddwyd bod argaeledd Gweithwyr Cymdeithasol yn arwain at ddiffyg parhad mewn gofal i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau a llai o gyswllt â gofalywyr a staff di-dâl mewn asiantaethau eraill. Amlygwyd problemau staffio yn yr adroddiad cenedlaethol ac mae'r materion a nodwyd yn genedlaethol yn amlwg yng Ngheredigion.

Mae cael staff sydd wedi'u hyfforddi'n dda, sy'n ymroddedig yn hanfodol i alluogi adfer gwasanaeth ar ôl COVID ac i gynorthwyo gydag ailgynllunio gwasanaethau. Mae rhai o'r gwelliannau mae rhai rhanddeiliaid yn chwilio amdanynt yn dibynnu ar y gweithlu sydd ar gael. Efallai y bydd hyn yn gofyn am yr angen i adolygu'r gweithlu amlasiantaeth a chymhwysio dulliau iechyd a gofal cymdeithasol darbodus i wneud y mwyaf o sut y gellir defnyddio'r gweithlu cyfunol.

Rhodddwyd gwybod i'r adroddiad cenedlaethol fod y gweithlu yn cael ei ystyried yn ased cyffredinol wrth drawsnewid gwasanaethau ond y gall aelodau'r gweithlu fod yn rhwystri i newid. Nododd y gallai fod angen cymorth ychwanegol ar rai staff yn yr hyfforddiant rheoli newid a'r hyfforddiant cymhwysio dull sy'n canolbwyntio ar bobl a chyd-gynhyrchu. Efallai y bydd angen i Geredigion ystyried y materion hyn wrth iddynt ystyried trawsnewid gwasanaethau.

Alinio gwasanaeth

Roedd gan y staff a gymerodd ran yn y digwyddiad lawer iawn o barch at y naill a'r llall. Fodd bynnag, roeddent yn credu y gellid gwella darpariaeth gwasanaethau ac y gallent fod yn fwy effeithlon pe bai'r asiantaethau a'r staff yn cydweithio'n agosach. Gwnaed nifer o awgrymiadau gan gynnwys sefydliadau'r trydydd sector yn defnyddio adeiladau'r cyngor pan nad ydynt yn cael eu defnyddio, mwy o ddefnydd o wasanaethau a gomisiynir gan y trydydd sector, darparu iechyd a gofal personol mewn lleoliadau cyfleoedd dydd, dull mwy unedig o weithio gyda'i gilydd i gyfleoedd cyflogaeth â thâl drwy gydweithio fel cyflogwyr a gyda chyflogwyr a dulliau ar y cyd o ddefnyddio cyfleusterau cymunedol eraill.

Cyfathrebu

Roedd hwn yn fater i'r holl grwpiau o gyfranogwyr. Roedd rhai yn teimlo bod cyfathrebu wedi dioddef yn ystod y pandemig rhwng asiantaethau a rhwng y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau, eu gofalywyr a'r gwasanaethau eu hunain.

Amlygwyd y cyfathrebu sy'n benodol i gyflwyno'r cynigion. Roedd rhai staff yn teimlo y byddai'n well ganddynt fod wedi ymgysylltu ynghynt. I rai nid oeddent yn gwybod am y cynigion tan iddynt gymryd rhan yn yr adolygiad hwn. Fodd bynnag, croesawodd pob sector eu rhan yn yr adolygiad a'r cyfathrebu mae hyn wedi'i hwyluso. Ar ben hynny, maen nhw wedi ymrwymo i gymryd rhan ac maen nhw am barhau i gymryd rhan wrth i'r broses symud ymlaen. Fodd bynnag, roedd rhai pobl yn amheus a fydd y Cyngor wir yn gwrandao ar eu barn a'u pryderon.

Nododd rhai fod fforymau ac eiriolaeth oedd yn bodoli o'r blaen wedi gwanhau yn ddiweddar. Teimlwyd y gellid ailedrych ar y rhain a'u hadfywio er mwyn galluogi pobl fel gofalywyr, pobl sy'n defnyddio gwasanaethau a staff i ddweud eu dweud.

Fe wnaeth cyflwyno llinellau ffôn newydd gan y cyngor yn ennyn beirniadaeth gan asiantaethau sy'n gweithio mewn partneriaeth ag ef. Disgrifiodd pobl arosiadau hir i fynd drwodd ac ymgysylltu â thrinwyr galwadau nad oeddent mor ymwybodol o wasanaethau ag ymarferwyr unigol a'r bobl yr oedd gan staff asiantaethau eraill berthnasau gwaith agos â hwy cyn hynny.

Taliadau Uniongyrchol

Cyfeiriwyd at daliadau uniongyrchol gan lawer o grwpiau. Roeddent yn cael eu hystyried yn gadarnhaol yn eu gallu i ganiatáu mwy o hyblygrwydd, teilwra'r ddarpariaeth i anghenion unigol a mwy o ddewis. Fodd bynnag, roedd llawer yn eu hystyried yn rhy gymhleth a heb fawr o gefnogaeth i bobl reoli'r gwaith o'u gweinyddu. At hynny, mae prinder cynorthwyr personol i weithio gyda thaliadau uniongyrchol yn effeithio'n sylweddol ar eu buddion posibl yn yr hinsawdd gyflogaeth bresennol.

Cynigion ailgynllunio gwasanaethau Cyngor Sir Ceredigion

Roedd safbwyntiau ymhlith cyfranogwyr yr adolygiad ar y cynigion i ddiwygio gwasanaethau yn gymysg. Croesawodd rhai pobl y cynigion, gan gydnabod yr angen am ddiwygio i ymateb i gynnig gwasanaeth mwy cymunedol a diwallu anghenion newid yn y galw a galw yn y dyfodol. Roedd eraill yn amheus o'u gallu ymarferol yn fwyaf arwyddocaol ofal gydol oes, a chymysgu grwpiau cleientiaid o fewn yr un amgylchedd. Roedd y pryderon hyn yn canolbwyntio'n bennaf ar yr angen am sgiliau penodol i weithio gyda grwpiau cleientiaid penodol a materion diogelu posibl. Nid oedd llawer a oedd yn amheus yn wrthwynebus ond yn teimlo y byddai angen rheoli newidiadau o'r fath yn ofalus.

Yn fras, roedd pobl eisiau mwy o wybodaeth a manylion ar sut y byddai'r cynigion yn cael eu cynllunio a sut y byddai'r newidiadau'n cael eu cyflwyno. Gellid hwyluso mewnbwn pobl sy'n defnyddio gwasanaethau, eu gofalwyr di-dâl a'u staff ym mhob sefydliad perthnasol o fewn ymarferion ymgynghori a byddai'n debygol o gynorthwyo i fynd i'r afael ag ansicrwydd a phryderon pobl.

Croesawyd ehangu'r ystod o weithgareddau yn eang ond roedd pob plaid yn credu y dylai hyn gael ei sbarduno gan ddewis defnyddwyr gwasanaeth a chymhwyso cynllunio person-ganolog.

O ran cydbwysedd, cytunodd y rhan fwyaf y byddai cael mwy o weithgareddau yn canolbwyntio ar gyfleoedd ystyrion sy'n datblygu cyflogaeth sgiliau bywyd a chyflogaeth â thâl o bosibl yn gadarnhaol iawn. Dylai gweithgareddau o'r fath a gynigiwyd cyn y pandemig gael eu blaenoriaethu a'u hehangu yn y dyfodol. Croesawyd ymestyn yr oriau ond nid oedd llawer o grwpiau am i hyn fod ar draul oriau gwasanaeth craidd.

Modelau both ac adain

Yn ystod yr adolygiad cenedlaethol trafodwyd y cysyniad o wasanaethau both ac adain yn aml. Mae llawer o'r materion a godwyd yn y trafodaethau hyn yn cyd-fynd â'r materion hynny a godwyd yng Ngheredigion, yn fwyaf nodedig defnyddio cymysgedd o gymorth gwasanaethau dydd sy'n seiliedig ar le, a mynediad at gyfleusterau cymunedol. Mae'r model both ac adain, sy'n defnyddio'r ganolfan ddydd fel adnodd cymunedol sy'n gysylltiedig â chyfleusterau cymunedol eraill, yn cynnig cyfuniad o gyfleoedd yn seiliedig ar le a chyfleoedd cymunedol i bobl sy'n defnyddio gwasanaethau cyfleoedd dydd a gofal seibiant. Gall archwilio'r modelau hyn gefnogi'n sylweddol y dewis a fynegwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd i ddull cyfunol o ddiwallu angen. Mae argaeledd yr hwb yn caniatáu darparu rhai agweddau ar gefnogaeth i bobl ag anghenion gofal personol cymhleth a rhai heriau ymddygiadol mewn amgylchedd sy'n diogelu eu preifatrwydd a'u hurddas a gefnogir gan argaeledd y cymhorthion a'r addasiadau angenrheidiol.

Cynllunio person-ganolog (PCP)

Mae deddfwriaeth benodol i Gymru, yn fwyaf nodedig yr SSWBA a'r MHM ynghyd â strategaeth a pholisi, yn croesawu egwyddorion PCP ac i rai pobl mae'n ddyletswydd statudol. Gall darparu llais a dewis fod yn ddiabynnol ar y defnydd o PCP. Ar ben hynny, gellir mynd i'r afael â llawer o'r trafodaethau ynghylch ehangu'r ystod o weithgareddau a'r lleoedd y dylai'r rhain ddigwydd ynddynt trwy gymhwyso PCP. Dywedodd rhai staff fod PCP eisoes yn cael ei ddefnyddio. Fodd bynnag, mae adolygiadau cenedlaethol SSWBA a'r MHM wedi cwestiynu ansawdd cyffredinol Cynlluniau Gofal a Chymorth a Chynlluniau Gofal a Thriniaeth. Gallai parhau i adolygu PCP i sicrhau ansawdd felly elwa o ran sicrhau pecynnau wedi'u teilwra ar gyfer unigolion a llywio prosesau rheoli newid.

Un mater a amlygwyd yn yr adolygiad cenedlaethol wrth ystyried cynlluniau unigol pobl oedd nad yw anghenion y person sy'n defnyddio gwasanaethau a'u gofalwyr di-dâl bob amser yn alinio'n llwyr. Yn aml, mynegir fod y buddion sy'n deillio o gyfleoedd dydd a gofal seibiant i'r gofalwr di-dâl fel rhai sy'n rhoi seibiant iddyn nhw. Mae'n eu galluogi i weithio, ymgymryd â'u tasgau hanfodol a chael rhywfaint o amser iddyn nhw eu hunain gan gynnwys y cyfle i gwrdd â gofalwyr di-dâl eraill.

Fodd bynnag, wrth gynllunio cynigion gwasanaeth diwygiedig nad ydynt o bosibl yn cynnig hyd, amllder neu leoliad cymorth i'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau ond yn seiliedig ar eu dymuniadau, gall greu tensiwn rhwng gwasanaethau, staff ac yn arbennig gofalwyr di-dâl. Nid yw'n hawdd datrys hyn ond mae'r angen i gynllunio er budd gorau'r defnyddiwr gwasanaeth yn hanfodol a lle mae adolygu gwasanaethau'n arwain at rai o'r newidiadau hyn, bydd angen cynllunio ac ymgysylltu gofalus â defnyddiwr y gwasanaeth a'r gofalwr. Os yw hyn yn effeithio ar ofalwyr di-dâl, dylid mynd i'r afael â'u hanghenion a'u hasesu'n briodol hefyd. Canfu'r adolygiad nad yw hyn yn wir bob amser ar hyn o bryd.

Pobl â dementia ac sy'n colli eu cof

Roedd y grŵp hwn o bobl yn teimlo nad oedd gwasanaethau'r cyngor yn eu gwasanaethu'n ddigonol. Wrth i wasanaethau gael eu datblygu, eu dewis nhw yw derbyn cefnogaeth mewn cyfleusterau cymunedol heb stigma gyda'r gallu i gynllunio gofal seibiant ymlaen llaw.

Oedolion ag anableddau dysgu

Pwysleisiodd llawer o bobl yn y grŵp hwn bwysigrwydd trefn arferol, parhad cefnogaeth, a'r angen am amgylchedd tawel.

Plant a Phobl Ifanc

Roedd plant a phobl ifanc yn glir eu bod yn well ganddyn nhw weithgareddau sy'n cefnogi datblygu sgiliau, sy'n seiliedig ar weithgarwch ac yn defnyddio adnoddau cymunedol. Nid ydynt ychwaith am gael eu hatal rhag ymgymryd â rhai gweithgareddau y gall plant nad ydynt yng ngofal yr awdurdod lleol gymryd rhan ynddynt, er enghraifft trampolinio.

Pobl Ifanc mewn Cyfnodau Pontio

Mynegodd y grŵp hwn awydd cryf i fynd i'r afael â'u hanghenion a'u hamgylchiadau newidiol yn gynharach yn eu llwybr gofal er mwyn atal bylchau mewn cefnogaeth a'r angen i'w chael hi'n anodd cyrchu gwasanaethau oedolion wrth iddynt adael oedolaeth ifanc a symud i wasanaethau sydd wedi'u cyfeirio at oedolion o oedran gweithio.

Newid enw ar gyfer rhai cyfleusterau canolfan ddydd.

Ni wnaeth bron i hanner yr ymatebwyr, 43%, fynegi unrhyw farn ar y mater hwn. O'r rhai wnaeth fynegi barn, roedd mwyafrif bychan o 25% yn gwrthwynebu'r syniad. Ni ddylid cymryd yn ganiataol nad oedd y rhai na wnaethant ymateb yn gwrthwynebu'r syniad.

Os yw'r Cyngor yn dymuno symud ymlaen gyda newid enw i orfodi newidiadau defnydd arfaethedig ac ehangu ei gynnis gwasanaeth a'i fod yn dymuno gweithio gyda mandad gan y boblogaeth leol, y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau a'u teuluoedd, bydd angen iddynt ail-ofyn am farn.

Yr angen am newid

Mae cymhlethdod cynyddol ymhlith defnyddwyr gwasanaeth, effaith y pandemig, effaith cost tanwydd, bwyd ac adnoddau yn gyffredinol, argaeledd staff sydd â chysylltiad proffesiynol a di-gysylltiad, newidiadau yn yr awydd gan ddefnyddwyr gwasanaeth i ddefnyddio mwy o wasanaethau yn y gymuned ac asedau cymunedol yn ogystal â gwasanaethau sy'n seiliedig ar leoedd, heriau trafndiaeth, yr angen am fwy o aliniad asiantaethau rhwng y gofal cymdeithasol y GIG a gwasanaethau'r trydydd sector i gyd yn awgrymu'n

gryf bod angen diwygio darpariaeth gwasanaeth yng Ngheredigion. Nodwyd yr un ffactorau hyn mewn rhannau eraill o Gymru fel sbardunau ar gyfer newid.

Staff yw'r ased unigol mwyaf wrth gynllunio a darparu gwasanaethau ac mae gofawyr di-dâl yn darparu'r perthnasoedd sylfaenol a chraidd sy'n cynnal y rhai a wasanaethir o fewn gwasanaethau cyflogaeth dydd a gofal seibiant. Mae'n hanfodol felly bod staff a gofawyr di-dâl yn gweithio ochr yn ochr â'r cyngor a'i bartneriaid wrth iddynt weithio i oresgyn yr heriau mae gwasanaethau'n eu hwynebu. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol eu bod yn parhau i fod yn rhan o'r broses ac wir yn cael eu clywed.

Fodd bynnag, mae anghenion a dymuniadau, dewisiadau a lleisiau'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau yn hollbwysig. Rhaid iddynt fod yn rhan o ddeialog barhaus i sicrhau bod cynllunio gwirioneddol person-ganolog yn cael ei ddefnyddio i ddiwallu eu hanghenion mewn amgylchedd sy'n eu galluogi i dyfu a chyflawni eu potensial llawn.

At hynny, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, rhaid i'r cyngor a'i asiantaethau partner sicrhau wrth gynllunio a bwrw ymlaen â'r diwygiadau gwasanaeth hynny yr ystyrir eu bod nhw'n angenrheidiol eu bod yn ystyried anghenion y rhai y bydd angen gwasanaethau arnynt yn y dyfodol a bod y gwasanaethau hyn yn effeithlon, yn effeithiol, yn seiliedig ar dystiolaeth, ac yn gynaliadwy.

Argymhellion

1. Dylai Cyngor Sir Ceredigion ddilyn ei gynlluniau i ddiwygio'r ddarpariaeth cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant gan ddefnyddio'r adroddiad hwn a'i gynllun gweithredu cysylltiedig.
2. Dylai'r Cyngor ystyried datblygu rôl arweinydd trawsnewid sy'n goruchwyllo i sbarduno'r prosesau rheoli a gweithredu newid.
3. Dylai Cyngor Sir Ceredigion weithio gyda'i asiantaethau partner gan gynnwys y GIG a darparwyr gwasanaethau'r trydydd sector i sicrhau y gellir cyflawni unrhyw arbedion effeithlonrwydd y gellir eu gwneud drwy gynllunio gweithredol a strategol ar y cyd. Bydd angen i hyn gynnwys ystyried dulliau arloesol o rannu adnoddau.
4. Dylai Cyngor Sir Ceredigion adolygu ei brosesau cynllunio person-ganolog i sicrhau bod y rhain yn effeithiol, ddim yn rhy fiwrocraidd ac wir yn dal a hyrwyddo lleisiau a dewisiadau defnyddwyr gwasanaeth mewn cynlluniau wedi'u teilwra'n unigol ac yn unol ag unrhyw ddyletswyddau statudol sydd wedi'u hymgorffori yn yr SSWBA a'r MHM. Dylai pawb sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn gael cynllun person-ganolog o ansawdd uchel. Lle bo angen, dylai adolygu cynlluniau gofal a chymorth y bobl hynny sy'n cael eu heffeithio gan newidiadau gwasanaeth a gyflwynwyd yn ystod y pandemig. Dylai'r diwygiad roi sylw, fel mater o flaenoriaeth, i grwpiau fel y rhai â dementia, gofawyr a gofawyr maeth y nodwyd nad oes digon o gwasanaethau wedi'u datblygu ar eu cyfer.
5. Mae angen i Gyngor Sir Ceredigion sicrhau, wrth i ddiwygio gwasanaethau effeithio ar y ddarpariaeth bod anghenion teuluoedd a gofawyr di-dâl eraill yn cael sylw gydag asesiadau ystyrlon a darparu cefnogaeth ddigonol.
6. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ystyried mabwysiadu model both ac adain sy'n defnyddio canolfannau gwasanaeth fel canolfannau cymunedol tra'n defnyddio ystod o gyfleusterau cymunedol i ddarparu cyfleoedd dydd a all ddarparu'r gweithgareddau hynny yr hoffai pobl eu cyrchu mor agos at eu cartrefi â phosibl. Dylai hyn gynnwys cefnogi a galluogi pobl i gael gwaith â thâl a dysgu ffurfiol lle bo hynny'n briodol.
7. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ddatblygu strategaeth drafndiaeth sy'n sicrhau bod y dulliau mwyaf effeithlon yn cael eu defnyddio i alluogi mynediad at gyfleoedd dydd a gwasanaethau

gofal seibiant. Bydd angen i hyn ystyried trafndiaeth gyhoeddus a phreifat ynghyd â thrafnidiaeth a ddarperir gan y Cyngor.

8. Wrth ddilyn ei agenda ddiwygio, bydd angen i'r Cyngor ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth, gofalwyr, staff y cyngor a'r rhai sy'n gweithio mewn asiantaethau eraill drwy ymgynghori ffurfiol ac anffurfiol. Dylid adolygu fforymau a ddefnyddiwyd yn flaenorol i ymgysylltu â'r grwpiau hyn a lle bo'n briodol i alluogi prosesau gweithio mewn partneriaeth wrth gyflawni'r Cynllun Gweithredu y cytunwyd arno.
9. Dylai'r Cyngor ystyried ail-ofyn am farn ar y cynnig i ailenwi ei ganolfannau dydd fel rhan o'i ymgynghoriad ehangach ar ddiwygio gwasanaethau.

Cyflwyniad

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cynnal adolygiad o wasanaethau dydd a gofal seibiant. Mae hyn yn cael ei wneud i sicrhau bod y Cyngor yn diwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth presennol ac yn y dyfodol yn y ffordd orau. Mae'n rhan o waith y Cyngor i gyflawni eu [Strategaeth Llesiant Gydol Oes 2021-2027](#) a'i gynllun gweithredu cysylltiedig. Cytunwyd ar y rhain yn y Cyngor ym mis Hydref 2021. Nod y strategaeth yw darparu gwasanaethau a fydd yn gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol pobl Ceredigion. Blaenoriaeth allweddol yw galluogi gwydnwch unigolion a theuluoedd.

Mae **Cam Gweithredu 4.2.5** yn y cynllun Gweithredu yn nodi'r bwriad i adolygu'r ystod o ddarpariaeth gofal seibiant ar gyfer darpariaeth gydol oes, darpariaeth dydd, gofal preswyl a darpariaeth trydydd sector, er mwyn datblygu cynllun ar gyfer gwasanaethau yn y dyfodol yn unol â model *gydol oes*. Y bwriad yw sicrhau bod ystod o **gymorth gofal seibiant priodol** ar gael i gynnal annibyniaeth a chefnogaeth i ofalwyr, gan leihau'r angen am wasanaethau gofal a chymorth tymor hwy.

Er bod Strategaeth Llesiant Gydol Oes Ceredigion, yn cwmpasu ystod o grwpiau cleientiaid, mae'n bwysig nodi gwaith cysylltiedig sy'n digwydd mewn gwasanaethau i'r bobl hynny sydd ag anabledd dysgu. Mae hyn yn cynnwys, [Cynllun Cyflawni a Gweithredu Dysgu ac Anabledd Llywodraeth Cymru](#) a gyhoeddwyd yn ddiweddar 2022-26, ac adolygiad ADSS Cymru o wasanaethau anabledd dysgu yng Nghymru fel yr amlinellwyd yn fanylach.

Mae 'Gwasanaethau Cyfleoedd Dydd' yn cynnwys:

- Gweithgareddau sy'n digwydd yn ystod yr wythnos, yn ystod y dydd mewn canolfannau dynodedig ledled Ceredigion.
- Pobl yn gallu manteisio ar weithiwr cymorth sy'n mynd â nhw allan i ymgymryd â gweithgareddau.
- Cyrchu digwyddiadau, hyfforddiant, gweithgareddau cymdeithasol, a mathau eraill o raglenni yn y gymuned

Mae 'seibiannau i oedolion / Gofal Seibiant i ofalwyr' yn cynnwys:

- Arhosiadau preswyl mewn cartref gofal
- Gweithgareddau dydd gan gynnwys gwasanaethau eistedd, mynd allan gyda gofalwr / taliad uniongyrchol sy'n rhoi cyfle i ofalwyr gael seibiant o'r rôl ofalu

Mae 'Seibiannau Byr' yn cynnwys:

- Mynd i weithgareddau sy'n cynnwys aros dros nos
- Ymweld â lleoedd lleol yng Ngheredigion
- Aros mewn gwesty, cartref preswyl neu lety hunanarlwyo
- Ymweld â lleoedd y tu allan i Geredigion fel cefn gwlad neu wyliau mewn dinas
- Treulio amser gyda phobl o oedran tebyg neu sydd â diddordebau tebyg, neu gyda ffrindiau

Diben yr adroddiad

Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio beth fyddai pobl sy'n byw yng Ngheredigion yn hoffi i ddigwydd gyda gwasanaethau dydd a gofal seibiant yn y dyfodol. Mae'n disgrifio barn trigolion yng Ngheredigion - y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau nawr a'r rhai a allai ddefnyddio gwasanaethau yn y dyfodol. Clywsom gan bobl o bob oedran ac sydd ag amrywiaeth eang o anghenion a diddordebau. Fe wnaethom ddysgu mwy am y mathau o weithgareddau yr hoffai pobl gymryd rhan ynddynt, yr hyn maen nhw'n ei hoffi am wasanaethau nawr, a newidiadau y byddent yn eu gwneud wrth symud ymlaen.

Fe wnaethom ystyried deddfwriaeth a pholisi sy'n cyfeirio at sut y dylid cynllunio a darparu gofal pobl ac ystyried canfyddiadau dulliau cenedlaethol fel adroddiad Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol (ADSS) a oedd yn archwilio'r ffactorau sy'n dylanwadu ar gyfeiriad y dyfodol ar gyfer gwasanaethau gofal seibiant a chyfleoedd dydd.

Gan ddefnyddio'r safbwyntiau a fynegwyd gan bobl yng Ngheredigion ynghyd â dadansoddiad desg o ffactorau sy'n dylanwadu ar ymarfer, mae nifer o gasgliadau wedi'u sefydlu ac argymhellion a wnaed i Gyngor Sir Ceredigion i ystyried beth ddylai ddigwydd yn y dyfodol.

Cefndir

Yn draddodiadol, mae'r Cyngor wedi cynnig amrywiaeth o wasanaethau cymorth i bobl yn ôl eu grŵp oedran neu eu hanghenion. Er enghraifft, mae'r tair canolfan diwrnod Canolfan Meugan, Canolfan Steffan a Chanolfan Padarn ar gyfer oedolion ag anabledau dysgu yn ystod oriau rheolaidd yn ystod oriau rheolaidd yn ystod yr wythnos.

Mae'r Cyngor hefyd yn cynnig cymorth i blant drwy ysgolion ac i bobl ifanc oed pontio drwy wasanaeth Camu M'laen, cynlluniau chwarae a seibiannau byr.

Mae enghreifftiau eraill o wasanaethau dydd a gofal seibiant yn cynnwys pobl â dementia yn cael gofal seibiant mewn cartref preswyl.

Effeithiau Covid-19

Yn ystod pandemig Covid, cafodd y gwaith o ddarparu gwasanaethau arferol ei atal oherwydd cyfyngiadau cenedlaethol a sefydlwyd plattform rhithwir yn cynnig galwadau lles i drigolion bregus. Rhoddodd staff arweiniad, cefnogaeth a chynghor yn ystod y cyfnod hwnnw, yn ogystal â gweithio ochr yn ochr ag ysgolion i gefnogi teuluoedd. Cynigiwyd cymorth i bobl oedd yn byw mewn llety â chymorth o'u cartrefi. Cadwyd rhestr adnoddau yn weithredol ar y rhyngwyd trwy wefan y Cyngor i wneud trigolion yn ymwybodol o ffynonellau cymorth.

Ers llacio cyfyngiadau Covid, mae'r rhan fwyaf o wasanaethau wedi ailagor, gan gynnwys rhai gwasanaethau dydd a gwasanaethau gofal seibiant. Fodd bynnag, nid yw pob gwasanaeth wedi ailagor, ac mae hyn wedi creu heriau ar draws cymunedau o ran darparu gwasanaethau.

Mae'r Strategaeth Llesiant Gydol Oes 2021-2027 yn nodi'r blaenoriaethau allweddol ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion. Y nod yw '*galluogi darparu gwasanaethau a fydd yn gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol pobl Ceredigion.*'

Y cydrannau allweddol yw:

- Darparu cymorth a chefnogaeth gynnar i atal dirywiad
- Ffocws ar ddatblygu sgiliau sy'n cefnogi annibyniaeth a lles
- Darparu mynediad hawdd at wybodaeth, cynghor a chymorth yn seiliedig ar angen

Sefydlwyd y rhaglen Llesiant Gydol Oes yn 2021. Mae'n cynnwys pedwar gwasanaeth:

- **Clic:** cymorth, gwybodaeth ac asesiad ar-lein a dros y ffôn
- **Porth Cymorth Cynnar:** gwasanaethau cymorth cynnar a lles
- **Porth Gofal:** Asesu a chymorth penodol fel gofal cartref a thaliadau uniongyrchol, maethu, gofal dydd a phreswyl. Mae Porth Gofal yn bartneriaeth rhwng yr awdurdod lleol, Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda a sefydliadau'r trydydd sector. Mae tîm amlddisgyblaethol yn cynnig cefnogaeth i unigolion – gan ganolbwyntio ar hyrwyddo annibyniaeth
- **Porth Cynnal:** gwasanaeth i bobl o bob oed ag anghenion cymhleth sy'n derbyn gofal wedi'i gynllunio

Mae'r Cyngor wedi bod yn meddwl am y ffyrdd gorau o ddiwallu anghenion mwy o bobl.

Ar 6 Rhagfyr 2022, cymeradwyodd y Cabinet benderfyniad y dylai'r Cyngor gynnal ymgynghoriad ehangach yn 2023 gan ganolbwyntio ar ail-ddylunio darpariaeth Gwasanaethau Dydd a Gofal Seibiant. Meddai'r Cynghorydd Alun Williams, Dirprwy Arweinydd Cyngor Sir Ceredigion ac Aelod Cabinet dros Lesiant Gydol Oes.

“Mae pethau wedi newid yn fawr dros y blynyddoedd diwethaf. Felly, mae'n amser da i ymgynghori eto gyda'n defnyddwyr gwasanaeth a'n gofalwyr i weld sut y gallwn ni helpu orau yn y byd modern. Rydym ni wedi ymrwmo i wella bywydau ein holl bobl fregus yn y sir. Rydym ni'n credu mai'r ffordd orau o wneud hynny yw helpu pobl i fyw mor annibynnol ag y gallant, tra'n darparu gwasanaethau rhagorol pan fyddan nhw eu hangen.”

Yn dilyn hyn, fe wnaeth y Cyngor gontractio Practice Solutions Ltd. i ddarparu arbenigedd annibynnol ynghylch ymgysylltu ac ymgynghori â rhanddeiliaid a chefnogi'r adolygiad o gyfleoedd dydd a seibiant.

Methodoleg yr Adolygiad

Roedd dull Practice Solutions yn defnyddio ystod o ddulliau i ddod i gasgliadau ac i lunio argymhellion.

Roedd y rhain yn cynnwys:

- Dadansoddiad desg o adroddiadau lleol i ddarpariaeth gwasanaethau lleol
- Casglu manylion am randdeiliaid allweddol a mynediad at gyfranogwyr ymgysylltu
- Cynhyrchu arolwg, ei ledaenu i gyfranogwyr, coladu ymatebion a dadansoddi
- Cynnal nifer o ddigwyddiadau ymgysylltu, wyneb yn wyneb, gan ddefnyddio fideogynadleda a galwadau ffôn.
- Casglu deunydd ysgrifenedig ychwanegol gan y bobl y buom yn siarad â nhw.
- Dadansoddiad o adroddiad cenedlaethol ADSS a'r newidiadau deddfwriaethol a pholisi mwyaf perthnasol sy'n effeithio ar y ffordd mae cynllunio person-ganolog yn cael ei wneud.
- Dadansoddwyd yr holl wybodaeth a gasglwyd er mwyn cynhyrchu'r adroddiad hwn.

Gofynnodd y Cyngor i ni wneud argymhellion ynghylch pa gamau y gellir eu cymryd i gefnogi datblygiad gwasanaethau dydd a gofal seibiant. Ar ôl i ni edrych ar yr holl dystiolaeth ac ystyried beth fyddai fwyaf defnyddiol, fe wnaethom gytuno ar restr o argymhellion a gorffen ysgrifennu ein hadroddiad annibynnol. Bydd yn cael ei roi i'r Cyngor i'w ystyried ochr yn ochr â chynllun gweithredu datblygedig i'w ystyried o ran y camau nesaf.

Cyd-destun polisi ehangach

Rydym ni wedi amlinellu'r cyd-destun polisi cenedlaethol eang mae'r adolygiad hwn yn cael ei gynnal ynddo gan sicrhau bod ein hargymhellion yn cael eu hategu gan y meysydd polisi a amlinellir isod.

Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru feddwl am effaith hirdymor eu penderfyniadau, gweithio'n well gyda phobl, cymunedau a gyda'i gilydd, ac i atal problemau parhaus fel tlodi, anghydraddoldebau iechyd a newid yn yr hinsawdd.

Mae'r Ddeddf yn sefydlu 7 nod llesiant a 5 ffordd o weithio. Mae'r dull hwn yn sail i'n dealltwriaeth a chyd-destun yr adolygiad hwn. Y nodau lles yw:

- [Cymru Ffyniannus](#)
- [Cymru Gydnerth](#)
- [Cymru Fwy Cyfartal](#)
- [Cymru Iachach](#)
- [Cymru o Gymunedau Cydlynus](#)
- Cymru o ddiwylliant bywiog a'r Gymraeg yn ffynnu
- Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang

Y pum ffordd o weithio yw:

- **Hirdymor:** Pwysigrwydd cydbwysu'r anghenion tymor byr gyda'r angen i ddiogelu'r gallu hefyd i fodloni angen yn y tymor hir
- **Integreiddio:** Ystyried sut y gall amcanion lles y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau lles, ar amcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill
- **Ymglymiad:** Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni nodau lles, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal a wasanaethir gan y corff
- **Cydweithio:** Gweithredu ar y cyd ag unrhyw berson arall (neu rannau eraill o'r corff ei hun) a allai helpu'r corff i gyflawni ei amcanion lles
- **Atal:** Sut y gallai gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i fodloni eu hamcanion

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Daeth Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) i rym ar 6 Ebrill 2016. Egwyddorion sylfaenol y Ddeddf yw:

- Llais a rheolaeth — rhoi'r unigolyn a'i anghenion, wrth wraidd eu gofal, a rhoi llais iddynt, a rheolaeth i gyrraedd y canlyniadau sy'n eu helpu i gyflawni llesiant.
- Atal ac ymyrryd yn gynnar — cynyddu gwasanaethau ataliol o fewn y gymuned er mwyn lleihau'r cynnydd mewn angen critigol.
- Llesiant — cefnogi pobl i gyflawni eu llesiant eu hunain a mesur llwyddiant gofal a chymorth.
- Cydgynhyrchu – annog unigolion i gymryd mwy o ran wrth ddylunio a darparu gwasanaethau.

Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010

Ymhlith darpariaethau MHM mae Rhan 2 yn pennu dyletswyddau ar iechyd a gwasanaethau cymdeithasol i ddarparu Rheolwr Achos i bawb, o unrhyw oedran, gan ddefnyddio gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd. Gall hyn gynnwys rhai pobl â chyflyrau sy'n cyd-ddigwydd fel anabledd dysgu, problemau camddefnyddio sylweddau a rhai pobl sy'n niwro-amrywiol, ac mae'n aml yn cynnwys y rhain. Mae'n rhaid i bobl sy'n

ddarostyngedig i ran dau o'r Mesur gael cynllun gofal a thriniaeth sy'n nodi sut y bydd eu gofal yn cael ei ddarparu.

Er mwyn cyflawni'r dyletswyddau statudol sydd wedi'u hymgorffori yn Neddf 2014 a Mesur 2010, rhaid i'r Cyngor fodloni'r anghenion hynny a nodwyd o fewn asesiadau unigol a chynlluniau gofal. Felly, bydd angen iddo adolygu a chynllunio ei wasanaethau a ddarperir yn uniongyrchol a'r rhai a gomisiynir gan ddarparwyr gwasanaethau annibynnol a'r trydydd sector. Lle bo'n briodol, dylai ddiwygio'r ddarpariaeth i sicrhau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a chynaliadwyedd darpariaeth gwasanaeth gan roi sylw dyledus i anghenion newidiol ac argaeledd adnoddau ariannol a gweithlu.

Cynlluniau Cefnogi Ymddygiad

Mae Cynllun Cefnogi Ymddygiad yn rhoi canllaw cam wrth gam i ofalwyr ar reoli ymddygiad heriol. Mae'n seiliedig ar ganlyniadau asesiad ymddygiad. Dwy ran bwysig o'r cynllun yw:

1. Strategaethau rhagweithiol. Mae'r rhain yn cael eu defnyddio i sicrhau bod gan y person yr hyn maen nhw ei angen. Maen nhw hefyd yn disgrifio ffyrdd o ddysgu sgiliau cyfathrebu a sgiliau eraill i'r person.
2. Mae strategaethau adweithiol wedi'u cynllunio i gadw'r unigolyn a'r rhai o'u cwrpas yn ddiogel.

Adolygiad Cenedlaethol ADSS o Wasanaethau Gofal Seibiant a Chyfleoedd Dydd 2023

Yn allweddol i ddatblygiad ein hargymhellion mae ystyriaeth a chyd-destun prosiectau cenedlaethol ehangach a gynhaliwyd yn ddiweddar. Rydym ni wedi amlinellu rhai o'r canfyddiadau allweddol sy'n sail i'n dealltwriaeth ac sy'n llywio ein dealltwriaeth. Comisiynodd ADSS Cymru adolygiad o wasanaethau gofal seibiant a chyfleoedd dydd gan ystyried effaith pandemig COVID-19 a'r angen i sicrhau bod y gwasanaethau hyn yn manteisio i'r eithaf ar ddulliau arloesol i wella a datblygu'r ddarpariaeth o wasanaethau i'r rhai sy'n eu defnyddio, eu gofaluwr di-dâl a'r rhai a fydd yn defnyddio gwasanaethau o'r fath yn y dyfodol. Casgliadau'r adolygiadau oedd:

Yr angen i adolygu cyfleoedd dydd, gwasanaethau gofal seibiant, a gwasanaethau seibiant byr

Cyn y pandemig, roedd llawer o asiantaethau wedi nodi'r angen i adolygu ac o bosibl ddiwygio cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant byr i sicrhau bod model darpariaeth yn parhau i ddiwallu anghenion cyfredol.

Roedd rhai cyfranogwyr yn credu y byddai dadl genedlaethol ar ddyfodol cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant byr yn helpu i sicrhau newid mawr a chyflym. Roedd rhai o blaid gwerth posibl canllawiau cenedlaethol, tra bod eraill yn teimlo y gallai hyn rwystro mentrau lleol ac arwain at ganlyniadau anfwriadol.

Effaith y pandemig ar gyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant byr

Amharwyd yn ddirfawr ar ddarpariaeth cyfleoedd dydd a gwasanaethau arhosiad byr gan y pandemig. Gorfodwyd nifer o wasanaethau i gau am gyfnod. Ar ôl ailagor, mae rhai yn cynnig gwasanaeth llai o'i gymharu â lefelau cyn y pandemig, er enghraifft cynnig llai o sesiynau neu sesiynau byrrach. Mae tystiolaeth yn awgrymu nad yw nifer sylweddol o bobl wedi dychwelyd i wasanaethau ers iddynt ailagor, ac mae llawer o rai eraill wedi adrodd ers dychwelyd bod argaeledd gwasanaethau wedi lleihau o ran amlder a hyd yr amser pan fydd y gwasanaeth ar gael.

Roedd y graddau y caeodd gwasanaethau, hyd y cau a chyflymder ailagor yn amrywio ledled Cymru. Arweiniodd y pandemig at ddiwygiadau hanfodol i ddarpariaeth gwasanaethau o ganlyniad i ofnyon cadw pellter cymdeithasol. Roedd rhai o'r newidiadau a gyflwynwyd yn cael eu hystyried cyn y pandemig, a chanfuwyd eu bod wedi cyflymu rhai newidiadau a gynlluniwyd. Wrth adolygu gwasanaethau fe wnaeth rhai asiantaethau ganfod nad oedd adeiladau oedd yn cael eu defnyddio cyn y pandemig yn addas i'r diben wrth symud ymlaen.

Cafodd yr amgylcheddau a'r model gwasanaeth eu cwestiynu hefyd gan rai. Roedd llawer o gyfranogwyr mewn grwpiau ffocws yn credu y gall gorddibyniaeth ar wasanaethau sy'n seiliedig ar leoedd, h.y., y rhai a ddarperir yn unig neu'n bennaf mewn adeilad neu grŵp penodol o adeiladau, arwain at fodolau 'sefydliadol' a datblygu dibyniaeth ymhlith y rhai sy'n defnyddio'r gwasanaeth a'u teuluoedd.

Disgrifiodd llawer o wasanaethau fwy o ddefnydd o asedau cymunedol yn ystod y pandemig. Mae hyn yn cynnwys cyfleusterau lleol a manau agored. Mae llai o fynediad at drafnidiaeth a ffafriaeth pobl wedi arwain at y duedd hon yn parhau i lawer. Fodd bynnag, mae niferoedd sylweddol yn dal i ddymuno gweld gwasanaethau'n dychwelyd i'r lefelau oedd yn cael eu cynnig cyn y pandemig.

Mewn rhai achosion, mae'r newidiadau hyn wedi'u cynnal ers i'r gwasanaethau ddechrau ar gyfnod adfer wrth i'r cyfyngiadau gael eu codi.

Pwysau economaidd a phwysau ar y gweithlu

Gellir mynd i'r afael â rhai o'r galluogwyr a'r rhwystrau a nodwyd gan gyfranogwyr drwy gynllunio effeithiol a rheoli newid, ond mae rhai rhwystrau yn codi o ffactorau strwythurol ac economaidd y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol y rhai sy'n gyfrifol am ddarparu neu gomisiynu'r gwasanaethau. Wedi'u cynnwys yn y rhain mae'r pwysau chwyddiant a brofwyd yn ystod y misoedd diwethaf y teimlir eu bod nhw wedi gwaethygu llawer o'r heriau a wynebir.

Disgrifiwyd heriau'r gweithlu a diffyg cyllid fel pethau sy'n oedi neu'n atal gwasanaethau rhag newid. Byddai darparu ffrwd ariannu ganolog sy'n galluogi awdurdodau lleol a darparwyr i fod yn bartneriaid cyfartal, yn cynnig cyfleoedd i ysgogi a galluogi trawsnewid i ddigwydd. Ystyriwyd yn gyffredinol bod y gweithlu yn ased wrth drawsnewid gwasanaethau. Fodd bynnag, nododd gwasanaethau hefyd y gall aelodau o'r gweithlu fod yn rhwystr i newid. Efallai y bydd angen cymorth ychwanegol ar rai staff yn yr hyfforddiant rheoli newid a'r hyfforddiant cymhwysio dull sy'n canolbwytio ar bobl a chyd-gynhyrchu.

Mwy o gymhlethdod ymhlith y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau

Nododd llawer o wasanaethau gynnydd yn anghenion cymhleth pobl sy'n cael eu cyfeirio atynt yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Fe wnaethant hefyd dynnu sylw at y ffaith bod gan rai pobl a oedd wedi defnyddio gwasanaethau cyn y pandemig, anghenion mwy cymhleth wrth iddynt ddychwelyd i wasanaethau wrth i'r cyfyngiadau gael eu codi. Mae hyn yn amlwg yn fater pwysig mewn perthynas â threfniadau comisiynu partneriaeth a chyd-gomisiynu rhwng iechyd a gofal cymdeithasol.

Cyflogaeth fel rhan o gyfleoedd dydd

Codwyd pwysigrwydd cefnogi pobl ag anableddau i gael gwaith cyflogedig gan rai cyfranogwyr yn yr adolygiad; mae ymdeimlad nad yw hyn bob amser yn cael digon o amlygrwydd mewn modelau cymorth, er gwaethaf y manteision amlwg posibl i unigolion a'r gymdeithas ehangach.

Bydd angen cydweithio rhwng gwasanaethau dydd ac asiantaethau eraill, fel busnesau a gwasanaethau cyflogaeth, ac addysg, i ddarparu cyfleoedd o'r fath yn effeithiol, yn benodol, rolau a all lywio pobl drwy'r gwahanol lwybrau a ffrydiau cyllido i gyflawni cyflogaeth â thâl.

Mae angen i bolisiau cyfle cyfartal gael eu cymhwysio'n ehangach gan gyrff sector cyhoeddus a'u hyrwyddo mewn sectorau eraill i sicrhau bod sgiliau a galluoedd pobl ag anableddau yn cael eu cydnabod ac y gall y bobl hyn gyfrannu at yr economi leol. Gall adnoddau fel cyllid Mynediad at Waith hwyluso gwelliannau yn y maes hwn.

Dulliau both ac adain

Mae dulliau both ac adain a fabwysiadwyd mewn gwahanol feysydd yn cynnig dulliau cyfunol defnyddiol sy'n cyfuno cymorth yn y ganolfan, mynediad at gyfleusterau cymunedol a'r defnydd creadigol o dechnoleg i wella mynediad a sicrhau'r canlyniadau gorau posibl i unigolion.

Technoleg a thrafnidiaeth

Pan gaewyd gwasanaethau, cynyddodd y defnydd o dechnoleg, yn enwedig fideo-gynadledda a chynadledda ffôn, yn aruthrol. Cafodd hyn effaith gadarnhaol ar ymgysylltu â'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau a'u teuluoedd a galluogi pobl i ddatblygu a chynnal eu rhwydweithiau eu hunain gan ddefnyddio grwpiau sgwrsio a gweithgareddau rhithwir eraill. Roedd hefyd yn cynorthwyo cyfathrebu rhwng ac o fewn y gwasanaeth. I rai pobl sy'n defnyddio gwasanaethau, a rhai staff, roedd defnyddio technoleg ddigidol yn her, oherwydd sgiliau TG gwael a mynediad cyfyngedig neu ddim mynediad at offer a/neu'r rhyngwyd.

Cafodd trafndiaeth a ddarparwyd gan wasanaethau ei leihau'n sylweddol yn ystod y pandemig. Roedd hyn yn arbennig o heriol i'r rhai sy'n byw mewn lleoliadau gwledig. Oherwydd dewis rhai o'r rhai sy'n mynychu

gwasanaethau, pwysau costau cynyddol sy'n deillio o chwyddiant tanwydd, yn ogystal â'r ddyletswydd sydd gan awdurdodau lleol i fynd i'r afael â Newid Hinsawdd, adroddwyd bod rhai darparwyr wedi lleihau'r defnydd o drafndiaeth ac yn parhau i hyrwyddo mynediad at wasanaethau yn nes at adref.

Cyfleoedd dydd fel gofal seibiant i aelodau'r teulu

Thema a gynhaliwyd drwy'r adolygiad oedd cydnabod bod cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant byr yn aml o fudd i dderbynnydd y gwasanaeth a'u teuluoedd. Fodd bynnag, pan fydd gwasanaethau'n cael eu cynllunio ar gyfer unigolion, gall tensiwn godi yn aml rhwng buddiannau'r unigolyn a'u gofalwyr di-dâl o ran sut y bwriedir darparu'r gwasanaeth hwn. Mae'n bwysig cydnabod bod yn rhaid i ddymuniadau'r unigolyn a aseswyd ddod yn gyntaf a phan nad oes gan yr unigolyn hwnnw alluedd, yna rhaid i benderfyniadau fod er budd gorau'r unigolyn a rhaid i'r trefniadau hynny fod lleiaf cyfyngol â phosibl.

Pwysigrwydd gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn a chyd-gynhyrchu gwasanaethau

Wrth gyflwyno a gwerthuso newidiadau i wasanaethau, mae llawer o asiantaethau'n cydnabod pwysigrwydd cynllunio a chyd-gynhyrchu sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, ac mae ymdeimlad clir bod dulliau o'r fath yn sylfaenol i ddiwygio gwasanaethau effeithlon ac effeithiol. Dylai egwyddorion cyd-gynhyrchu hefyd fod yn berthnasol i gynllunio, darparu ac adolygu modelau gwasanaeth strategol. Nid yw cyd-gynhyrchu a chanolbwyntio ar y person bob amser yn cael eu deall na'u cymhwyso'n effeithiol gan wasanaethau a'u staff. Mae angen hyfforddiant a datblygiad priodol i fynd i'r afael â hyn.

Effaith y pandemig ar economi gymysg darpariaeth gofal

Mae effaith y cyd-destun ariannol presennol ar roddion yn fygythiad dirfodol i nifer o asiantaethau trydydd sector sy'n ddibynnol neu'n rhannol ddibynnol ar roddion elusennol.

Comisiynu cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant sy'n addas ar gyfer y dyfodol

Er bod amrywiaeth y ddarpariaeth gwasanaeth wedi gwella, adroddir bod lefelau'r ddarpariaeth wedi gostwng yn dilyn y pandemig. Fodd bynnag, roedd y tîm adolygu yn ei chael hi'n anodd mesur y gostyngiad hwn yn y ddarpariaeth oherwydd diffyg data meintiol safonol oedd yn cael ei baratoi'n gyson ar ddarparu a defnyddio gwasanaethau.

Mae angen mwy o gydweithio o fewn, a rhwng asiantaethau, i gomisiynu ystod o gefnogaeth sy'n cynnwys adnoddau cymunedol y tu hwnt i reolaeth uniongyrchol gwasanaethau gofal cymdeithasol ac iechyd. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau sy'n cefnogi dilyniant i gyflogaeth â thâl. Mae'r angen am gydweithio yn arbennig o hanfodol wrth i bobl bontio trwy wahanol gyfnodau yn ystod eu bywyd, er enghraifft wrth adael yr ysgol neu'r coleg, symud i wasanaethau sy'n addas ar gyfer oedolion ifanc, neu'r rhai sy'n addas ar gyfer oedolion hŷn yn ddiweddarach. Er mwyn osgoi tarfu diangen ar fywydau pobl, mae rhai gwasanaethau wedi dechrau defnyddio dull pob oedran, yn seiliedig ar angen unigol, nid oedran cronolegol.

Nodwyd modelau o arfer effeithiol yn yr adolygiad. Gellir dysgu drwy archwilio'r hyn mae'r gwasanaethau hyn wedi'i gyflawni a sut y gwnaethant hynny. Fodd bynnag, mae'n bwysig cydnabod na fydd dyblygu modelau o'r fath yn uniongyrchol i feysydd eraill bob amser yn briodol; er enghraifft, gall rhai dulliau fod yn fwy addas ar gyfer amgylcheddau trefol yn hytrach na gwledig. Bydd efelychu modelau presennol mewn ardal wahanol bob amser yn gofyn am gynllunio a rheoli newid yn effeithiol. Roedd rhai cyfranogwyr yn credu bod y ffaith nad yw cyfleoedd dydd a rhai gwasanaethau seibiant byr yn cael eu rheoleiddio yn amhriodol ac y gall hyn roi'r gwasanaethau hyn dan anfantaes.

Yr angen am ymgysylltu effeithiol

Er mwyn cynyddu'r defnydd o gyfleusterau cymunedol lleol, nododd y gwasanaethau y bydd angen ymgysylltu'n well â chymunedau lleol ac arweinwyr cymunedol ac mae enghreifftiau o'n hymweliadau maes lle mae hyn wedi gweithio'n dda. Mae'n hanfodol sicrhau bod pobl sy'n defnyddio gwasanaethau, y rhai

sy'n cael eu cyfeirio at wasanaethau a theuluoedd, yn cymryd rhan lawn yn y prosesau asesu, cynllunio, darparu ac adolygu, yn enwedig pan gynigir newidiadau i natur y ddarpariaeth.

Galluogwyr a rhwystrau arloesedd

Adroddodd rhai cyfranogwyr fod y pandemig yn dangos y gellir gwneud newidiadau heb gymhwyso biwrocratiaeth neu brosesau gormodol. Arweiniodd yr angen i wneud newidiadau cyflym at ymdeimlad o 'ganiatâd' i gymryd risgiau a chyflwyno modelau creadigol. Mae hyn yn darparu cynsail ar gyfer datblygu gwasanaethau mwy ystwyth wrth symud ymlaen.

Yn gyffredinol, roedd rhanddeiliaid yn ymwybodol o'r rhwystrau a'r galluogwyr i ddiwygio gwasanaethau a nodwyd yn yr adolygiad. Roedd y rhai sy'n cynrychioli plant a phobl ifanc yn teimlo nad oedd yr iaith a ddefnyddiwyd, a materion a nodwyd, bob amser yn berthnasol i'w hardal. Yn unol â hynny, mae'r adroddiad wedi ceisio mynd i'r afael â'r materion a'r gwasanaethau hynny sy'n benodol i blant a'u teuluoedd.

Mae'r dyletswyddau deddfwriaethol sydd wedi'u cynnwys yn yr SSWBA a'r MHM ynghyd â defnyddio BSPs yn cynnig y potensial ar gyfer cynllunio person-ganolog gwell. Mae dulliau cyd-gynhyrchu wrth wraidd y dulliau hyn a dylent sicrhau bod anghenion y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau a'u gofalwyr di-dâl yn hollbwysig wrth wneud penderfyniadau.

Mae casgliadau'r adolygiad cenedlaethol yn uniongyrchol berthnasol i'r canfyddiadau yng Ngheredigion, gan fynd i'r afael â llawer o amcanion adolygiad Ceredigion.

Felly rhoddwyd ystyriaeth i'r newidiadau deddfwriaethol hyn a chanfyddiadau'r adolygiad cenedlaethol wrth ddadansoddi'r ystod eang o safbwyntiau a gasglwyd drwy ymarfer ymgysylltu Ceredigion.

Crynodeb Ymgysylltu

Mae'r crynodeb canlynol yn rhoi trosolwg o sut rydym ni wedi ymgysylltu â'r grwpiau rhanddeiliaid a nodwyd, a'r rhai a ddewisodd gymryd rhan. Cynhaliwyd yr ymgysylltiad rhwng mis Mawrth a mis Awst 2023. Cafodd ei ymestyn am 11 diwrnod arall (cyfanswm o 16 wythnos) i sicrhau ein bod ni'n gallu cwrdd â chymaint o bobl â phosibl. Yn ystod yr amser ymgysylltu ychwanegol cynigiwyd gweithdai ychwanegol i rieni a gofalwyr, i bobl na allent fynychu sesiynau blaenorol, ac i blant a phobl ifanc i sicrhau bod eu llais yn cael ei glywed.

Beth wnaethon ni?

Fe wnaethom ni ddarllen adroddiadau a dogfennau a oedd yn dweud wrthym ni am hanes y gwasanaeth.

Fe wnaethom ni gyfarfod â'r Cyngor i ddeall mwy am wasanaeth dydd a gofal seibiant Ceredigion. Rhoddodd y Cyngor restr gynhwysfawr o bobl a allai fod eisiau siarad â ni am eu barn, eu profiadau a'u barn.

Yn dilyn dadansoddiad rhanddeiliaid a nododd ystod eang o bartneriaid, cytunwyd y byddem yn cysylltu â phobl o ystod o grwpiau y cytunwyd arno. Mae rhagor o wybodaeth am y grwpiau o bobl y gwnaethom gysylltu â nhw ni i'w gweld yn Atodiad B. Roedd y rhain yn cynnwys:

- Pobl sy'n defnyddio gwasanaethau dydd a gofal seibiant nawr a'u teuluoedd, gan gynnwys pobl ifanc, pobl oedran pontio (18-24) a allai fanteisio ar y gwasanaethau yn y dyfodol, oedolion ag anabledd dysgu, a phobl hŷn â Dementia
- Pobl sy'n gweithio i'r gwasanaethau nawr
- Pobl eraill sy'n gweithio yn y Cyngor ac yn gwybod am wasanaethau
- Pobl sydd â swyddi mewn asiantaethau cymunedol eraill sy'n gwybod am wasanaethau, a phobl sy'n gweithio yn y GIG gyda'r rhai sy'n cael cymorth gan y Cyngor.

Rhwng mis Mawrth a 1 Awst 2023, fe wnaethom siarad â phobl mewn gwahanol ffyrdd fel nad oedd unrhyw rwystrau i gyfrannu at yr adolygiad.

- Fe wnaethom ni gwrdd â phobl wyneb yn wyneb
- Fe wnaethom ni gwrdd â phobl dros y cyfrifiadur
- Fe wnaethom ni siarad â phobl ar y ffôn
- Fe wnaethom ni hwyluso arolwg drwy gydol y cyfnod ymgysylltu, ar-lein ac ar bapur. Roedd yr arolwg ar gael yn Gymraeg a Saesneg yn ogystal ag mewn fformat hawdd ei ddeall (nodir manylion am ymatebion yr arolwg isod).
- Anfonodd pobl wybodaeth ychwanegol atom fel adroddiadau drwy e-bost
- Fe wnaethom ni roi posteri o gwmpas y gymuned mewn manau mae pobl yn ymweld â nhw (Gweler Atodiad C)
- Bu Cysylltwyr Cymunedol o'r Cyngor yn helpu aelodau'r cyhoedd gyda'r arolwg

Ymwelodd y tîm â Cheredigion ar naw diwrnod gwahanol, gan ymweld â'r canolfannau dydd lle'r oedd gweithgareddau'n cael eu cynnal gan redeg digwyddiadau gyda staff, gofalwyr a theuluoedd yn y gymuned mewn gwahanol leoliadau yn Aberaeron, Aberystwyth, Llanbedr Pont Steffan, ac Aberteifi.

- Fe wnaethom ni fynychu RAY Ceredigion i gwrdd â phobl â dementia a'u teuluoedd
- Fe wnaethom ni hwyluso digwyddiadau i fynychwyr rhaglenni cyfleoedd dydd Canolfan Steffan, Canolfan Meugan a Chanolfan Padarn

- Fe wnaethom ni hwyluso digwyddiadau i weithwyr mewn canolfannau dydd anabledd dysgu a gweithwyr eraill y Cyngor.
- Fe wnaethom ni gyfarfod â gofalwyr maeth
- Fe wnaethom ni gynnal noson rhieni a gofalwyr
- Fe wnaethom ni gynnal te gofalwyr a siarad gyda'r fforwm gofalwyr
- Fe wnaethom ni hwyluso sesiynau gyda phobl o oedran pontio ag anableddau dysgu (Camu M'laen)
- Fe wnaethom ni hwyluso sesiwn gyda phlant sy'n derbyn gofal
- Fe wnaethom ni hwyluso digwyddiad i blant yn ystod gwyliau'r ysgol
- Fe wnaethom ni gynnig sesiynau ychwanegol fel y gallai pobl na allent ymuno â gweithgareddau cynharach gymryd rhan

Fe wnaeth y tîm gynnal hefyd nifer o weithdai ar-lein ar gyfer sefydliadau cymunedol a theuluoedd / gofalwyr. Fe wnaethom ni hwyluso llawer o alwadau a sgysiaau unigol gydag ystod eang o randdeiliaid i glywed eu barn.

Fe wnaeth y tîm greu pecynnau adnoddau a rhoi posteri mewn lleoliadau cymunedol fel llyfrgelloedd a meddygfeydd. Fe wnaethom ni hefyd ddsbarthu'r ddolen arolwg ar gyfryngau cymdeithasol i annog pobl i gymryd rhan.

Fe wnaeth y Cyngor redeg arolwg cyhoeddus ar-lein trwy gydol y cyfnod ymgysylltu.

Fe wnaethom ni ddefnyddio gwahanol ffyrdd i gyfathrebu:

- Anfon gwahoddiadau Hawdd ei Ddeall a lluniau symbol a gwahodd cyfranogwyr
- Defnyddio cymhorthion gweledol a ffurfiau creadigol o fynegiant.
- Gofyn i gyfranogwyr ddod â lluniau ac eitemau sy'n dangos beth sy'n bwysig iddyn nhw, gan weithio gyda phapur siartiau, marcwyr a phapur nodiadau gludiog.
- Cael sgysiaau ar y cyd am yr hyn a phwy sy'n bwysig ym mywydau unigolion trwy offer mapio cymunedol person-ganolog.

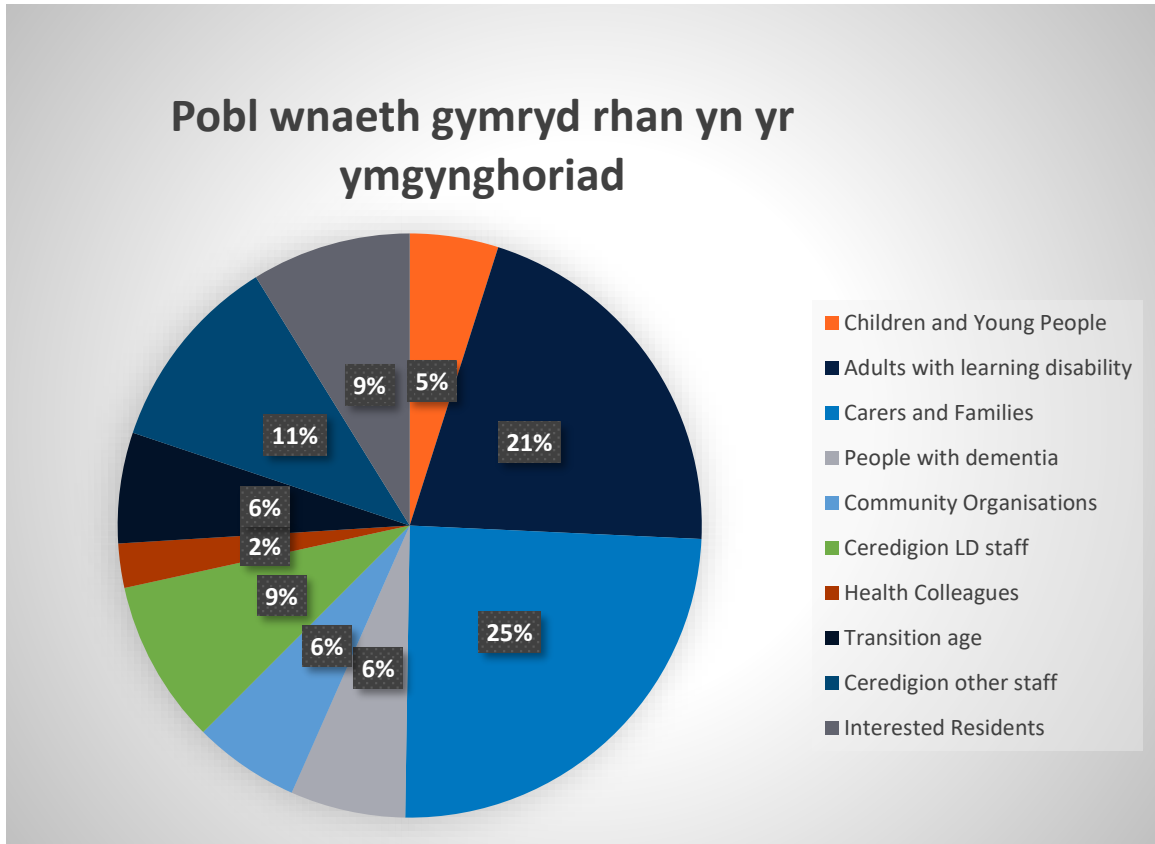
Gyda phwy wnaethom ni siarad

Ar y cyfan, cawsom ymateb cadarnhaol iawn i'r ymgysylltu, gyda'r niferoedd fel y dangosir yn y tabl isod.

Grŵp	Yn bersonol	Ar-lein	Arolwg	Cyfanswm
Gofalwyr ac aelodau o'r teulu	21	5	74	100
Oedolion ag anableddau dysgu	49	2	44	85
Staff eraill sy'n gweithio yn y Cyngor	7	27	12	38
Staff sy'n gweithio mewn gwasanaethau anabledd dysgu	34	2	1	37
Preswylwyr Ceredigion â diddordeb	X	X	37	36
Pobl â dementia	21	X	5	26
Pobl o oedran pontio	6	X	21	25
Pobl sy'n gweithio mewn sefydliadau cymunedol	X	21	3	24
Plant a Phobl Ifanc	14	X	7	20
Pobl sy'n gweithio yn y GIG	X	9	1	10
	140	66	205*	411

* Bydd rhai o'r bobl wnaeth ymateb i'r arolwg hefyd wedi mynychu mathau eraill o weithgareddau ymgysylltu.

Mae Atodiad B yn rhestr o'r bobl y gwnaethom ni siarad â nhw.

Casgliadau

Mae nifer y bobl a roddodd o'u hamser i siarad â ni yn dangos faint o ddiddordeb sydd gan bobl mewn gofal seibiant a gwasanaethau dydd yng Ngheredigion. Fe wnaeth cyfanswm o 206 o bobl gymryd rhan yn ein gweithgareddau a'n gweithdai neu gael sgysiau gyda ni, tra bod 205 o bobl wedi ateb yr arolwg. Cymerodd cyfanswm o 411 o bobl ran.

Nid yn unig y gwnaeth nifer fawr o bobl siarad â ni, ond roedden nhw'n dod o ystod eang o gefndiroedd. Y ddau grŵp mwyaf o bobl a gymerodd ran oedd oedolion ag anabledd dysgu a gofalwyr / teuluoedd.

Fe wnaethom ni hefyd siarad â llawer o staff y Cyngor, oedd yn gweithio mewn gwasanaethau dydd ac ar draws timau eraill. Roedd defnyddio gwahanol ffyrdd o ymgysylltu â phobl yn ddefnyddiol ac yn caniatáu i bobl ag anawsterau cyfathrebu gael eu clywed. Daeth sawl thema bwysig i'r amlwg o ymgysylltu gyda phobl yng Ngheredigion. Mae'r rhain yn cael eu hamlygu yn y gwahanol adrannau o'r adroddiad hwn.

Crynodeb o themâu ymgysylltu eraill

Dyfodol cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant

Isod mae crynodeb o negeseuon allweddol gan bob un o'r grwpiau rhanddeiliaid y gwnaethom ni ymgysylltu â nhw, sy'n dod allan o weithgareddau a arweiniwyd gan Practice Solutions. Gellir dod o hyd i sylwadau manylach drwy gydol yr adroddiad.

Plant: Yn dymuno cymryd rhan mewn gweithgareddau maen nhw'n eu mwynhau, bod yn egniol a threulio amser gyda ffrindiau

Oedran pontio: Cefnogaeth a dewis hunan-gyfeiriedig, cefnogaeth yn y gymuned a ffocws ar gyfleoedd cymdeithasol a datblygu sgiliau a chynllunio ar gyfer y dyfodol.

Oedolion ag anabledd dysgu: mae'r rhai sydd eisoes yn mynychu cyfleoedd dydd yn myfyrio ei fod yn rhan bwysig iawn o'u bywydau ac fel trefn arferol. Roedd amrywiaeth eang iawn o ddi-ddordebau ac awgrymiadau gweithgaredd gan y grŵp hwn. Roedd dewis a diogelwch yn gryf. Roedd oedolion yn teimlo'n ofidus am ddiffyg mynediad at bethau yr oedden nhw'n eu mwynhau o'r blaen fel garddio, coginio a chyfleoedd cyflogaeth, ac yn gobeithio ymgysylltu â'r rhain eto yn fuan yn y dyfodol. Roedd oedolion eisiau cyfleoedd pellach ar gyfer seibiannau byr a gofal seibiant. Siaradodd pobl yn gadarnhaol iawn am botensial hybiau lles.

Pobl â Dementia: Mae pobl â dementia yn mwynhau cymryd rhan mewn cyfleoedd dydd wedi'u teilwra i'w diddordebau mewn lleoliadau cymunedol. Nid ydynt yn or-hoff o'r syniad o 'ganolfannau dydd' neu gartrefi preswyl, ond mae'n well ganddynt gael amser allan ar seibiannau byr a gwneud gweithgareddau. Siaradodd pobl yn gadarnhaol am ddefnyddio technoleg glyfar i aros adref cyhyd ag y bo modd. Roedd neges gref nad oes llawer o gyfleoedd ar hyn o bryd yn cael eu cynnig drwy'r cyngor ar gyfer y grŵp hwn a'u bod nhw'n cyrchu cyfleoedd o leoedd eraill yn bennaf.

Gofalwyr: Hoffai gofalwyr weld mwy o gymorth ar gael i'w cadw'n iach a'u galluogi i ofalu yn hirach. Nid ydynt ar hyn o bryd yn teimlo bod digon o fynediad i ofal seibiant, ac i'r rhai â niwro-amrywiaeth a dementia, nid oedd gofalwyr yn teimlo bod unrhyw gyfleoedd dydd ar gael ar hyn o bryd. Nododd gofalwyr maeth nad oes ganddynt fynediad at ofal seibiant.

Sefydliadau Cymunedol a gweithwyr y GIG: Fe wnaethant sôn am awydd i gael cysylltiad agosach â'r cyngor, ac nid oeddent yn teimlo eu bod yn ymwybodol o'r broses o gael gafael ar gyllid. Dangos eu bod yn cynnig ystod eang o weithgareddau mae defnyddwyr gwasanaeth yn eu cyrchu. Yn llai clir ynghylch yr hyn sydd ar gael drwy'r cyngor ac fe wnaethant ofyn a ellid datblygu calendr cymunedol iddynt gael mynediad ato.

Awgrymodd staff y GIG y byddai'n ddefnyddiol cynnig clinigau/apwyntiadau mewn lleoliadau tra bod pobl yn eu mynychu, arbed amser teithio ychwanegol i bawb a bod yn fwy cyfleus i ddefnyddwyr gwasanaeth.

Staff Canolfan Ddydd Ceredigion a Gweithwyr Eraill: Yn dymuno i wasanaethau ailddechrau'n llawn a nodi bod llawer o weithgareddau wedi Covid nad oeddent wedi ailgychwyn. Myfyrio y byddai cyflwyno gwasanaeth broceriaeth yn cefnogi gwell cydlynu pecynnau gofal ac yn rhyddhau mwy o amser staff. Cytuno ag egwyddorion oriau estynedig a gofal sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.

Roedd gweithwyr y ganolfan ddydd yn teimlo'n bryderus am newidiadau posibl ac yn mynegi dymuniad i gael eu cynnwys mewn sgysiau a fydd yn effeithio arnynt. Roeddent hefyd yn teimlo y dylai fod oriau cyfleoedd dydd rheolaidd yn ogystal ag oriau estynedig gyda'r nos ac ar benwythnosau. Roeddent yn

dymuno cynnig ystod eang o weithgareddau ac roeddent yn gadarnhaol ar y cyfan am roi cynnig ar bethau newydd fel grwpiau cymysg, cyn belled â bod hyn yn cael ei wneud yn ddiogel a gyda chynllunio gofalus.

Yr Arolwg

Yn ogystal â siarad â phobl yn uniongyrchol, fe wnaethom ni hefyd gynhyrchu arolwg a'i anfon at bobl. Roedd yr arolwg yn caniatáu i'r rhai na allent gwrdd â ni, neu neu y byddai'n well ganddynt beidio cwrdd â ni i ddweud eu dweud. Mae rhai pobl wedi cwblhau'r arolwg a siarad â ni.

Pwy wnaeth ymateb i'r arolwg?

Ymatebodd cyfanswm o 205 o bobl i'r arolwg. Roedd hyn yn cynnwys dychwelyd 156 o arolygon ar-lein, a 49 o arolygon papur. Mae 18 o bobl wedi cwblhau arolygon hawdd eu deall.

1. Ym mha rôl ydych chi'n ymateb i'r arolwg hwn?

- 30 o bobl sydd â gweithiwr cymdeithasol neu sy'n defnyddio gwasanaethau
- 48 o bobl yn ymateb ar ran defnyddiwr gwasanaeth (rhai wedi nodi eu bod yn ofalwyr)
- 48 o ofalwyr di-dâl
- 15 o bobl a allai fod eisiau manteisio ar wasanaethau yn y dyfodol
- 36 o drigolion Ceredigion â diddordeb
- 6 o bobl a nododd eu bod yn ofalwr maeth
- 7 o bobl heb ymateb i'r cwestiwn hwn

Fe wnaethom ni ofyn rhai cwestiynau i ddeall yn well y bobl oedd yn ymateb i'r arolwg. Fe wnaethom ni ofyn i bobl am

- Yr iaith Gymraeg
- Crefydd
- Trafnidiaeth
- Rhyw a chyfeiriadedd rhywiol
- Hunaniaeth genedlaethol
- Statws gofalu
- Oedran
- Anabledd
- Cyfrifoldebau gofalu

Os hoffech chi ddarllen mwy am y bobl a ymatebodd i'r arolwg, gallwch ddod o hyd i fanylion yn Atodiad B.

Beth wnaethom ni ei ofyn i bobl

Roedd y cwestiynau allweddol y gwnaethom ni eu gofyn yn cynnwys:

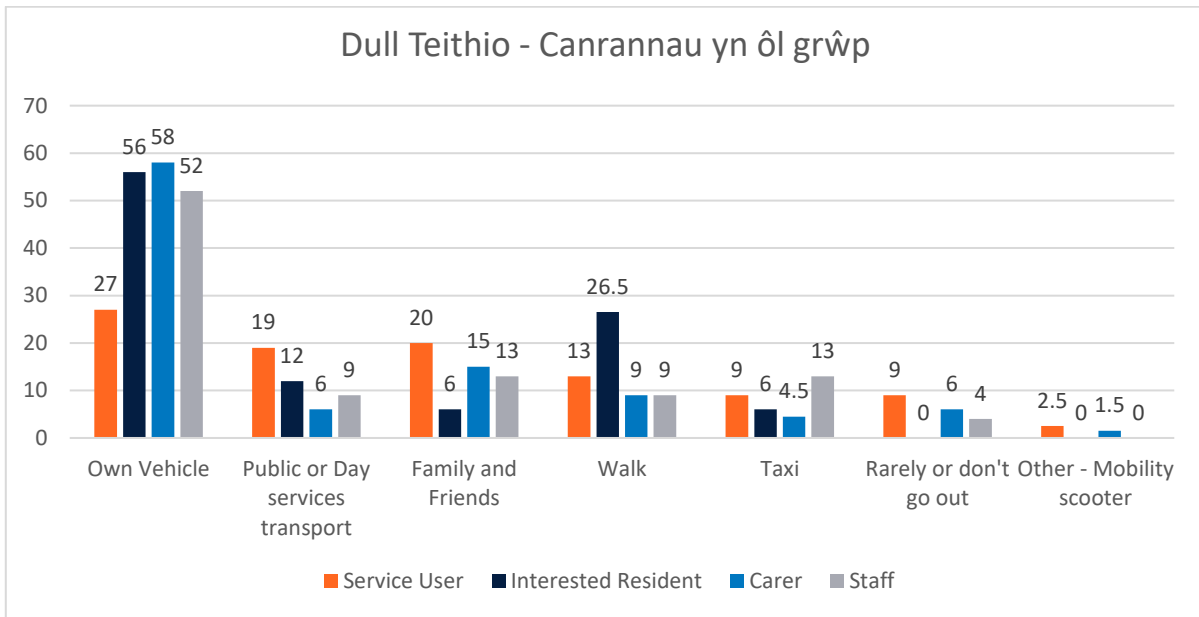
- Beth mae pobl yn ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant?
- Beth fyddai pobl yn ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant?
- Pa weithgareddau fyddai pobl yn hoffi eu gweld yn cael eu cynnig?
- Pa lefydd yn y gymuned fyddai pobl yn hoffi mynd iddynt?
- Pa oriau gwasanaeth fyddai'n well ganddynt?
- Beth yw'r problemau maen nhw'n eu hwynebu o ran trafndiaeth?
- Beth mae pobl yn ei feddwl am newid enw rhai gwasanaethau dydd o bosibl?
- Sut fyddai pobl yn hoffi cymryd rhan yn y dyfodol?

Ymatebion yr Arolwg

Mae'r adrannau isod yn disgrifio'r ymatebion i brif gwestiynau'r arolwg. Mae mwy o wybodaeth am yr hyn wnaeth pobl o wahanol grwpiau ei ddweud wrthym ni hefyd wedi'i chynnwys yn adrannau eraill yr adroddiad hwn.

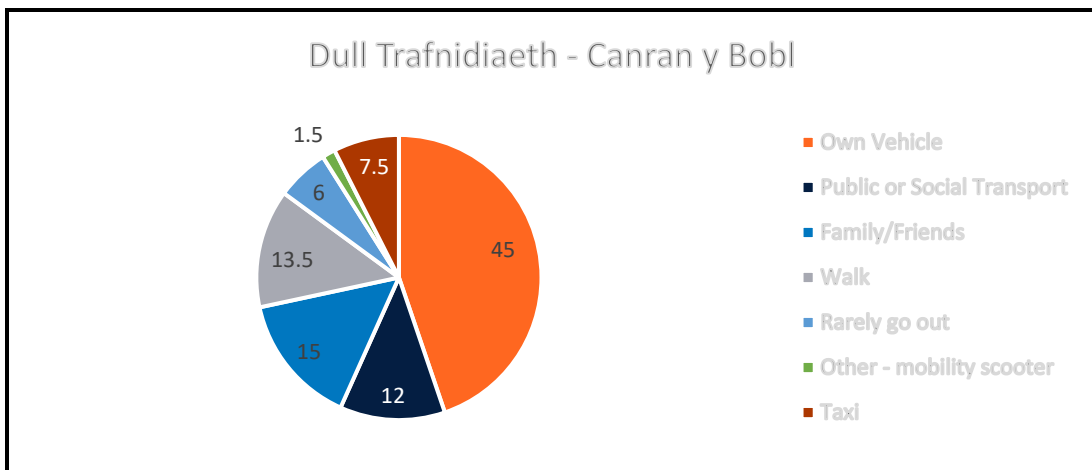
Ymatebion i deithio

Dywedodd y rhan fwyaf o bobl eu bod yn defnyddio sawl math o drafnidiaeth, fodd bynnag, roedd rhai gwahaniaethau rhwng pobl sy'n defnyddio gwasanaethau a'r rhai nad ydynt. Dylid nodi nad oedd bws mini y ganolfan ddydd yn un o'r dewisiadau arolwg ac ymatebodd wyth o bobl yn eu sylwadau mai dyma eu dull trafndiaeth o ddewis.

Mae 45% o ymatebwyr yr arolwg yng Ngheredigion yn dibynnu ar eu cerbydau eu hunain i deithio, sef y categori mwyaf o ymatebion. Mae gofalmwr, aelodau o'r teulu a'r cyhoedd yn fwy tebygol o ddefnyddio eu cerbyd eu hunain (55%), tra bod pobl sy'n defnyddio gwasanaethau yn llai tebygol o ddefnyddio eu cerbyd eu hunain (27%), a'r mwyaf tebygol o unrhyw grŵp o ddefnyddio trafndiaeth gyhoeddus (19%) neu i ddibynnu ar gefnogaeth teulu a ffrindiau i deithio (20%)Ni chafodd y mater o ran p'un a oes gan y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau gerbydau Motability i'w galluogi i deithio eu hunain neu i gael eu gyrru.

Isod mae dadansoddiad o'r dulliau teithio cyffredinol a ffefrir yng Ngheredigion:

Fe wnaethom ni ofyn i bobl rannu rhai sylwadau am anghenion teithio. Roedd y themâu o sylwadau teithio yn cynnwys:

Math o ymateb	Nifer o Sylwadau
Methu defnyddio trafndiaeth gyhoeddus neu bryderon am ei ddibynadwyedd	17
Cyfeiriad at un o opsiynau'r arolwg ar gyfer teithio	10
Defnyddio'r bws mini	8
Arfer cael cynnig bws mini ond nid yw bellach ar gael neu wedi dweud wrthynt nad ydynt yn gymwys mwyach	6
Gwledig – dim trafndiaeth gyhoeddus ar gael	5
Cael eu cludo gan aelod o staff Ceredigion neu Cysylltu Bywydau	4
Mae cael car yn hanfodol	2
Ffyrdd eraill o deithio, gan gynnwys beic trydan, car Motability	2
Mae costau taliadau uniongyrchol yn rhy isel i dalu am gludiant	1

Dyma rai enghreifftiau o sylwadau a wnaed am drafndiaeth:

"Byddai'n well gen i pe bai rhywun yn gallu fy nghasglu yn hytrach na gorfod dibynnu ar aelodau'r teulu."

"O brofiad o weithio gyda defnyddwyr gwasanaeth sy'n defnyddio gwasanaethau gofal seibiant a gwasanaethau dydd byddai'n fuddiol darparu cludiant iddynt."

"Bws sy'n benodol ar gyfer teithio i'r ganolfan ddydd ac oddi yno. Byddai hyn yn galluogi seibiant digonol i'm gofalwr ac yn sicrhau os ydw i'n byw ar fy mhen fy hun, bod gen i ffordd ddiogel a strwythuredig o deithio."

"Mae mynediad at drafndiaeth yn broblem fawr yng Ngheredigion. Costau cynyddol tanwydd a gwasanaethau bysiau yn lleihau."

Casgliadau

Mae trafndiaeth yn fater hanfodol bwysig o ran darpariaeth a mynediad at wasanaethau cyfleoedd dydd a gofal seibiant. Roedd hwn yn fater allweddol a nodwyd yn yr adroddiad cenedlaethol ond fel yng Ngheredigion roedd yr effaith fwyaf amlwg mewn cymunedau gwledig.

Mae'n rhaid i gymunedau gwledig gystadlu nid yn unig â phellteroedd hir rhwng eu cartrefi a'u gwasanaethau, ond gydag ychydig iawn o systemau trafndiaeth gyhoeddus hefyd.

Mae pobl yn ddibynnol iawn ar ddefnyddio ceir a bysiau preifat, ond mae bysiau i lawer yn anhygyrch oherwydd amserlen gyfyngedig a'u gallu i fynd ar fws.

Lifftiau gan aelodau o'r teulu/ffrindiau a staff neu gludiant sy'n cael ei ddarparu gan wasanaethau yw'r prif ffordd o gael mynediad at wasanaethau sy'n bell o gartrefi pobl.

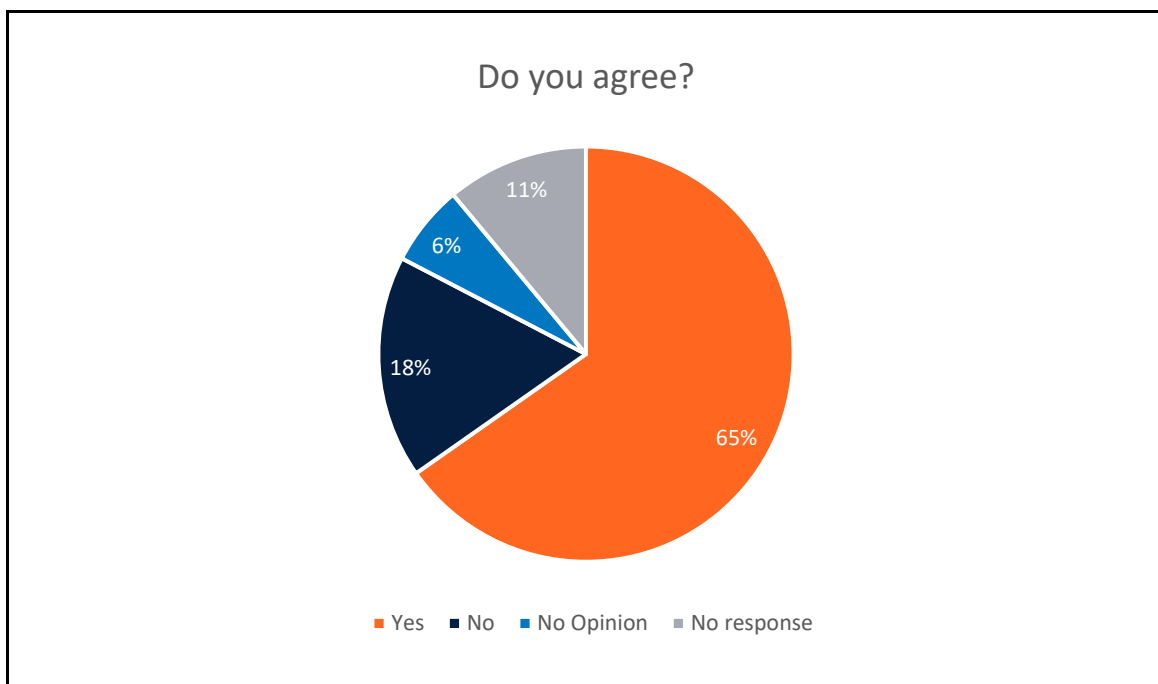
Nid yw nifer y bobl sydd â cherbydau Motability neu sy'n cael budd-daliadau sydd wedi'u cynllunio'n benodol i alluogi mynychu gwasanaethau yn glir o'r data a gasglwyd.

Mae dull strategol o alluogi mynediad i hybiau gwasanaeth neu ddarparu gwasanaethau mewn safleoedd lloeren yn hanfodol wrth gynllunio a darparu gwasanaethau yng Ngheredigion.

Ymatebion i ystod ehangach arfaethedig o weithgareddau

Cwestiwn 8: Rydym ni'n bwriadu cynnig ystod ehangach o weithgareddau a chyfleoedd i'n defnyddwyr gwasanaeth. Er mwyn ein galluogi i sicrhau ein bod ni'n diwallu anghenion pawb sydd angen defnyddio ein gwasanaethau, rydym ni'n cynnig darparu cyfleoedd i grwpiau ychwanegol o fewn ein cymuned. Bydd hyn yn golygu y bydd Canolfan Steffan, Padarn, a Meugan yn cael eu defnyddio'n wahanol, gydag amrywiaeth o wasanaethau ar gael ar wahanol adegau o'r dydd / wythnos ac yn cael eu defnyddio gan wahanol grwpiau. Ydych chi'n cytuno?

Dyweddodd 65% o'r bobl a ymatebodd i'r arolwg eu bod nhw'n cytuno â'r argymhelliad, tra bod 18% yn anghytuno ag ef. Roedd 17% naill ai nad oedd wedi ymateb neu heb farn ar y mater hwn.

O'r rhai a ymatebodd i'r arolwg nad oedd yn cytuno, nodir crynodeb o'u hymatebion yn nhabl isod ynghyd â sampl o'r sylwadau a dderbyniwyd.

Math o ymateb	Nifer o Sylwadau
Dylai gwasanaethau gael eu cadw fel ag y maen nhw	7
Pryderon ynghylch sut y bydd y weledigaeth yn cael ei chyflawni	5
Angen mwy o wybodaeth	3
Pryderon y bydd y newidiadau yn golygu llai o wasanaeth i rai nag sydd yna nawr	3
Dylai gwasanaethau ddychwelyd i sut oedden nhw cyn covid	2
Arall	1

Dyma rai enghreifftiau o sylwadau a wnaed am y newidiadau arfaethedig:

"Dydw i ddim eisiau cymysgu gyda grwpiau eraill. Dwi ddim yn hoffi pobl ifanc sy'n swllyd. Dwi'n hoffi bod gyda ffrindiau."

"Nid yw un maint yn ffitio pawb naill ai mewn perthynas â safle neu weithgareddau a chymorth staff."

"Dydw i ddim yn siŵr a yw'n bosibl cynnig gwasanaeth/cefnogaeth wirioneddol a sylweddol i'r holl grwpiau defnyddwyr gwasanaeth hyn gyda'r gweithlu presennol ar y lefel bresennol o ran cyflog ac amodau heb o bosibl wanhau'r gwasanaeth mae'r defnyddwyr gwasanaeth presennol a blaenorol yn ei dderbyn/wedi ei dderbyn."

"Beth am wneud hwb cymunedol sy'n agored i amrywiaeth o alluoedd, lle mae pobl yn gallu rhyngweithio â'i gilydd waeth beth yw'r gwahaniaethau hyn, byddai hyn yn bodloni Deddf Cydraddoldeb 2010. Lleoliad lle gall unigolion deimlo'n ddiogel, gael eu parchu a'u gwerthfawrogi ac nid 'man poeth' mewn amgylchedd nad ydynt yn teimlo'n gysylltiedig ag ef."

Casgliadau

Roedd mwyafrif sylweddol o'r ymatebwyr yn cytuno â rhywfaint o newid yn y defnydd o hybiau cymunedol.

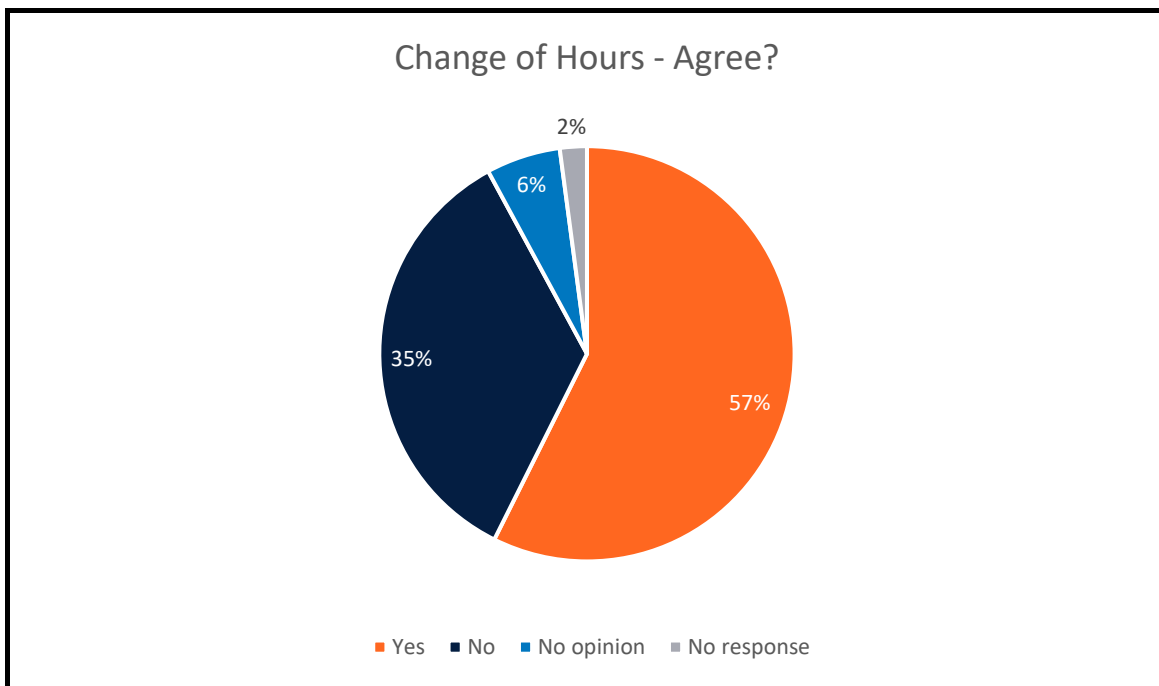
O'r rhai nad oeddent yn cytuno roedd eu pryderon yn canolbwyntio ar addasrwydd staffio i ddiwallu anghenion amrywiaeth o grwpiau cleientiaid a rhagdybiaeth y byddai newid yn creu dull un maint i bawb.

Os bydd y cyngor yn bwrw ymlaen â chyflwyno rhai newidiadau yn y defnydd o'r adnoddau a nodwyd, bydd angen iddynt ystyried goblygiadau defnydd cynyddol ar y gweithlu a sut y gellir diwallu anghenion gwahanol grwpiau cleientiaid yn y newidiadau.

Ymatebion i newid oriau

Cwestiwn 9. Rydym ni'n bwriadu symud oddi wrth oriau traddodiadol y Gwasanaethau Dydd o 9am – 3pm (ar gau ar Wyliau Banc). Rydym ni'n bwriadu cynnig amrywiaeth o'r canlynol yn seiliedig ar anghenion yr unigolyn. Gallai'r newidiadau hyn gynnwys: Sesiynau hanner diwrnod bore neu brynhawn Sesiynau penodol ar gyfer rhai gweithgareddau Gyda'r nos (dyddiau'r wythnos) Dydd Sadwrn Dydd Sul Gwyliau Cenedlaethol Rhwng y Nadolig a'r Flwyddyn Newydd (ac eithrio Dydd Nadolig, Dydd San Steffan, Dydd Calan). Ydych chi'n cytuno?

Roedd 57% o ymatebwyr yr arolwg yn cytuno â'r newid arfaethedig mewn oriau. Roedd 35% yn anghytuno, tra bod 8% naill ai heb ymateb neu heb farn.

O'r rhai nad oeddent yn cytuno, isod mae crynodeb o'r sylwadau:

Math o ymateb	Nifer o Sylwadau
Dylai gwasanaethau gael eu cadw fel ag y maen nhw	18
Pryderon am gael digon o staff / cludiant ar gyfer oriau estynedig	12
Pwysigrwydd trefn	7
Nid oes angen penwythnosau a gwyliau / yn fwy priodol fel amser teulu	4
Angen mwy o wybodaeth / ddim yn glir pam mae pethau'n newid	3

Dyma rai enghreifftiau o sylwadau a wnaed am y newid mewn oriau:

"Mae trefn yn bwysig i mi. Ni fyddai sesiynau hanner diwrnod neu gyda'r nos yn ddigon hir oherwydd mae'n rhaid i mi deithio."

"Mae gen i amheuson y bydd digon o drafnidiaeth a staff i gwmpasu popeth a allai gael ei gynllunio."

"Rwy'n cytuno y byddai penwythnosau yn fuddiol, byddai angen trafod p'un a fyddai angen y gwasanaeth ar wyliau cenedlaethol a rhwng cyfnod y Nadolig gyda'r defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd."

"Bydd hyn yn peryglu fy lles a lles fy mab. Mae'r trefniadau presennol hefyd yn adlewyrchu'r amseroedd pan mae fy mhlant eraill yn yr ysgol. Mae angen i ddarpariaeth fy mab ddigwydd ar yr un pryd i fy nghefnogi i ddychwelyd i'r gwaith."

"Yn ystod pandemig Covid amharwyd yn ddifrifol ar ei fynediad i'r gwasanaeth. Cafodd hyn effaith sylweddol ar ei les emosiynol a chorfforol - gan gynnwys cynnydd yn ei weithgarwch atafaelu, a effeithiodd wedyn ar fy lles i fel ei brif ofalwr. Rwy'n pryderu y bydd newidiadau i'r amseroedd a'r diwrnodau pan fydd y gwasanaeth hwn yn cael ei ddarparu yn golygu bod yr anawsterau hyn yn digwydd dro ar ôl tro."

Casgliadau

Roedd mwyafrif y rhai a ymatebodd i'r cwestiwn o blaid newid oriau'r gwasanaeth a ddarparwyd.

Roedd rhai yn cwestiynu pam y dylai'r ddarpariaeth gynnwys penwythnosau, gyda'r nos, a gwyliau cyhoeddus oherwydd mae'r rhain yn adegau pan all teuluoedd fod gyda'i gilydd. Mae hyn yn rhagdybio bod gan bob darpar ddefnyddiwr gwasanaethau deuluoedd i dreulio amser gyda nhw. Mae hyn yn dangos bod angen teilwra'r defnydd o oriau estynedig i anghenion a dymuniadau unigol.

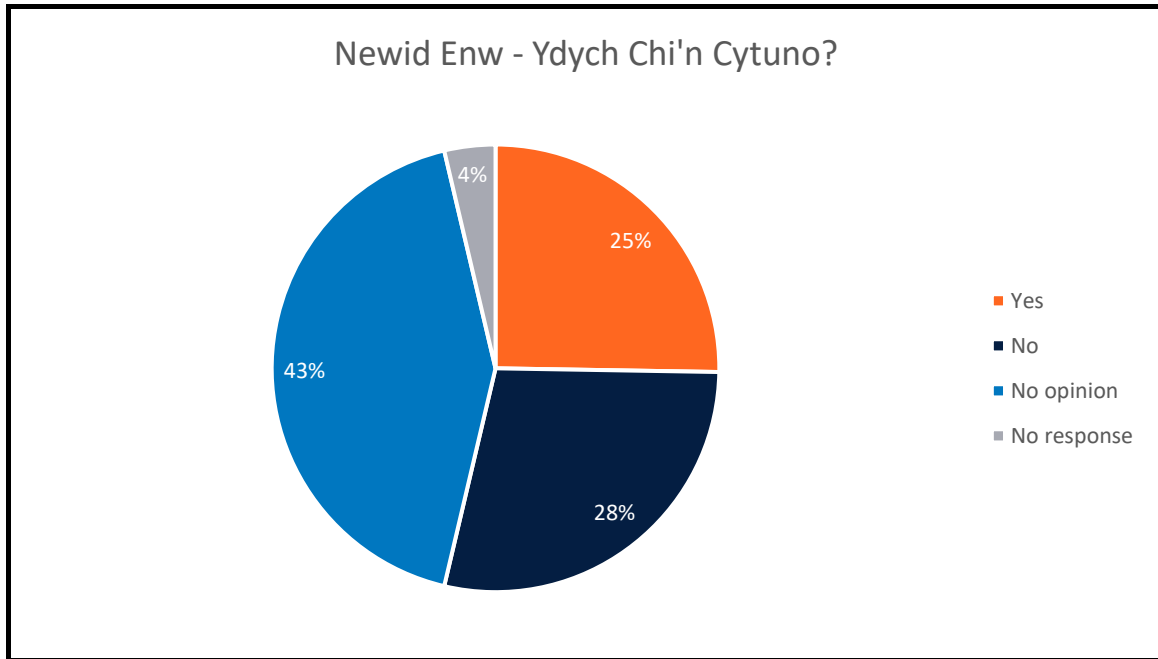
Fel yn yr adroddiad cenedlaethol, nodir bod y mater o ddefnyddio oriau craidd yn ystod y diwrnod gwaith yn galluogi'r rhai sy'n darparu gofal di-dâl i weithio ac fel arall yn cyflawni tasgau i'w galluogi i ofalu am y person sy'n defnyddio gwasanaethau ac eraill y mae ganddynt gyfrifoldebau iddynt. Mae'r mater hwn yn dangos pwysigrwydd cyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant byr i ddarparu gofal seibiant pwysig i ofalwyr di-dâl a'r potensial nad yw eu hanghenion a'r sawl sydd angen gwasanaethau bob amser yn cyd-fynd.

Mae angen i'r sylw a roddir i'r defnydd o oriau estynedig gael ei lywio gan gynlluniau personoli sy'n mynd i'r afael ag anghenion defnyddwyr gwasanaethau a'u gofalwyr di-dâl.

Ymatebion i'r cynnig ailenwi

Cwestiwn 10: Er mwyn adlewyrchu'r model yn y dyfodol ac yn unol â Llesiant Gydol Oes, rydym ni'n cynnig ailenwi Canolfan Steffan, Padarn a Meugan. Ydych chi'n cytuno?

Nid oedd gan 43% o'r bobl a ymatebodd i'r arolwg farn ar y mater hwn. O'r rhai a ymatebodd, roedd rhaniad agos rhwng pobl yn cytuno â'r newid enw arfaethedig (25%), a'r rhai nad oeddent yn cytuno â hyn (28%). Felly, nid oedd mwy o bobl yn cytuno â'r newid arfaethedig i'r enw.

O'r rhai nad oeddent yn cytuno â'r cynnig i ailenwi'r cyfleusterau, roedd gan yr ymatebwyr farn gref ynghylch pam.

Isod mae crynodeb o'r sylwadau yn ôl thema:

Math o ymateb	Nifer o Sylwadau
Dylai'r enwau gael eu cadw fel ag y maen nhw	26
Angen mwy o wybodaeth / ddim yn glir pam mae pethau'n newid	16
Dryslyd ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth	11
Arall – gwastraffu amser / pryderon am gost	9

Dyma rai enghreifftiau o sylwadau a wnaed am y newidiadau arfaethedig i'r enw:

"Mae gan yr adeiladau hyn hanes i'r holl bobl sydd wedi cael cymorth dros y blynyddoedd, ac maen nhw'n taro tant i bobl. Maen nhw wedi bod yn gymuned, yn lle diogel, yn adnodd hanfodol i bobl dan anfantais."

"Mae enwau'r canolfannau wedi'u gosod i adlewyrchu barn defnyddwyr y gwasanaeth yn y canolfannau. Penderfynodd defnyddwyr y gwasanaeth trwy grwpiau hunan-eiriolaeth ar yr enwau a defnyddwyr gwasanaeth sy'n defnyddio'r ganolfan ddylai benderfynu ar yr enwau yn hytrach na'i fod yn benderfyniad rheoli lefel uwch. Unwaith eto, mae hyn yn dinistrio'r gymuned mae'r defnyddwyr gwasanaeth yn rhan ohoni."

"Mae trigolion lleol yn gwybod beth yw enwau'r canolfannau. Bydd newid enwau yn drysu pobl sy'n byw yn yr ardal. Enwyd Canolfan Padarn oherwydd ei bod wedi'i lleoli yn Llanbadarn Fawr ac enwyd Padarn ar ôl y sant lleol a ffurfiodd y pentref a'r plwyf. Diolch/Thanks."

"Mae hwn wedi bod yn ail gartref, yn lle diogel a saff i lawer o unigolion dros y flwyddyn, gan roi ymdeimlad o bwrpas a strwythur iddyn nhw. Mae'r enw'n dod â hiraeth ac atgofion, gyda'r holl darfu a phryder dros y blynyddoedd diwethaf, dylai'r enw aros yr un fath."

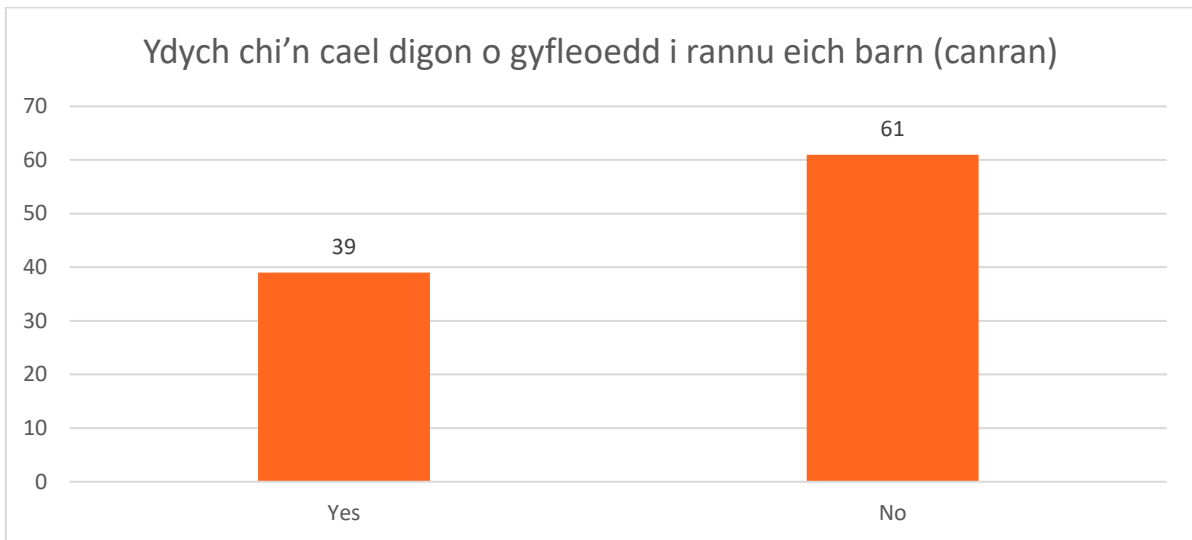
Casgliadau

Ni wnaeth bron i hanner yr ymatebwyr, 43%, fynegi unrhyw farn ar y mater hwn. O'r rhai a wnaeth fwyafrif bach roedd 28%.25% yn gwrthwynebu'r syniad. Ni ddylid cymryd yn ganiataol nad oedd y rhai na wnaethant ymateb yn gwneud hynny am eu bod yn gwrthwynebu'r syniad.

Os yw'r Cyngor yn dymuno symud ymlaen i newid enw i orfodi newid defnydd posibl ac ehangu ei gynnig gwasanaeth a'i fod yn dymuno gweithio gyda mandad o'r boblogaeth leol a'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau a'u teuluoedd, byddai angen iddynt ail-ofyn am farn.

Ymatebion i gyfleoedd i rannu eich barn

Cwestiwn 24. A oes digon o gyfleoedd i rannu eich barn?

Dywedodd 28 o bobl (39%) eu bod nhw'n teimlo eu bod nhw'n cael digon o gyfle i rannu eu barn.

Dywedodd 43 o bobl (61%) nad oedd digon o gyfleoedd i rannu barn gyda'r Cyngor. O'r opsiynau a restrir, dywedodd pobl y gallai ffyrdd eraill o'u cynnwys gynnwys:

Grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol anghenion	24
Grŵp hunan-eiriolaeth lleol a ddarperir yn annibynnol oddi ar yr awdurdod lleol	23
Grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol oedrannau	22
Grwpiau cymorth drwy gyfrwng y Gymraeg	9
Arall	9

Roedd awgrymiadau eraill yn cynnwys cyfarfodydd cyhoeddus, grŵp llywio o ddefnyddwyr gwasanaethau a theuluoedd, gwrando ar yr hyn mae pobl yn ei ddweud, cael mwy o wybodaeth gan y gweithiwr cymdeithasol, sesiynau eiriolaeth grŵp, gweithwyr cymorth i siarad â mi am fy safbwyntiau.

Casgliadau

Nid oedd y rhan fwyaf o'r ymatebwyr 61%:39% yn teimlo eu bod yn cael digon o gyfle i rannu eu barn.

Darparwyd sawl cyfle a allai roi mwy o gyfle i rannu barn gan rai ymatebwyr.

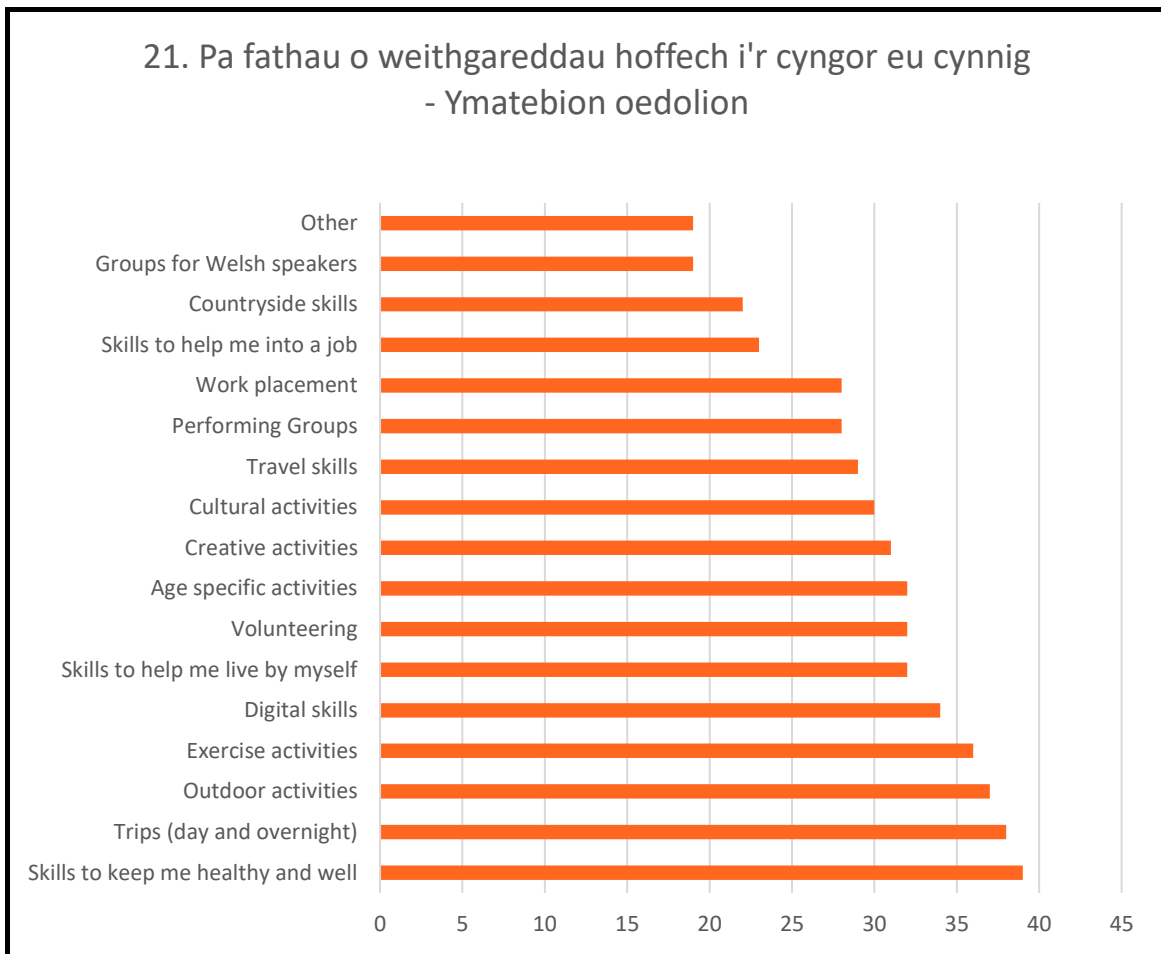
Efallai y bydd y Cyngor yn dymuno adolygu eu dulliau safonol o ymgynghori â dinasyddion i sicrhau, wrth i'w cynlluniau fynd yn eu blaenau i weithredu bod safbwyntiau pobl yn cael eu clywed a'u bod yn ymateb iddynt.

Ymateb i ddarpariaeth gweithgareddau

Fe wnaeth yr adolygiad gasglu barn ar amrywiaeth y gweithgareddau yr hoffai pobl i'r cyngor eu cynnig ar gyfer gwahanol grwpiau cleientiaid mewn cyfleoedd dydd a lleoliadau seibiant byr. Archwiliwyd y rhain yn ôl grŵp oedran, demograffig a rhanddeiliaid. Mae'r safbwyntiau wedi'u nodi isod yn ôl grŵp.

Oedolion

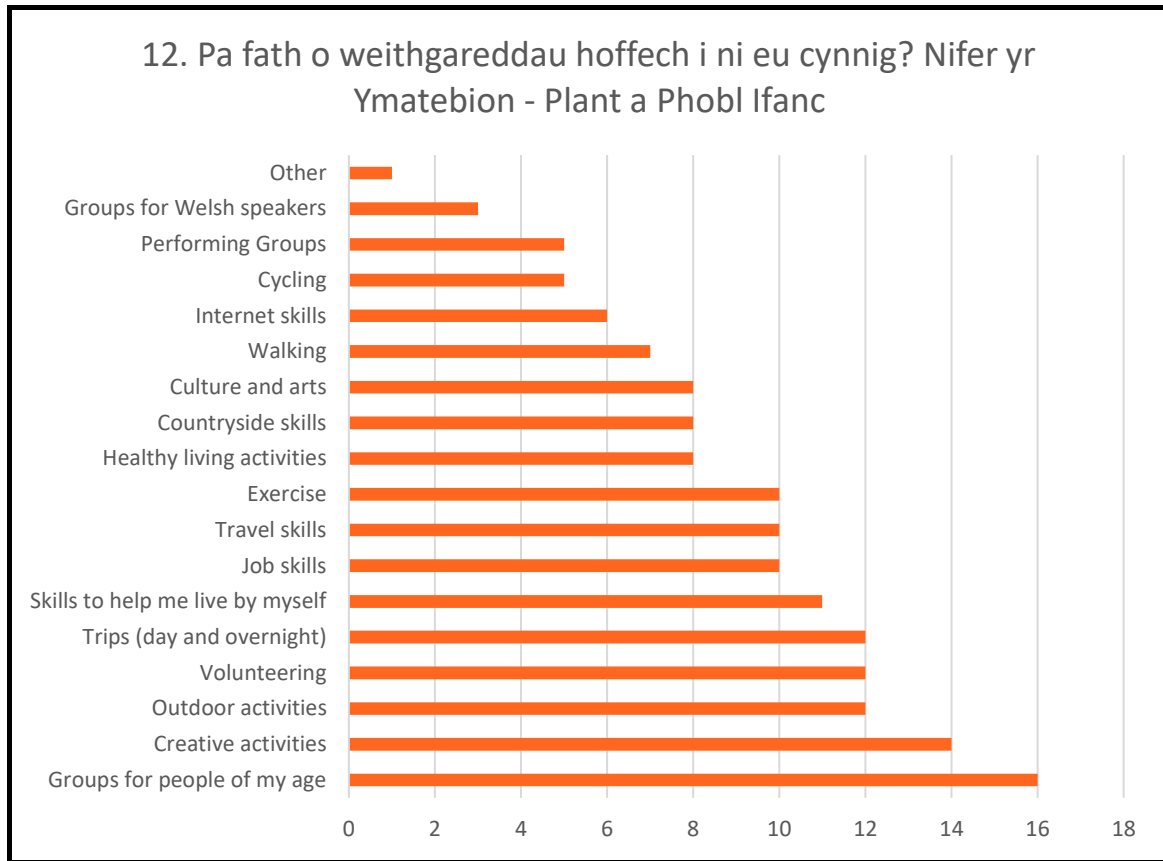
Ymatebodd 66 o bobl i'r cwestiwn ynglŷn â pha fathau o weithgareddau oedolion yr hoffent eu cyrchu. Mae'r nifer o weithiau y dewiswyd pob gweithgaredd yn cael ei ddangos yn y siart isod, a'r tri dewis mwyaf poblogaidd oedd sgiliau i'm cadw'n iach (59%), teithiau dydd a dros nos (58%) a gweithgareddau awyr agored (56%)

Roedd sylwadau'n cynnwys mathau eraill o weithgareddau, fel ystafell synhwyrdd, gweithgareddau aml-chwaraeon, trin gwallt a gweithgareddau yn yr eglwys. Roedd yna hefyd ychydig o sylwadau bod angen darparu mwy o weithgareddau ar gyfer unigolion â dementia.

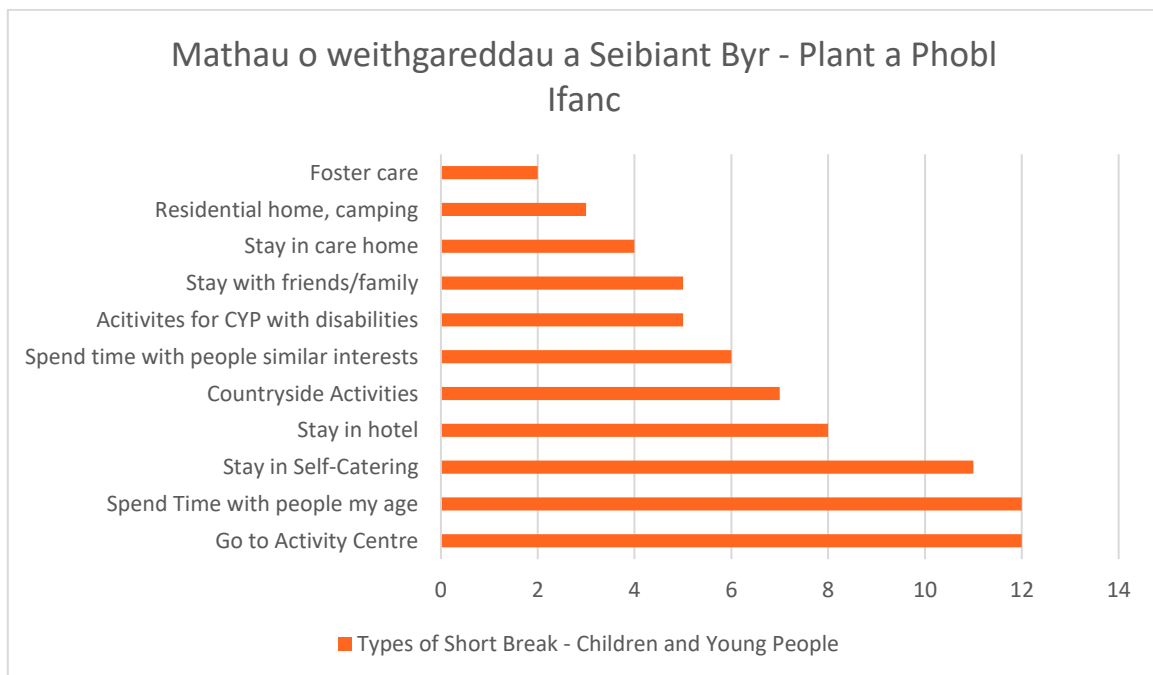
Plant a Phobl Ifanc

Yn yr arolwg, ymatebodd 21 o bobl i'r cwestiwn ynghylch pa fathau o weithgareddau i blant a phobl ifanc yr hoffent i'r Cyngor eu cynnig. Dangosir y canlyniadau yn y siart isod, gyda'r tri dewis mwyaf poblogaidd yn cynnwys grwpiau ar gyfer pobl o fy oedran i (76% o'r ymatebwyr), gweithgareddau creadigol (67% o'r ymatebwyr), a gweithgareddau awyr agored, gwirfoddoli a theithiau dydd / dros nos (i gyd gyda 57% o'r ymatebwyr).

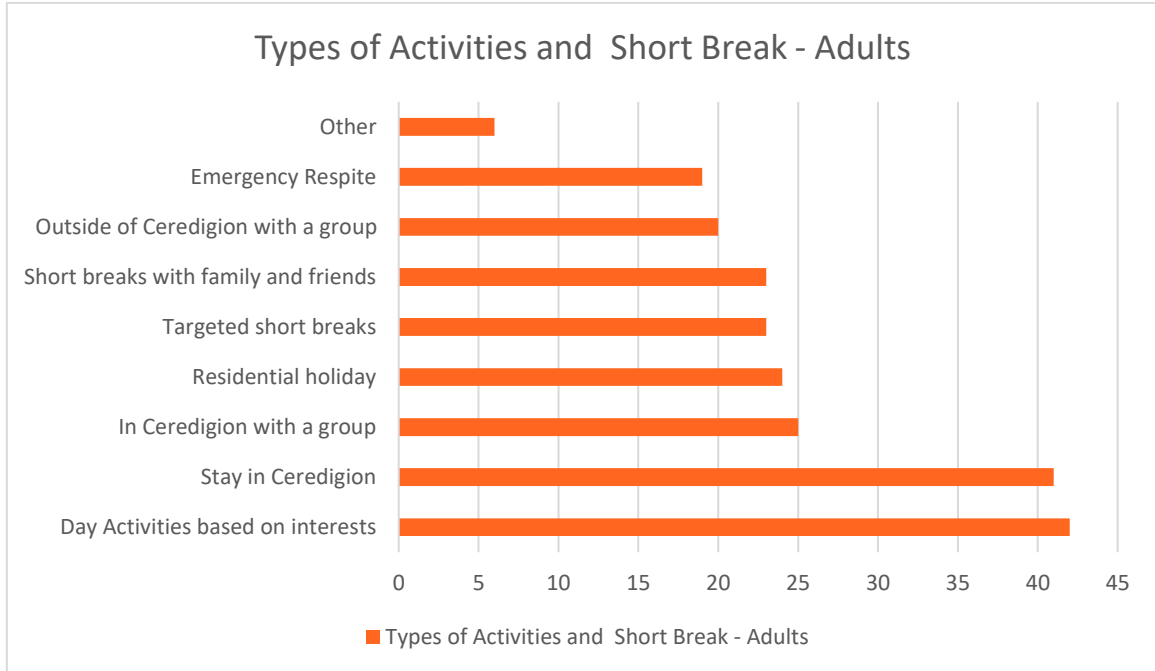
Ymatebion yr Arolwg: Seibiannau Byr a Gweithgareddau – Plant a Phobl Ifanc

Cafwyd 19 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: mynd i ganolfan weithgareddau (63%), treulio amser gyda phlant a phobl ifanc fy oedran i (58%) ac Aros mewn llety hunanarlwyo (58%)

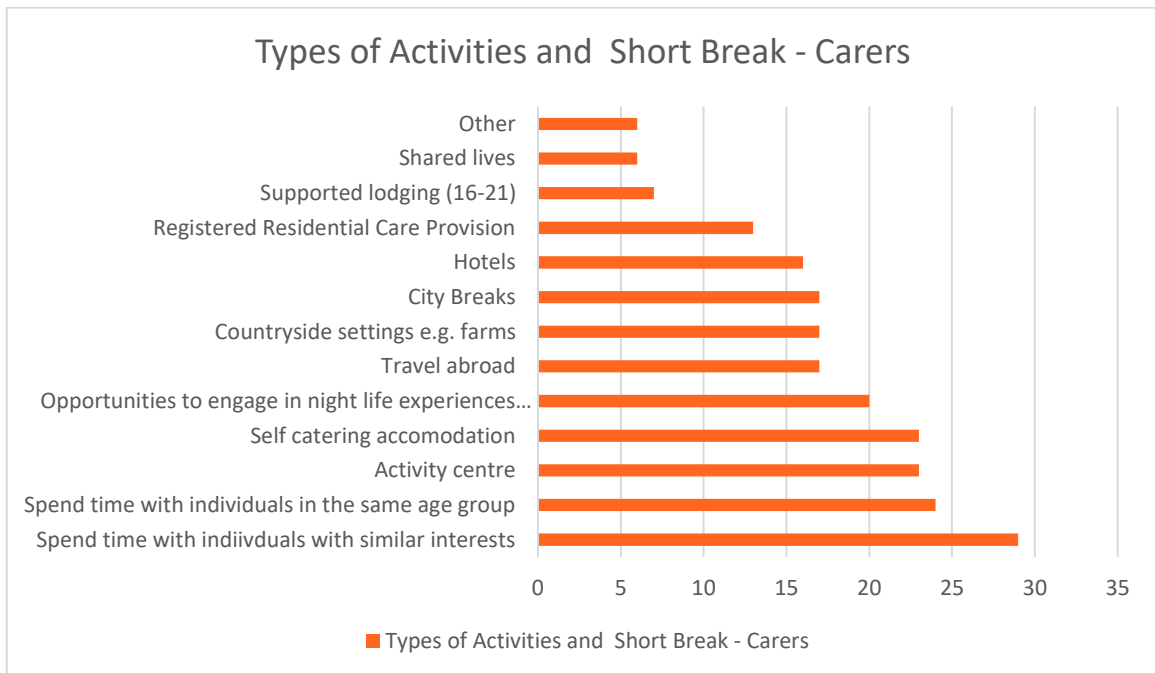
Ymatebion yr Arolwg: Seibiannau Byr a Gweithgareddau – Oedolion

Cafwyd 65 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd Gweithgareddau Dydd yn seiliedig ar ddiddordebau (65%) Aros yng Ngheredigion (63%), a gweithgareddau yng Ngheredigion gyda grŵp (38%)

Ymatebion yr Arolwg: Seibiannau Byr a Gweithgareddau – Gofalwyr

Cafwyd 59 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: treulio amser gydag unigolion gyda diddordebau tebyg (49%), treulio amser gydag unigolion o'r un grŵp oedran (41%) a'r ganolfan weithgareddau (39%)

Gwnaeth gofalwyr rai sylwadau ychwanegol fel isod:

Ni fyddai hanner diwrnod yn ddigonol gan fod angen llawer o waith paratoi gartref cyn gadael y person sy'n derbyn gofal gyda rhywun arall

Nid wyf yn cael unrhyw ofal seibiant i'm mab

Byddai cael gofal seibiant yng Ngheredigion mewn argyfwng yn ddefnyddiol

Casgliadau

Ymhlith oedolion a phlant a phobl ifanc oedd yn mynegi dewisiadau ar gyfer gweithgareddau a gofal seibiant, roedd yr anghenion a amlygwyd yn debyg iawn. Roedden nhw'n canolbwyntio ar fynediad i gyfleusterau a gofodau cymunedol, darparu gweithgareddau dros nos, datblygu sgiliau a threulio amser gyda phobl ag anghenion tebyg ac ymhlith plant a phobl ifanc, rhai o'u hoedran eu hunain.

Mynegodd rhai awydd i ddefnyddio cyfleusterau lleol (yng Ngheredigion), a nododd rhai awydd i deithio y tu hwnt i Geredigion i gymryd rhan mewn gweithgareddau a seibiannau. Mae'n bosibl bod rhai wedi mynegi ffafriaeth ar gyfer gweithgareddau lleol a phell.

Sylwadau Cyffredinol

Fe wnaeth llawer o bobl sylwadau cyffredinol ychwanegol ar yr arolwg. Roedd 117 o ymatebion yn cynnwys sylwadau cyffredinol. Mae'r rhain wedi'u crynhoi isod, gyda rhai dyfyniadau uniongyrchol (mae'n bwysig nodi nad yw'r dyfyniadau uniongyrchol o reidrwydd yn cynrychioli barn gonsensws ar y mater a godwyd).

Cais am wasanaethau ychwanegol	26
Disgrifiodd llawer o bobl sut fyddai gwasanaeth delfrydol yn edrych	22
Cododd sawl ymatebydd byderon am y ddarpariaeth bresennol o wasanaethau.	21
Angen i weithgareddau ddychwelyd ar ôl COVID / effeithiau negyddol ar ddefnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr	17
Angen mwy o wybodaeth am y newidiadau arfaethedig	9
Angen i'r cyngor barhau i ymgysylltu â phobl wrth symud ymlaen / pryderon am beidio â chael eu clywed a chyfathrebu gwael	9
Rhannu straeon a phrofiadau personol	8
Cadw gwasanaethau fel ag y maen nhw nawr	8
Pwysigrwydd y cyngor yn cynnig trafndiaeth / effaith i'r rhai na allant gael mynediad nawr	5
Pryderon am bobl sydd ag anghenion gwahanol yn cymysgu - ond hefyd yn dweud y gall hyn fod o fudd	4
Pwysigrwydd cynnwys pobl sy'n siarad Cymraeg	1

Dywedodd 26 o bobl y dylai fod gwasanaethau ychwanegol gan gynnwys:

- Cefnogaeth emosiynol / rheoli dicter
- Gweithgareddau dydd ar gyfer pobl hŷn / pobl â dementia x11
- Gwasanaethau i bobl ag awtistiaeth / niwroamrywiaeth x2
- Mwy o gefnogaeth i ofalwyr x13
- Angen am ofal seibiant preswyl x3
- Mwy o wasanaethau eistedd
- Mwy o seibiannau byr
- Gwasanaethau ataliol

Enghreifftiau o sylwadau:

"Rwy'n dymuno bod lle diogel i berson oedrannus fynd am ddiwrnod - rhywle sydd â thoiledau anabl, staff gofal sy'n gallu rhoi help llaw, cwrdd â ffrindiau, cael hobiau neu grefftiau a gweithgareddau."

"Mae angen gwasanaethau ar gyfer plant ac oedolion awtistig. Mae Gofalwyr Ifanc Ceredigion yn darparu cyfarfodydd, teithiau dydd a seibiannau byr i'r gofalwyr ond does dim byd ar gael i'r plentyn awtistig/oedolyn ifanc."

Disgrifiodd 22 o bobl sut fyddai gwasanaeth delfrydol yn edrych, gan gynnwys:

- Gwasanaethau mwy hyblyg
- Mwy o ddewis o weithgareddau yn hytrach na threfn benodol
- Mwy o adeiladu sgiliau
- Gwasanaeth cofleidiol sy'n darparu cefnogaeth ardderchog a diogel

- Tai, hyfforddiant a bywyd cymdeithasol gwych
- Rhywle diogel a hapus
- Cael eu cynnwys ac nid eu gadael yn y gornel
- Dylai campfa fod ar gael yn ystod oriau ysgol
- Sicrhau staff digonol
- Cynnig gofal seibiant rheolaidd
- Sgiliau bywyd e.e. coginio, cyllidebu.
- Cerdded, marchogaeth, pêl-droed, rygbi, nofio, gwnïo, celf
- Lles, tosturi, ysgogiad, cyfeillgarwch, ymarfer corff, cerddoriaeth. Garddio
- Sgiliau sylfaenol e.e., Mathemateg / Cymraeg/ Saesneg
- Y gallu i dderbyn cefnogaeth ar gyfer anghenion iechyd corfforol hefyd h.y. clinig diabetes, trin gwallt, lle i gael cawod, lle i olchi dillad
- Cyfle i gymdeithasu, yn enwedig i bobl â namau
- Cynhwysol i bobl LHDTG+
- Lleoliad i fynd yn ôl iddo rhwng gweithgareddau
- Dylid gallu trefnu gofal seibiant ymlaen llaw, fel y gall gofalwyr gynllunio seibiant iddyn nhw eu hunain a'u teuluoedd
- Dylai gofal dydd rheolaidd fod ar gael bob amser, er mwyn rhoi amser mawr ei angen i ofalwyr gael cyfle i drefnu eu hanghenion eu hunain
- Amgylchedd diogel, integreiddio ag iechyd i gynnig rhaglenni iechyd corfforol

"Gwasanaethau mwy hyblyg, mwy o ddewis o weithgareddau yn hytrach na threfn benodol. Mwy o adeiladu sgiliau. Ddim i ni orfod ffitio mewn i feini prawf."

"Rwy'n teimlo bod darpariaeth y ganolfan ddydd yn wasanaeth mor fuddiol i bobl adael eu cartrefi, cwrdd â phobl eraill, cael pryd o fwyd a gallu siarad â phobl eraill y tu allan i'w teuluoedd. Rwyf hefyd yn teimlo bod y gwasanaethau fel bath yn y ganolfan ddydd yn fuddiol."

"Mae angen i'r lleoliadau hyn fod o fewn y gymuned a dylent ddarparu ymgysylltiad, cynhesrwydd, cynhaliaeth a thosturi. Bydd hyn yn sicrhau bod y pwysau ar welyau'r GIG ac ar wasanaethau cymdeithasol a lleoliadau yn lleihau."

Fe wnaeth 21 o ymatebwyr fynegi pryderon am y ddarpariaeth bresennol o wasanaethau. Roedd y rhan fwyaf o sylwadau yn canolbwyntio ar ddiffyg mynediad yn hytrach nag ansawdd y gwasanaethau eu hunain. Roedd y themâu yn cynnwys:

- Amseroedd ymateb atgyfeirio
- Rhai pobl yn teimlo eu bod wedi'u heithrio o fynediad
- Pryderon am gwtogi gwasanaethau
- Angen mwy o staff
- Dirywiad yn y gwasanaethau sydd ar gael i ofalwyr - awydd i ddod â'r fforwm gofalwyr yn ôl, diffyg gofal seibiant i ofalwyr maeth x4
- Diffyg mynediad at offer arbenigol ac arosiadau hir
- Problemau llenwi'r gwasanaethau presennol
- Tynnu gwasanaeth yn ôl / rhyddhau pobl yn ystod covid heb rybudd
- Diffyg gallu i ddod o hyd i ofalwyr drwy daliadau uniongyrchol

Fe wnaeth 17 o bobl sylw am yr angen i weithgareddau ddychwelyd ar ôl Covid / effeithiau negyddol ar ddefnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr.

"Cafodd fy mab bum diwrnod llawn yn y ganolfan cyn iddo gau oherwydd Covid ac mae wedi cael trafferth addasu ers hynny. Mae'n anodd gweld sut y bydd y newidiadau arfaethedig o fudd iddo ef ac eraill tebyg."

Gofynnodd 9 o bobl am fwy o wybodaeth am y newidiadau arfaethedig.

"Mae angen i ddefnyddwyr gwasanaeth a theuluoedd gael golwg realistig a llinell amser o'r hyn sy'n cael ei gynnig a phryd. Byddwn yn casáu meddwl am bobl yn cael addewidion mawr a derbyn dim llawer oherwydd pryderon staffio/ariannol."

Fe wnaeth 9 o bobl sylwadau ar yr angen i'r Cyngor barhau i ymgysylltu â phobl wrth symud ymlaen / pryderon am beidio â chael eu clywed a chyfathrebu gwael.

"Dylai gwasanaethau gael eu dylunio a'u rhoi ar waith wrth Gyd-gynhyrchu gyda'r bobl sy'n eu defnyddio. Dylai unigolion allu gwneud eu dewisiadau eu hunain a'u cefnogi i gael mynediad atynt. Dylid eu hadolygu'n rheolaidd, a dylid caniatáu i'r unigolyn roi cynnig ar bethau newydd a gwahanol os ydyn nhw am wneud hynny, fel y gallu unrhyw berson arall nad oes angen cymorth ei wneud."

Rhannodd 8 o bobl straeon a phrofiadau personol:

"Mae lefel anabledd fy mab yn golygu nad yw Canolfan Steffan a gwasanaethau cymorth tebyg yn briodol - mae'n rhy heriol. Pe bai'n dychwelyd i'w gymuned gartref ar ôl coleg (mae mewn coleg y tu allan i'r sir gan nad oes dim yn briodol yma), byddai gwasanaethau dydd da iawn yn allweddol i'w gynaliadwyedd. Rwy'n gwybod bod angen dybryd ar ei gyfoedion hefyd."

"Fel gofalwr maeth yn enwedig drwy'r pandemig ni chawsom unrhyw seibiant. Mae'r gwasanaethau mor brin nawr fel bod llawer ohonom ni'n dal heb ddim! Yna nid yw ein plant biolegol yn cael cynnig unrhyw weithgareddau teuluol yr un fath â LAC, roedd yn arfer digwydd ond maen nhw wedi cael eu torri. Mae grantiau'r llywodraeth wedi mynd i Geredigion ar gyfer gofalwyr maeth, ond dydyn ni heb ei dderbyn eto!"

Roedd gan 4 o bobl bryderon am bobl ag anghenion gwahanol yn cymysgu - ond hefyd yn dweud y gall hyn fod yn fuddiol.

Dylai gwasanaethau oedolion a phlant fod ar wahân, ac ni ddylid disgwyl i weithwyr weithio gyda'r ddau

"Grwpiau cleientiaid. Maen nhw'n feysydd arbenigedd gwahanol iawn."

"Rwyf wedi clywed bod tystiolaeth o fudd pan fydd grwpiau o bobl yn cymysgu mewn lleoliad gofal, fel plant oed ysgol ac oedolion hŷn. Byddai'n hyfryd pe bai gweithgareddau neu wasanaethau ar y cyd i ddod â phobl at ei gilydd."

Gwnaeth 5 o bobl sylwadau ar bwysigrwydd y Cyngor yn cynnig trafndiaeth / effaith i'r rhai nad ydynt yn gallu cael mynediad nawr.

"Mae trafndiaeth yn bwysig iawn. Dylai pobl mewn ardaloedd gwledig allu manteisio ar y gwasanaethau hyn heb wario ffortiwn ar dacsis."

Soniodd 1 person am bwysigrwydd cynnwys pobl sy'n siarad Cymraeg.

"Ni ddylai pobl gael eu heithrio oherwydd eu sgiliau Cymraeg neu Saesneg."

Mae 8 o bobl eisiau cadw gwasanaethau fel y maen nhw nawr.

"Mae gwasanaethau dydd presennol ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth sydd ar gael mewn canolfannau o ddydd i ddydd gyda gweithwyr arbenigol angen cael eu cynnal a'u cefnogi, a'u

caniatáu i dyfu. Mae'r mympwy i rannu gwasanaethau a lleihau gwasanaethau diriaethol i arbed arian ar gyllidebau tynn ac i gydnabod grwpiau o bobl ag anghenion cymhleth ar yr un pryd, efallai'n anochel ac yn sicr yn ddealladwy. Fodd bynnag, rwy'n credu y bydd y ffordd hon yn y tymor canolig, yn arwain at ddieithrio defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd oddi wrth yr union ddarpariaethau mae'r cynllun hwn yn gobeithio eu cyflawni. "

Casgliadau

Mae'r sylwadau ychwanegol sydd wedi'u cynnwys yn ymatebion yr arolwg yn darparu elfen gyfoethog i'r cyngor ei defnyddio fel pwynt cyfeirio oherwydd maen nhw'n cynnwys materion beirniadol a safbwyntiau personol defnyddiol iawn sy'n dangos y themâu a drafodir yn yr adolygiad.

Roedd y sylwadau ychwanegol yn canolbwyntio ar feysydd lle gellid gwella gwasanaethau gan fynd i'r afael â bylchau yn y gwasanaethau presennol a'r modd maen nhw'n cael eu darparu.

Maen nhw'n tynnu sylw at yr angen am amgylchedd diogel a chroesawgar a phan roedd materion am ansawdd yn cael eu codi, roedd hyn yn aml mewn perthynas â'r ystod o wasanaethau a gynigir a mynediad atynt yn hytrach nag ansawdd y ddarpariaeth gwasanaethau.

Mynegwyd pryderon pobl hefyd o ran mynnu mwy o wybodaeth wrth symud ymlaen ar rai newidiadau arfaethedig ynghyd ag awydd gan rai i sicrhau, wrth i wasanaethau fownsio'n ôl o effaith y pandemig bod lefelau gwasanaeth yn cael eu hadfer. Mynegodd grŵp bach farn i weld dim newid.

Adborth grŵp rhanddeiliaid

Mae'r adran isod yn tynnu sylw at adborth gan y gwahanol grwpiau rhanddeiliaid a ymatebodd i'r arolwg ynghyd â'r safbwyntiau a fynegwyd yn y gwahanol sesiynau ymgysylltu.

Plant a Phobl Ifanc

Hwylusodd PSL weithdy ar 1 Awst gyda 14 o blant sy'n derbyn gofal. Roedd 4 aelod o staff hefyd yn bresennol ac ymatebodd 7 o blant i'r arolwg.

Siaradodd plant a phobl ifanc am yr hyn maen nhw'n ei fwynhau am wasanaethau dydd a gofal seibiant:

- Pobl newydd i chwarae gyda nhw
- Cyfle i ymlacio
- Cael lle oddi wrth brodyr a chwiorydd

Mae plant a phobl ifanc yn rhannu'r hyn y bydden nhw'n ei newid:

- Dywedodd un person ifanc eu bod nhw'n meddwl yn gyffredinol "gall rhai gofalwyr maeth fod yn wael – dylid gwella gofal maeth"
- Cael eu stigmatiddio gan blant eraill h.y. pan fyddant yn cael eu gweld y tu allan i'r ysgol gyda gweithiwr cymdeithasol.
- Roedd pobl ifanc yn awyddus i godi'r gwaharddiad ar rai gweithgareddau. Ar hyn o bryd roedden nhw'n credu nad ydyn nhw'n gallu gwneud pethau fel trampolinio gan nad yw'n bodloni gofynion iechyd a diogelwch Cyngor Ceredigion. Roedd hyn yn gwneud iddynt deimlo dan anfantais gan eu bod nhw'n credu bod plant eraill yn cael mynd gan fod y rheoliad ond yn effeithio ar blant mewn gofal.

Fe wnaethom ni ofyn i blant gael pleidlais ynghylch p'un a oedden nhw a) eisiau i bethau aros fel maen nhw nawr b) eisiau mwy o weithgareddau neu c) eisiau llai o weithgareddau. Pleidleisiodd hanner y plant i gadw pethau fel ag y maen nhw nawr, ac roedd hanner eisiau mwy. Ni wnaeth neb ofyn am lai.

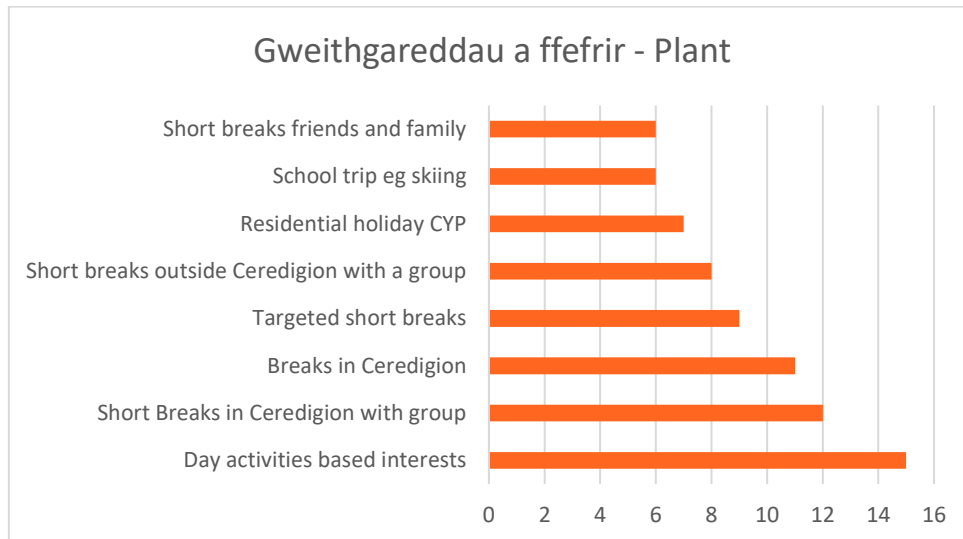
Roedd ganddyn nhw hefyd syniadau da ynghylch sut y dylai gwasanaethau edrych:

- Gwneud pethau gydag anifeiliaid fel helpu mewn lloches
- Aros am gyfnod hirach yn rhywle
- Mynd i barciau thema ac atyniadau
- Hoffwn fynd i leoedd ar gyfer gofal seibiant nad ydynt yn ofalwyr maeth h.y. tai ffrind
- Yn hoff iawn o deithiau i ffwrdd a diwrnodau allan fel Llangrannog, tripiâu cwch, Sw, Parc Neidio, Parc Dŵr, Bluestone, Gwersylla

Fe wnaethon nhw hefyd siarad am leoedd sy'n bwysig iddyn nhw ac roedd hyn yn cynnwys lleoedd maen nhw'n hoffi ymweld â nhw ond hefyd manau personol fel eu hystafell wely. Nodir y rhain yn Atodiad D

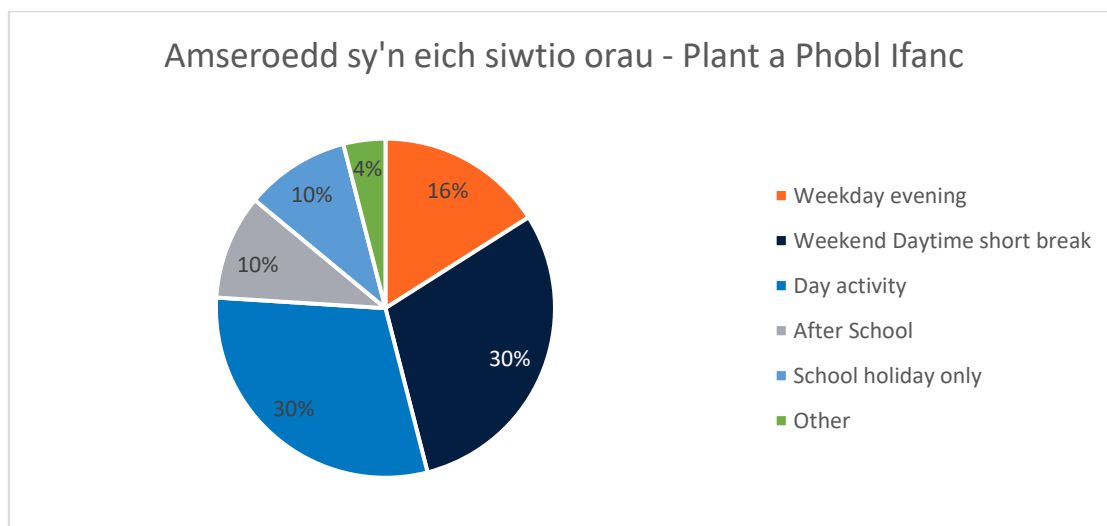
Pa un o'r canlynol fyddai o ddiddordeb i chi?

Y dewisiadau mwyaf poblogaidd ar gyfer gweithgareddau i blant yn yr arolwg oedd gweithgareddau dydd yn seiliedig ar ddiddordebau, gwyliau byr yng Ngheredigion gyda grŵp a Seibiannau yng Ngheredigion

Pa amseroedd fyddai'n fwyaf addas i chi?

Nododd ymatebwyr yr arolwg y byddai'n well ganddyn nhw weithgareddau dydd a seibiannau byr yn ystod y dydd ar benwythnosau (30% o ymatebion yr un). Dewisodd 16% o bobl noson yr wythnos hefyd. Llai o bobl eisiau gweithgareddau ar ôl ysgol neu wyliau ysgol (10% yr un)

Dywedodd un person nad oes ganddyn nhw arian i wneud unrhyw beth.

Casgliadau

Mynegodd y Plant a'r bobl ifanc a gymerodd ran farn am y pethau yr hoffent eu newid. Roeddent yn cynnwys normaleiddio eu profiad bywyd trwy ganiatáu i'r rhai mewn gofal gymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n agored i blant a phobl ifanc eraill.

Hoffent leihau'r stigma sy'n gysylltiedig â chael gofal gan yr awdurdod lleol.

Maen nhw hefyd yn nodi ystod o weithgareddau y byddent yn dymuno cymryd rhan ynddynt a'r lleoedd yr hoffent eu gwneud a'r lleoedd maen nhw'n mwynhau bod ynddynt.

O ran pryd y byddent yn dymuno gweld gweithgareddau ychwanegol roedd y ffocws ar benwythnosau a seibiannau byr yn ystod y dydd. Ychydig iawn oedd eisiau gwyliau ysgol neu weithgareddau ar ôl ysgol.

Yn bwysig, tynnodd un person sylw at y ffaith y gall diffyg arian atal pobl rhag cymryd rhan mewn rhai gweithgareddau.

Pobl ifanc oedran pontio (16-24 oed):

Fe wnaethom ymgysylltu'n benodol gyda phobl ifanc ag amrywiaeth o faterion a oedd yn y grŵp oedran 16-24 a allai felly bontio o wasanaethau pobl ifanc i wasanaethau i oedolion.

Ymatebodd 21 o bobl o oedran pontio i'r arolwg. Dim ond 5 allan o'r 21 o bobl hynny oedd yn gwybod pa wasanaethau oedd ar gael i bobl o oedran pontio

Cymerodd 6 o bobl ran mewn sesiwn a hwyluswyd gan Practice Solutions

Yn yr arolwg, nododd 16 o bobl fod ganddynt gyflwr iechyd corfforol neu feddyliol, nid oedd gan 4 gyflwr iechyd meddwl na chorfforol ac roedd yn well gan 1 person beidio â dweud. O'r rhai a adroddodd am gyflwr, nid oedd gan 6 gynllun gofal.

Yr hyn mae pobl ei eisiau yn y dyfodol gan wasanaethau

Dywedodd y bobl a atebodd yr arolwg wrthym ei bod yn bwysig iawn eu bod nhw'n gallu gwneud eu dewisiadau eu hunain. Y pethau eraill y gwnaeth nhw eu dweud wrthym ni oedd:

- Dylwn gael caniatâd i hunangyfeirio fy nghefnogaeth fy hun yn hytrach na chael fy nghlymu i wasanaeth nad yw'n ddewis i mi.
- Rydw i eisiau bod gyda phobl fy oedran fy hun a bod allan yn y gymuned.
- Rydw i eisiau gweithio
- Gweithgareddau wedi'u trefnu ar gyfer grwpiau o bobl fy oed i gydag awtistiaeth.
- Mwy o Gynorthwyr Personol er mwyn i mi allu manteisio ar bethau
- Gwasanaethau oedd yn galluogi pobl i gyrchu eu cymuned, a galluogi aelodau'r teulu i gael gofal seibiant / gwaith mynediad / seibiant
- Gwasanaeth dydd sy'n gallu darparu gweithgareddau, ffrind, cymdeithasu, cyfathrebu, cyfleoedd, newid golygfeydd, ymdeimlad o berthyn.

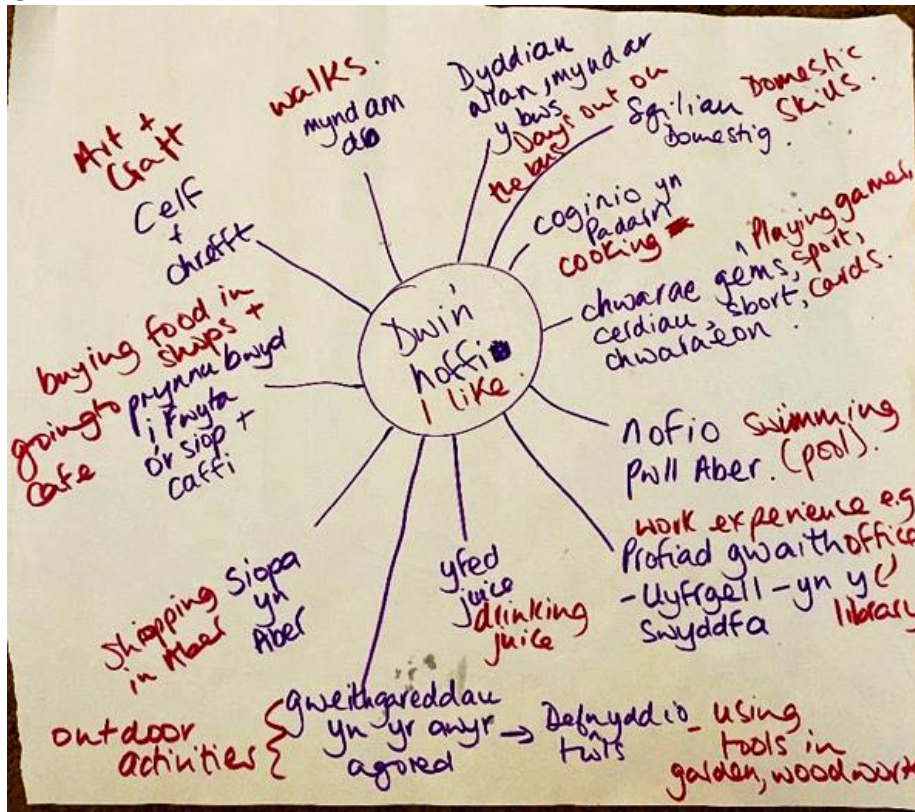
Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Er bod mwyafrif yr ymatebion yn gadarnhaol, dywedodd rhywun eu bod nhw'n teimlo bod gwasanaethau dydd o ansawdd is na'r hyn y gallwch chi ei gyrchu yn yr ysgol a'r coleg.

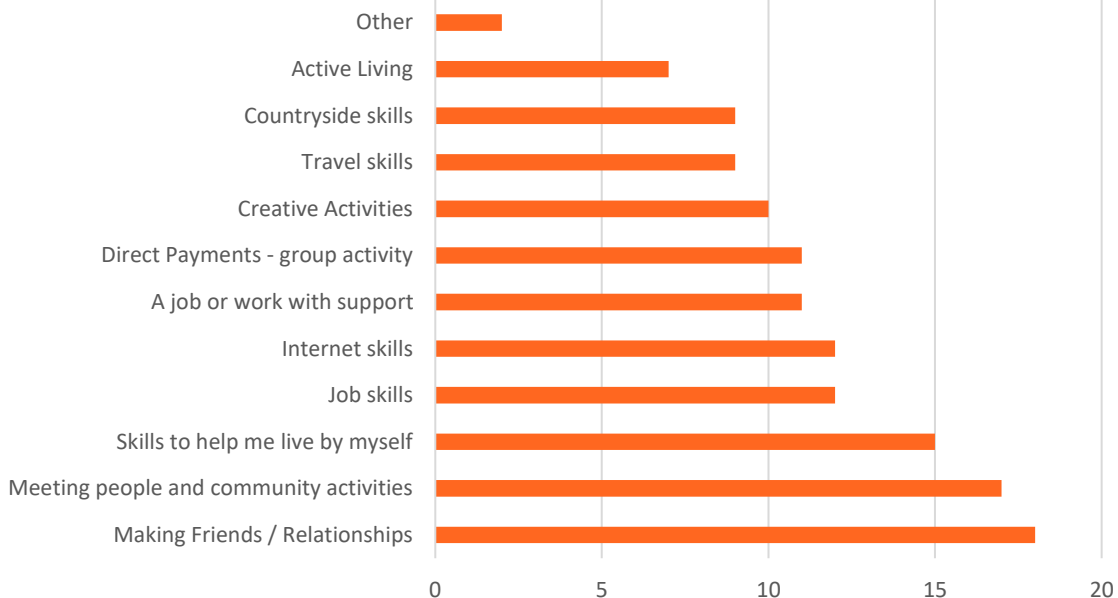
Arolwg: Gweithgareddau yr hoffai pobl i'r Cyngor eu cynnig – Pobl o oedran pontio

Ymatebodd 22 o bobl i'r cwestiwn ynglŷn â pha fathau o weithgareddau yr hoffent eu cyrchu pan fyddant yn oedolion. Dangosir y canlyniadau yn y siart isod, gyda'r tri dewis mwyaf poblogaidd gan gynnwys cael swydd neu ddatblygu sgiliau swydd, sgiliau cymdeithasol (gwneud ffrindiau a chwrdd â phobl i wneud gweithgareddau), a sgiliau digidol.

Diagram enghreifftiol a ddefnyddiwyd i gofnodi barn ymatebwyr ar y gweithgareddau yr hoffai pobl i'r cyngor eu cynnig

20. Pan fyddwch chi'n dechrau defnyddio gwasanaethau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer oedolion, pa un o'r canlynol fydddech chi ei eisiau?

Y tri gweithgaredd roedd pobl yn eu dewis fwyaf ar gyfer pobl o oedran pontio yr oedden nhw'n teimlo yr hoffent gael eu cynnig pan fyddant yn defnyddio gwasanaethau oedolion oedd gwneud ffrindiau / perthnasoedd (18 ymateb), cwrdd â phobl a gweithgareddau cymunedol (17 ymateb) a sgiliau i'm helpu i fyw ar fy mhen fy hun (15 ymateb)

Fe wnaeth pobl o oedran pontio sylwadau hefyd am y mathau o wasanaethau yr hoffent fel oedolion a gwasanaethau eraill.

"Mae'n sgrialfu cael pethau yn eu lle, dim blaengynllunio, dim gweithiwr cymdeithasol pontio yn ei le, byth yn gwybod beth sy'n digwydd nesaf."

"Mae Camu M'laen yn strwythur positif iawn ond beth nesaf?"

"Mynediad cyfyngedig i dai gwarchod / anodd eu cyrchu."

Beth ydych chi'n ei hoffi am wasanaethau dydd / gofal seibiant nawr?

- Gweld ffrindiau
- Staff
- Trefn

Beth fydddech chi'n ei newid am wasanaethau dydd / gofal seibiant?

- Bechgyn a merched yn y grŵp
- Mwy o ymweliadau â'r Llyfrgell Genedlaethol
- Cyfleoedd profiad gwaith
- Mwy o deithiau dydd / diwrnodau allan
- Mynd allan yn y gymuned, cymdeithasu
- Bod gyda phobl
- Gwneud sgiliau bywyd a choginio
- Eisiau bws/ trafndiaeth
- Mwy o gysondeb yn y staff sy'n gweithio gyda nhw
- Mwy o gysondeb â cherbydau
- Mynd i'r ganolfan hamdden
- Llai o newidiadau yn y prif leoliad
- Sgrin ryngweithiol yn y ganolfan
- Sesiynau pwysau dwfn
- Profiadau synhwyraidd
- Dim gwybodaeth am yr hyn sy'n digwydd nesaf ar ôl i'r defnyddwyr gwasanaeth hyn adael y cyfnod pontio
- Bu'n rhaid iddyn nhw ymladd i gael lle yn eu lle nesaf

Pa oriau hoffech chi allu cael gafael ar gymorth?

- Ansicrwydd gan rai aelodau o'r grŵp
- Dywedodd 1 unigolyn y byddent yn hoffi penwythnos
- Dywedodd 1 unigolyn na fydden nhw'n hoffi penwythnos

Sut ydych chi'n teithio i weithgareddau?

- Bws
- Car
- Taxi

Gweithgareddau rydych chi'n eu mwynhau

- Celf ar waliau – ein gwaith celf ni a lluniau o gyflawniadau
- Cofrestr ddarluniadol o bwy sydd i mewn bob dydd
- Coginio pryd cymunedol
- Dysgu sgiliau achrededig/cydnabyddedig newydd

Dywedodd un rhiant eu bod nhw wedi dychwelyd holiaduron a'u cyflwyno i'r broses ymgynghori: o safbwynt eu mab ac o'u safbwynt eu hunain.

Casgliadau

Canolbwyntiodd y bobl yn y grŵp pobl ifanc oedd yn pontio eu dymuniadau ar fod yn fwy egniol yn gymdeithasol ac yn gorfforol. Maen nhw eisiau datblygu sgiliau bywyd a chyflogaeth ac maen nhw eisiau gweithio. Dywedodd rhai fod gwasanaethau dydd yn tueddu i fod o ansawdd is na'r rhai sy'n cael eu darparu yn yr ysgol neu'r coleg.

Dywedodd rhai nad ydyn nhw bob amser yn gwybod beth sydd ar gael iddyn nhw a bod yn rhaid iddyn nhw sgialu i gyrchu gwasanaethau wrth iddyn nhw symud i oedolaeth.

Fe wnaethon nhw ddweud eu bod nhw'n mwynhau trefn arferol a gweld ffrindiau a staff. Mae trafndiaeth yn broblem fel y mae mynediad i rai cyfleusterau.

Oedolion ag anabledd dysgu

Cymerodd 93 o bobl ag anableddau dysgu ran yn yr ymgynghoriad - siaradodd 49 â ni wyneb yn wyneb, 2 ar-lein ac ymatebodd 44 o bobl eraill i'r arolwg.

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Siaradodd llawer o'r cyfranogwyr am fwynhau canolfannau dydd, gyda pherthnasoedd cadarnhaol gyda'r staff. Fe wnaethant hefyd sôn am fwynhau'r ystod o weithgareddau sydd ar gael, gan elwa o'r drefn.

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

- Cyfathrebu
- Gweithgareddau
- Lleoedd Cymunedol
- Trafnidiaeth

Siaradodd pobl ag anableddau dysgu yn gadarnhaol am drafnidiaeth bws mini, a dywedodd y rhai nad oedd yn ei gael mwyach fod hyn wedi cael effaith negyddol iawn arnynt.

Pa fath o weithgareddau sydd bwysicaf i chi?

Dywedodd llawer o gyfranogwyr wrthym ni eu bod nhw'n mwynhau mynychu'r ganolfan ddydd a'i bod yn rhan fawr o'u bywyd.

Roedd nifer fawr o weithgareddau mae pobl yn teimlo sy'n bwysig. Mae'r ystod o weithgareddau a ddisgrifir yn nodi bod pobl yn mwynhau gwahanol bethau ac er eu bod yn debyg i bobl yn gyffredinol, mae eu dymuniadau yn unigryw a dylid mynd i'r afael â nhw wrth asesu a chynllunio person-ganolog.

Mae'r mathau o weithgareddau sy'n bwysig i bobl yn cynnwys:

- Datblygu sgiliau
- Mynd allan a chrwydro
- Cymdeithasu
- Y celfyddydau
- Ymlacio a gofalu am fy lles emosiynol
- Bod yn yr awyr agored
- Gwaith a Dysgu
- Aros yn actif

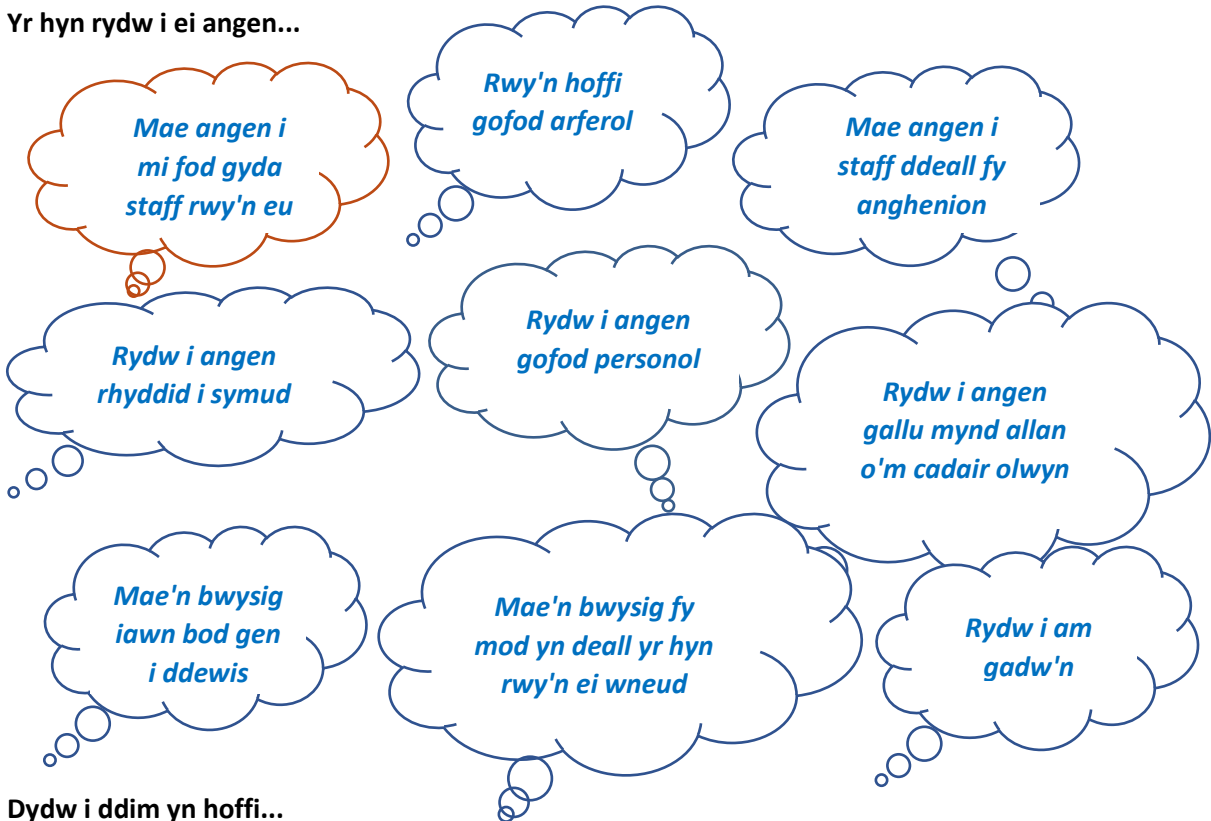
Mae'r holl weithgareddau y soniodd cyfranogwyr amdanynt yn bethau sy'n ystyrlon iddyn nhw. Roedd yn bwysig iawn i'r cyfranogwyr eu bod nhw'n cael dewis o bethau i'w gwneud yn seiliedig ar eu diddordebau, nodau a meysydd unigol ar gyfer datblygiad personol. Mae rhestr lawn o'r gweithgareddau a drafodwyd ar gael yn Atodiad D

Yn ogystal â'r gweithgareddau sy'n ystyrlon iddyn nhw, disgrifiodd pobl hefyd y lleoedd sy'n bwysig. Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn y darlun isod. Mae rhestr lawn o'r lleoedd a nodwyd ganddynt wedi'u cynnwys yn Atodiad D.

Beth ddylen ni ei wybod amdanoch chi?

Rhannodd cyfranogwyr fwy amdanynt nhw eu hunain gyda hwyluswyr, gan ddweud wrthym ni am eu personoliaeth, yr hyn maen nhw ei angen o weithgareddau dydd a gofal seibiant, a'r hyn nad ydynt yn ei hoffi. Mae rhai o'r themâu i'w gweld isod.

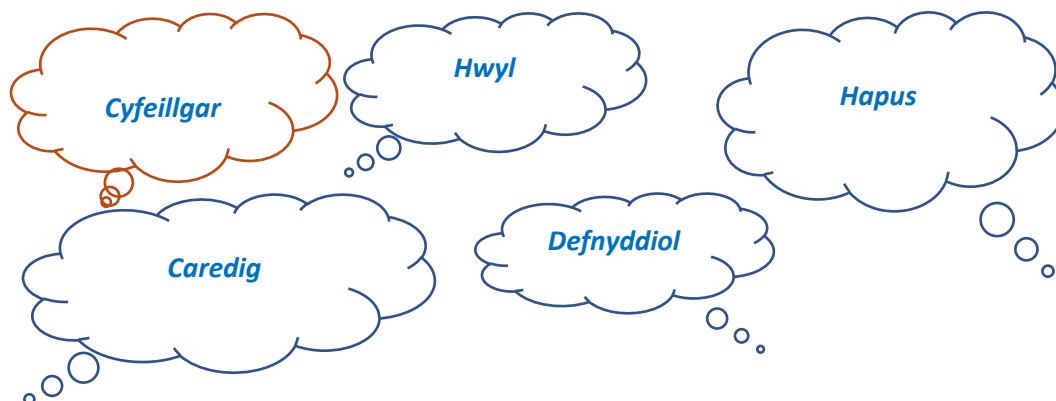
Yr hyn rydw i ei angen...

Dydw i ddim yn hoffi...

Disgrifio Fi...

Beth ydych chi'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant?

Perthynas gadarnhaol â staff

Beth fydddech chi'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant?

Siaradodd llawer o bobl am golli gweithgareddau oedd yn arfer cael eu cynnig cyn pandemig Covid-19 sydd heb ddod yn ôl. Buont hefyd yn siarad am ffrindiau oedd yn arfer dod i'r ganolfan ddydd ond heb ddychwelyd. Mewn rhai achosion, roedd hyn yn peri gofid mawr i gyfranogwyr gan eu bod yn teimlo nad oeddent yn gallu gweld eu ffrindiau ac nid oedden nhw'n deall pam. Mynegodd sawl un bwysigrwydd gofyn i'r rhai sy'n byw mewn llety â chymorth allu rhannu eu barn.

Prif bryder y rhai a gymerodd ran mewn ymgysylltu oedd na fyddai gwasanaethau dydd yn dychwelyd i sut yr oedden nhw cyn y pandemig.

Siaradodd dau berson sy'n mynd i'r ganolfan ddydd am golli siarad â'r henoed fel roedden nhw'n ei wneud o'r blaen pan oedd caffi.

Yn ystod ein gwaith, fe wnaethom nodi aflonyddwch mawr a gofid ynghylch cau Padarn ac adleoli i leoliad yn Aberystwyth. Mae'r Cyngor wedi dweud bod y ganolfan ar gau oherwydd gwaith adnewyddu ar ôl Covid-19. Mae'r ymatebwyr yn mynegi pryderon bod gohebiaeth gan y Cyngor yn addo ei ailagor, fodd bynnag, roedd yn parhau i fod ar gau, ac roedd hyn yn achosi gofid gan mai eu cred nhw oedd bod y cyfleuster presennol yn rhy fach ac ni all ddarparu ar gyfer cymaint â hynny. Roedd yna gred bod gwasanaethau'n gyfyngedig o ran nifer y gweithgareddau y gellir eu cynnal yn y lleoliad presennol, gan gynnwys garddio, coginio ac ati.

Cafodd pryderon eu cyfleu ynghylch gwasanaethau a oedd wedi lleihau a/neu tynnu'n ôl yn sylweddol, mynediad a/neu drafnidiaeth a'r diffyg gofal/cefnogaeth o ganlyniad i lawer o gleientiaid ar ôl Covid-19. Dywedodd llawer o gleientiaid nad ydyn nhw eto wedi dychwelyd i ddarpariaeth canolfannau oherwydd diffyg lle a/neu drafnidiaeth.

Sut fyddai gwasanaethau dydd a gofal seibiant delfrydol yn edrych?

Siaradodd cyfranogwyr mewn gweithdai am bwysigrwydd pobl sy'n cyrchu gwasanaethau yn ymwneud â dylunio a darparu beth bynnag fydd yn digwydd nesaf. Weithiau cyfeirir at hyn fel cyd-gynhyrchu. Mae hefyd yn bwysig bod pobl yn gweithio gyda staff i ddatblygu eu cynllun gofal a chymorth.

Tynnwyd sylw at drafnidiaeth fel mater allweddol i lawer o bobl - gan awgrymu y byddai gwasanaeth dydd a gofal seibiant delfrydol yn cynnwys mynediad i fws mini i weithgareddau i'r rhai sydd ei angen. Nodwyd teithio i ganolfannau dydd ac o ganolfannau dydd yn ogystal â mynd allan i weithgareddau gan lawer fel rhai sy'n hanfodol i'w cyfranogiad. Roedd hyn yn arbennig o wir am y rhai sy'n byw mewn ardaloedd mwy gwledig.

Roedd cyfranogwyr mewn gweithdai wir yn gwerthfawrogi profiad gwaith a gweithgareddau ystyrlon. Roeddent hefyd yn awyddus i gael cymorth o ran datblygu sgiliau bywyd fel garddio, coginio, siopa, a defnyddio gwasanaethau lleol fel y banc a'r llyfrgell. Roedd llawer o gyfranogwyr hefyd yn rhoi gwerth uchel ar ymarfer corff a chrwydro.

Mae strwythur yn bwysig iawn, a gofynnodd cyfranogwyr i gael yr un amserlen bob dydd / wythnos i'w helpu i gael trefn arferol.

Gofynnodd y rhai a gymerodd ran yn y gweithdai ymgysylltu am oriau hirach gan gynnwys mynediad penwythnos a gyda'r nos yn gyffredinol.

Cytunodd mwy o bobl a ymatebodd i'r arolwg hefyd i oriau estynedig. Ymatebodd 32 o bobl ag anawsterau dysgu i'r arolwg. O'r rheiny, ymatebodd 21 'le' i ymestyn oriau i gynnwys nosweithiau a phenwythnosau, tra nad oedd 7 yn cytuno â'r newid hwn (nid oedd gan y lleill farn).

Roedd cyfathrebu'n rheolaidd yn bwysig iawn - am weithgareddau yn digwydd yn y gymuned a hefyd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i bobl a'u teuluoedd am yr hyn sy'n digwydd gyda newidiadau i wasanaethau - ar-lein ac all-lein.

Byddai gan wasanaethau delfrydol adeilad a byddai hefyd yn mynd â phobl allan i'r gymuned. Mae adeiladau hygyrch sydd â nodweddion newid, toiled a symudedd priodol yn hanfodol i'r rhai sydd ag anghenion gofal corfforol.

Seibiannau Byr

- Staff hyfforddedig a phrofiadol
- Pwyntiau cyswllt uniongyrchol perthnasol y Cyngor i ofalwyr
- Cynyddu argaeledd gofal cartref a gofal seibiant
- Mwy o hyfforddiant i staff – yn cyflwyno cyfleoedd prentisiaeth i annog pobl i'r sector
- Darparu mwy o gymorth lleol – archwilio'r defnydd o leoliadau lleol e.e. neuaddau eglwys, canolfannau cymunedol
- Cynyddu cyfleoedd lleoliad gwaith i ddefnyddwyr gwasanaeth
- Ailgyflwyno a chanolbwyntio ar weithgareddau ystyrlon ac ysgogol sy'n hyrwyddo sgiliau bywyd mewn dyddiau penodol allan, coginio, garddio, siopa, defnyddio gwasanaethau lleol e.e. banc, llyfrgell, canolfannau hamdden a chanolfannau lles

Enghreifftiau o arfer gorau:

- Sied Dynion
- Camu M'laen
- Forget me knot
- Celfyddydau ar gyfer Lles
- Cyfeillio Age Cymru
- Y Gymdeithas Gofal

Ymatebion defnyddwyr gwasanaeth:

"Dwi'n hoffi dod i'r ganolfan i weld fy ffrindiau."

"Peidiwch â chymryd ein canolfan(nau) i ffwrdd."

"Rydyn ni eisiau ein bws yn ôl fel ein bod ni'n gallu mynd i lefydd a gwneud pethau."

"Rhywle diogel a hapus. I'w gynnwys a pheidio â'i adael yn y gornel."

Casgliadau

Roedd yr ystod o weithgareddau a ddisgrifiwyd gan yr oedolion hynny ag anabledd dysgu a gymerodd ran yn yr adolygiad yn enfawr. Roedd y lleoliadau y byddent yn dymuno bod yn egnïol ynddynt hefyd yn amrywiol. Mae hyn yn dangos unigoliaeth pobl a'r angen wrth gynllunio i gefnogi pobl i ddefnyddio cynllunio person-ganolog. Mae pobl yn benodol eisiau bod yn rhan o gynllunio gwasanaethau yn y dyfodol ac wrth gyd-gynhyrchu eu cynlluniau gofal a chymorth

Roedd pobl hefyd yn glir eu bod yn dymuno i bobl gyfathrebu gyda nhw, nid yn unig i fynegi eu dewisiadau ond i sicrhau eu bod yn deall sut y bydd eu hanghenion yn cael eu diwallu.

Mynegodd pobl awydd am drefn arferol, amgylchedd tawel a sefydlogrwydd gan gynnwys parhad yn y berthynas â staff a gyda'u ffrindiau sydd hefyd yn mynychu

Roedd pobl yn poeni am y gostyngiad mewn gwasanaethau yn ystod y pandemig ac yn teimlo nad oedd llawer wedi dychwelyd i ddarpariaeth flaenorol pan gafodd y cyfyngiadau eu codi. Codwyd pryderon penodol am gau Padarn.

Amlygwyd trafndiaeth fel un hanfodol i sicrhau mynediad i'r ganolfan a'r cyfleusterau cymunedol. Nodwyd bod canolfannau yn arbennig o bwysig i'r rhai ag anghenion gofal personol. Tynnwyd sylw at gadw'r canolfannau.

Roedd pobl eisiau estyniad i oriau a diwrnodau pan fydd gwasanaethau ar gael.

Pobl â dementia

Cymerodd 26 o bobl â dementia ran yn yr ymgynghoriad - fe wnaeth 5 gwblhau arolwg a 21 siarad â ni yn bersonol.

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Dyweddodd pobl â dementia wrthym ni eu bod nhw'n mwynhau cymryd rhan mewn cyfleoedd dydd mewn lleoliadau sydd wedi'u teilwra i'w diddordebau. Dydym ni'n ddim o reidrwydd eisiau mynd i 'ganolfan ddydd' ac roedd rhai'n teimlo bod hyn yn stigmatiddio. Roedd y cyfranogwyr a gafodd eu cyfwrdd yn mynychu gweithgareddau dydd yn y sector gwirfoddol. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw weithgareddau dydd yn cael eu cynnal gan y Cyngor ar gyfer pobl â dementia.

O ran seibiant, fe fynegodd ambell un ei bod hi'n dda i aelodau'r teulu gael seibiant a'i bod hi'n well pan maen nhw'n gallu mynd allan i wneud gweithgareddau. Nid oedd pobl â dementia yn dymuno mynd i gartrefi gofal preswyl am ofal seibiant.

Nododd rhai pobl eu bod nhw wedi cael profiadau cadarnhaol gyda thaliadau uniongyrchol.

Siaradodd pobl yn gadarnhaol am dechnoleg glyfar a sut mae'n eu cefnogi i aros adref, gan gynnwys larymau ar ddrysau, synwryddion llifogydd, oriawr tracio ac ati. Roedd hyn hefyd yn galluogi gofalwyr i fynd allan ychydig yn fwy, gan wybod bod eu hanwyliaid yn ddiogel.

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Roedd barn gref bod gweithgareddau gofal seibiant dydd yn gyfyngedig iawn ar hyn o bryd i bobl â dementia yng Ngheredigion. Mynegwyd hyn gan ystod eang o bobl drwy gydol yr ymgysylltiad.

Teimlwyd bod taliadau uniongyrchol yn gymhleth, gyda llawer o gylchoedd i neidio drwyddynt ac ychydig o gefnogaeth o ran y broses.

Siaradodd pobl am yr angen am fwy o hygyrchedd ac amseroedd aros byrrach ar gyfer gofal seibiant.

Mae meysydd eraill o bryderon a amlygwyd mewn ymatebion yn cynnwys:

- Canolfannau dydd heb ailagor wedi Covid
- Teimlad nad yw'r pethau iawn yn cael eu hariannu
- Dywedodd dau berson fod trosiant staff uchel ac mai anaml maen nhw'n cael yr un gweithiwr cymorth ddwywaith, a all fod yn ddryslud i rywun â dementia
- Roedd rhai pobl â dementia yn sylweddoli bod gofal seibiant yn golygu cael ychydig i'w wneud h.y. nid ydynt am eistedd mewn cadair ac mae angen ysgogiad a chyfranogiad mewn gweithgareddau
- Pryder y byddant yn colli sgiliau os nad oes unrhyw weithgareddau yn eu lle

Cyfathrebu

Siaradodd pobl â dementia am fod yn ansicr beth oedd ar gael yn lleol - roedd rhai awgrymiadau da am ffyrdd o wella cyfathrebu yn cynnwys:

- Pecynnau adnoddau
- Posterï (mewn llyfrgelloedd, canolfannau cymunedol ac ati)
- Gweithgareddau cyfathrebu
- Gwybodaeth ar-lein (ar gyfer rhai pobl)

Pa un o'r canlynol fydddech chi'n ei ystyried yn bwysig ar gyfer eich seibiant byr? Pa fath o weithgareddau neu seibiannau byr fyddai gennych chi ddiddordeb ynddynt? (Pobl â phroblemau cof neu ddementia)

Nododd pobl â dementia a phroblemau cof amrywiaeth o fathau o seibiannau byr gan gynnwys:

- Gyda theulu a / neu ffrindiau
- Gweithgareddau dydd yn seiliedig ar faes diddordeb x3
- Aros yng Ngheredigion
- Gwasanaeth gwyliau preswyl i oedolion x2
- Mynediad i seibiannau byr wedi'u targedu
- Mynediad i ofal seibiant brys
- Llety hunanarlwyo
- Lleoliadau cefn gwlad
- Darpariaeth gofal preswyl

Gweithgareddau a ffefrir gan bobl â dementia y gwnaethom ni siarad â nhw:

Fe wnaeth y rhai y gwnaethom ni siarad â nhw â dementia nodi ystod eang o weithgareddau gan gynnwys:

- Gweithgareddau pontio'r cenedlaethau gyda phobl iau
- Cymdeithasu
- Tai Chi
- Grwpiau canu
- Sefydliad y Merched
- Cerdded
- Nofio
- Darllen
- Grwpiau eglwys
- Cadw'n heini ar gyfer dementia
- Celf a chrefft
- Pobi
- cerddoriaeth

"Mae'n ymddangos bod llai o opsiynau ers Covid o ran gweithgareddau a chefnogaeth."

Roedd rhai pobl yn teimlo bod diffyg gweithgareddau wedi'u teilwra i ddynion fel gwaith coed. Roedd y rhan fwyaf o'r gweithgareddau a restrwyd gan unigolion yr oeddent yn eu mwynhau allan yn y gymuned yn hytrach na gwasanaethau ffurfiol, gan amlaf yn cael eu darparu gan y sector gwirfoddol. Roedd ffafriaeth i gael eu hintegreiddio yn y gymuned, yn hytrach na chael eu gwahanu mewn canolfan.

Lleoedd Cymunedol

Yn gyffredinol, roedd ymdeimlad bod sefydliadau'r sector gwirfoddol yn cael trafferth derbyn unrhyw gyllid ac yn aml mewn perygl o gau.

Awgrymodd rhai pobl y gallai fod gwell defnydd o fannau cymunedol presennol ar gyfer gweithgareddau fel adeiladau hygyrch gan gynnwys cartrefi gofal, neuaddau cymunedol ac ati.

Siaradodd pobl am yr her o amseroedd aros hir am ofal seibiant - roedden nhw'n teimlo y byddai'n dda gallu cael seibiant mewn cartref gofal am benwythnos i drïo cyn gwneud cyfnodau hirach.

Ychydig o sylwadau:

"Yn ddryslyd iawn i gael gwybodaeth a diagnosis."

"Byddai un person i helpu i lywio'r system yn bositif."

Trafnidiaeth

Mae trafndiaeth yn her fawr i bobl â dementia, nad ydynt efallai'n gyrru neu'n defnyddio trafndiaeth gyhoeddus mwyach ac yn aml yn dibynnu ar aelodau'r teulu i gefnogi mynd o gwmpas.

Casgliadau

Tra bod gwasanaethau dydd a seibiant yn cael eu disgrifio gan rai fel rhywbeth cyfyngedig iawn ar gyfer pobl â dementia neu broblemau cof. Roedd awgrymiadau defnyddiol hefyd ar sut y gellid gwella cyfathrebu.

Y canfyddiad oedd bod gwasanaethau sydd ar gael yn cael eu darparu gan y trydydd sector heb unrhyw wasanaethau gan y cyngor yn cael eu darparu.

Dyweddodd pobl eu bod nhw am gael llai o gyfleoedd gweithgaredd wedi'u stigmatiddio mewn lleoliadau cymunedol. Maen nhw eisiau gwasanaethau sydd wedi'u lleoli mewn canolfannau sy'n eu galluogi i ymgymryd â gweithgareddau.

Cafodd rhai pobl brofiadau cadarnhaol o ddefnyddio taliadau uniongyrchol tra bod eraill yn dweud bod eu defnyddio yn rhy gymhleth.

Roedd pobl yn gwerthfawrogi'r ffaith bod gwasanaethau'n caniatáu gofal seibiant gan fod hyn yn gefnogol i aelodau'r teulu, ond roedd rhai yn teimlo bod amseroedd aros yn rhy hir. Fe wnaethon nhw ddweud y byddai cyfleoedd i samplu gofal seibiant cyn ymrwymo yn cael eu croesawu. Credwyd bod defnyddio technolegau cynorthwyol yn ddefnyddiol ar gyfer rhoi tawelwch meddwl i aelodau'r teulu.

Fel gyda grwpiau eraill, fe wnaethon nhw ddweud bod mynediad at dtrafnidiaeth yn mynd law yn llaw â mynediad at wasanaethau.

Roedd gan bobl farn glir am y gweithgareddau yr hoffent gymryd rhan ynddynt a ble a pha fath o leoliadau gofal seibiant y byddent yn dymuno cael mynediad atynt.

Aelodau teulu a gofalwyr

Cymerodd 100 o aelodau o'r teulu a gofalwyr ran yn yr ymgynghoriad- 21 wyneb yn wyneb, 5 ar-lein a 74 yn cwblhau'r arolwg.

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

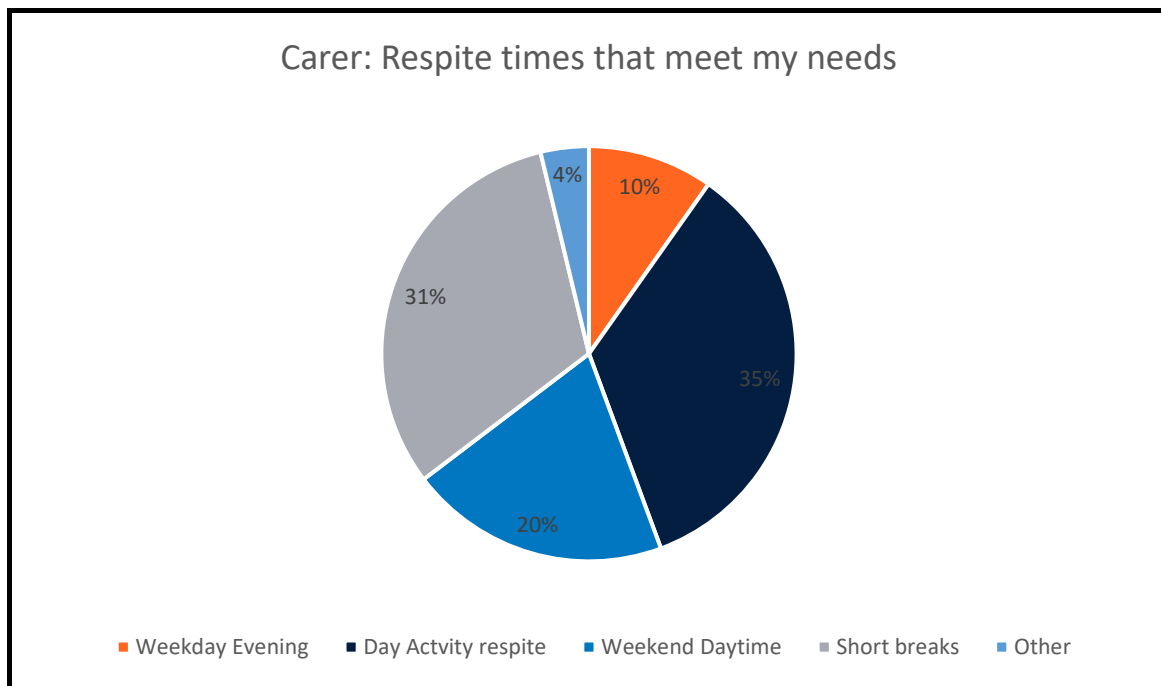
Roedd adborth yn dangos bod y gwasanaethau presennol yn amhrisiadwy ac yn gymorth allweddol i'w galluogi i barhau mewn rolau gofalu. Roedd yn siarad yn gynnes am staff ac yn teimlo eu bod wir yn deall y person maen nhw'n gofalu amdano'n dda. Roedd gweithwyr hefyd yn cael eu disgrifio fel rhai medrus iawn. Roedd pob gofalwr yn teimlo bod gwasanaethau dydd yn gadarnhaol ac eisiau iddynt barhau.

I'r rhai sy'n defnyddio taliadau uniongyrchol, maen nhw i raddau helaeth yn adrodd am brofiad cadarnhaol gyda mwy o hyblygrwydd a chefnogaeth briodol i'r person maen nhw'n gofalu amdano.

"Roedd yr asesiad gofalwyr yn weddol gyflym - ond ni ddaeth y gefnogaeth fyth."

Os ydych chi'n ofalwr di-dâl, pa gyfleoedd gwasanaeth gofal seibiant fyddai'n diwallu eich anghenion orau?

Ymatebodd 79 o bobl i'r cwestiwn hwn yn yr arolwg. Weithiau roedd pobl yn dewis nifer o ymatebion. Mae'r siart cylch isod yn dangos bod y mathau mwyaf dewisol o ofal seibiant yn cynnwys seibiant gweithgaredd dydd (35%) a seibiannau byr (31%), ac yna gweithgareddau yn ystod y dydd ar benwythnosau (20%).

Dywedodd sylwadau gofalwyr ar yr arolwg hefyd wrthym fod unrhyw seibiant yn werthfawr, a bod cael hyblygrwydd a gallu trefnu ymlaen llaw yn hanfodol. Dywedodd gofalwyr wrthym hefyd, os nad oes gwasanaeth yn ystod y dydd pan fyddant yn gweithio, na fyddai'n caniatáu iddynt barhau i ofalu oherwydd bod angen iddynt allu talu'r biliau.

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Mynegodd rhai ymatebwyr bryderon y gallai gwasanaethau presennol gael eu cymryd i ffwrdd ac efallai na fydd rhai pobl sy'n poeni am aelodau'r teulu yn gallu dychwelyd i ganolfannau dydd ar ôl pandemig Covid. Roedd canfyddiad gan rai pobl bod eu gwasanaeth wedi dod i ben yn ystod y cyfnod hwn. Siaradodd

teuluoedd hefyd am effaith peidio â gweld ffrindiau a oedd wedi cael eu rhyddhau ar y rhai maen nhw'n gofalu amdanynt, gydag un person yn nodi bod eu plentyn wedi bod mewn 'yn beichio crio' lawer gwaith yn colli eu ffrind sy'n byw mewn llety â chymorth oherwydd nad oeddent yn gallu mynychu.

Roedd rhai pryderon am y diffyg gofalywr preifat sydd ar gael i bobl ar daliadau uniongyrchol ac roedd rhai pobl yn sôn am heriau wrth wneud y swyddogaeth weinyddol. Adroddwyd diffyg cefnogaeth i helpu i reoli'r gyllideb a'r prosesau cyfrifyddu. Mewn ambell achos, arweiniodd hyn at beidio â chymryd taliadau uniongyrchol - i ddau berson, fe gawson nhw eu rhyddhau wedyn oherwydd diffyg ymgysylltu - er eu bod yn dal eisiau cymorth.

Mynegodd gofalywr bryder am ddiffyg trafndiaeth mewn rhai lleoliadau.

Roedd gofalywr yn teimlo y dylid defnyddio rhai cartrefi preswyl ar gyfer gofal seibiant yn unig ac y dylai cyn-gartrefi gofal gael eu hail-agor at y diben hwn.

Gofynnodd gofalywr fod canolfannau dydd yn ailagor fel yr oeddent cyn Covid ond gyda'r opsiwn ar gyfer amseroedd eraill gan gynnwys gyda'r nos a phenwythnosau, gan nodi bod yn well gan rai pobl ddewisiadau hyblyg.

Dywedodd gofalywr fod trosiant staff uchel:

"Rydw i eisiau gallu siarad â'r un person o fewn y gwasanaethau cymdeithasol, yn lle ailadrodd eich hun bob tro y byddwch chi'n ffonio."

Cyfathrebu

Codwyd pryder ynghylch cyfathrebu yn ymwneud â'r canfyddiad bod aelod o'u teulu wedi cael ei ryddhau o gefnogaeth neu fod eu dyddiau wedi cael eu lleihau yn y ganolfan ddydd heb gyfathrebu gan y cyngor. Mynegodd llawer o bobl awydd am well cyfathrebu â theuluoedd am yr hyn sy'n digwydd gyda'r rhaglen drawsnewid. Nid oedd nifer wedi clywed am yr ymgynghoriad nes cysylltu â nhw i fynychu gweithdy. Credwyd hefyd gan rai ymatebwyr nad yw staff wedi gallu ateb eu hymholiadau a'u bod yn ansicr o'r hyn sydd wedi'i drefnu.

Roedd yna gais gan ambell un am wasanaethau eiriolaeth i ymwneud mwy â defnyddwyr gwasanaeth a theuluoedd.

Roedd pawb a gymerodd ran yn yr ymgynghoriad yn awyddus i barhau i gymryd rhan yn y camau nesaf.

Gweithgareddau

Dywedodd rhai teuluoedd bod lefel uchel o bryder o hyd am risg, ar ôl Covid-19, gyda theimlad nad oedd gweithgareddau wedi aildechrau'n llawn. Mynegwyd pryderon ynghylch y mater y gallai o bosibl gymryd misoedd i asesiad risg ar gyfer gweithgareddau newydd ddigwydd. Nododd nifer o bobl nad yw'r gegin wedi ailagor sy'n golygu nad yw pobl yn gallu dysgu sgiliau coginio. Dywedodd un person eu bod nhw'n credu eu bod yn cael eu cynghori na allant fynychu unrhyw weithgareddau y tu allan i'r sir, hyd yn oed pan fo'r rhain yn agos at ffin y sir. Mae pobl yn colli cymryd rhan mewn gweithgareddau garddio.

Mae'r sylwadau'n cynnwys:

"Angen gweithgareddau ystyrlon fel sgiliau bywyd a phrofiad gwaith a mwy o greadigrwydd."

"Roedd gofalywr o'r farn y dylid cynnig dewis ac ystod o gefnogaeth gan gynnwys 1:1, gweithgareddau grŵp, clwb Porth ac ati. Dylai gweithgareddau fod yn ystyrlon."

"Rhannodd gofawlyr enghreifftiau o arferion gorau o weithgareddau gan gynnwys Siediau Dynion, Forget me knot, Celfyddydau ar gyfer Lles, Cyfeillio Age Cymru a'r Gymdeithas Gofal."

"Roedd gofawlyr yn gefnogol o integreiddio ond roeddent yn teimlo bod angen ystyried iechyd a diogelwch a theimlo y dylai staff gael hyfforddiant i weithio gyda grwpiau cleientiaid newydd."

"Gofynnodd gofawlyr am opsiynau talu uniongyrchol mwy hyblyg."

Lleoedd Cymunedol

Yn y sesiynau taflu syniadau, gofynnodd gofawlyr am alwadau gofal hirach i ganiatáu i gleientiaid sydd angen mwy o gefnogaeth, a gofal gyda'r nos / gofal seibiant nad yw ar gael ar hyn o bryd.

Mae neuaddau pentref yn hygyrch i gymunedau llai.

Trafnidiaeth

Mae hyn wedi cael ei effeithio gan y diffyg trafndiaeth ar gyfer y rhai maen nhw'n gofalu amdanynt. Awgrymodd cwpl o ofawlyr y byddai rhannu ceir i weithgareddau yn ddefnyddiol, yn hytrach na chael gweithwyr cymorth unigol yn mynd â phobl i weithgareddau yn y gymuned.

Roedd gofawlyr hefyd yn teimlo y dylai trafndiaeth fod yn hawdd ei gyrraedd, yn fforddiadwy ac ar gael i'w llogi am ddiwrnod ar gyfer gweithgareddau.

Sylwadau gan ofawlyr:

"Rydym ni angen atebion i gwestiynau rydym ni'n eu gofyn yn lle eu brwsio o dan y carped."

"Pam nad oes modd defnyddio'r canolfannau dydd fel cyn Covid."

"Mae'r drefn arferol wedi torri."

Roedd gofawlyr yn teimlo y dylai staff gael eu hyfforddi'n dda, a dylai staff gweinyddol gefnogi gwell cyfathrebu a bod yn bwyntiau cyswllt allweddol.

Casgliadau

Roedd gofawlyr yn glir bod gwasanaethau cyfleoedd dydd a gofal seibiant yn hanfodol i'w galluogi i barhau yn eu rôl ofalu. Amlygwyd bod cefnogaeth yn ystod y dydd yn hanfodol gan ei fod yn caniatáu i bobl weithio. Nododd gofawlyr y byddai'r cyfleoedd gofal seibiant hynny iddyn nhw eu hunain yn eu helpu.

Byddai gallu trefnu gofal seibiant ymlaen llaw yn helpu yn ogystal â hyblygrwydd y gellir ei wella gan daliadau uniongyrchol. Er bod taliadau uniongyrchol yn cael eu gwerthfawrogi, roeddent yn cael eu hystyried yn gymhleth heb unrhyw gymorth ar gael i ofawlyr i gefnogi eu gweinyddu.

Mae gofawlyr yn pryderu am effaith y pandemig gyda gwasanaethau'n gyfyngedig neu'n cael eu cwtoegi yn effeithio ar barhad gofal a chyfeillgarwch.

Mae staffio cyfyngedig a lleoliadau ar gyfer gofal seibiant yn bryder fel ag y mae argaeledd trafndiaeth. Roedd rhai yn awgrymu y gallai rhannu ceir helpu.

Amlygwyd cyfathrebu fel problem. Mae gofawlyr eisiau cymryd rhan weithredol mewn newidiadau i wasanaethau yn y dyfodol.

Gofalwyr Maeth

Fe wnaethom siarad â gofalwyr maeth profiadol, a rannodd gyda ni y gall fod yn heriol iawn dod o hyd i weithgareddau i blant o wahanol oedrannau, ac nad yw'r gofal seibiant ar gael drwy'r Cyngor mwyach, lle'r arferai gael ei ddarparu'n rheolaidd

Nododd gofalwyr fod gweithwyr prosiect yn arfer mynd â phlant allan am y dydd ac yn cefnogi anghenion unigol, ond nid yw'r staff hyn bellach yn cefnogi lleoliadau maeth.

Roedd Covid yn gyfnod anodd i fod yn rhiant maeth gan nad oedd gan blant unrhyw gyswllt gyda rhieni na chefnogaeth ac nid oedden nhw yn yr ysgol.

Astudiaeth Achos: Gofynnodd gofalwyr maeth am ofal seibiant unwaith y mis, ond nid oes unrhyw ofalwyr maeth gofal seibiant i gefnogi hyn. Fe wnaethon nhw ddweud:

"Roedd pawb yn arfer helpu ei gilydd. Cafodd gofalwr gofal seibiant brys ei drefnu pan oedd pethau'n cyrraedd pwynt chwalu - ond roedden nhw weithiau yn canslo funud olaf, oedd yn peri gofid mawr. Nid oes gennym ni unrhyw beth yn awr."

Un awgrym oedd sefydlu rhwydwaith o ofalwyr seibiant maeth i gefnogi ei gilydd – *nodwyd Rhaglen Mockingbird* fel enghraifft o arfer da.¹

Nododd gofalwyr maeth bwysigrwydd parhad o ran gweithwyr cymdeithasol ond fe wnaethon nhw ddweud bod llawer o newidiadau wedi bod yn ddiweddar ac yn aml gweithiwr asiantaeth anhysbys oedd yn cefnogi plant maeth. Mewn un achos roedd plentyn wedi cael 12 o weithwyr cymdeithasol mewn 2 flynedd.

Nododd gofalwyr maeth hefyd fod diffyg cyfathrebu gan y Cyngor, ac mewn un achos nad oeddent erioed wedi cael cynnig unrhyw gefnogaeth nac wedi cael gwybod am unrhyw weithgareddau.

Roedd teithiau dydd wedi lleihau, ac ni wahoddwyd teuluoedd maeth i brydau bwyd gyda'i gilydd mwyach. Nododd un teulu y byddai cael gweithgaredd ar y penwythnos unwaith y mis yn galluogi'r teulu i gael peth amser i ffwrdd o'u rôl faethu a hefyd cyflwyno'r plant i eraill yr un oed.

Nododd gofalwyr maeth fod llawer o bobl yn gadael i fynd i asiantaethau preifat ac y gallai'r Cyngor wneud mwy i wneud maethu yn ddeniadol fel cynnal digwyddiadau recriwtio a hyblygrwydd. Dywedodd cwpl eu bod nhw'n teimlo'n eithaf datgysylltiedig ac ynysig ac yn teimlo eu bod nhw'n colli ymdeimlad o gymuned.

Casgliadau

Roedd gofalwyr maeth yn pryderu bod gofal seibiant iddyn nhw eu hunain a digwyddiadau cymdeithasol cefnogol wedi dod i ben, er eu bod nhw dan fwy o straen yn ystod y pandemig nag o'r blaen.

Maen nhw'n teimlo'n ynysig ac yn croesawu mwy o gyfathrebu. Mae trosiant uchel gweithwyr cymdeithasol a'r diffyg parhad dilynol yn gwaethygu'r problemau hyn.

¹ [Rhaglen Mockingbird | Y Rhwydwaith Maethu](#)

Sefydliadau cymunedol sy'n darparu cefnogaeth i bobl ag anableddau.

Fe wnaethom siarad ag ystod eang o sefydliadau ledled Ceredigion - 21 o sefydliadau gwahanol ar-lein ac fe wnaeth 3 arall gymryd rhan yn yr arolwg. Mae'r darparwyr yn rhedeg llawer o raglenni ar gyfer pobl â chyflyrau iechyd meddwl, anableddau dysgu ac anableddau corfforol, dementia a chamddefnyddio sylweddau yn cael eu cynnig, ar gyfer plant ac oedolion ledled Ceredigion.

Roedd gan ambell sefydliad gyllid gan y Cyngor a pherthynas gadarnhaol hirsefydlog gyda'r Cyngor. Fe wnaethon nhw siarad am allu cyrchu hyfforddiant fel ymwybyddiaeth awtistiaeth, sydd wedi bod yn amhrisiadwy i'w staff. Fe wnaeth nifer o sefydliadau'r sector gwirfoddol siarad am y diffyg cyfle i gael cyllid gan y Cyngor a mynegwyd y farn eu bod nhw'n cynnig gwasanaeth gwerthfawr i bobl sy'n cyrchu cymorth gan yr awdurdod lleol ond eu bod mewn perygl o gau heb gefnogaeth.

Beth ddywedodd sefydliadau wrthym ni am ofal seibiant

Teimlwyd bod diffyg mynediad i ofal seibiant ledled Ceredigion, gydag ychydig iawn o wasanaethau wedi'u nodi gan gyfranogwyr.

Nododd llawer o gyfranogwyr fod angen gofal seibiant arbenigol 24/7 ar deuluoedd, ar gyfer plant ac oedolion. Mae angen manau brys i'r rhai sydd ei angen a seibiannau rheolaidd i deuluoedd sydd mewn perygl o golli gofalwyr. Mae hefyd angen rhyw fath o gyfleuster i gynllunio ymlaen llaw ar gyfer gwyliau a seibiannau hirach o wythnos neu fwy. Mae llawer yn ymdopi gyda dim ond cwpl o oriau yr wythnos i adael y tŷ, a phryd hynny mae angen iddyn nhw wneud eu holl siopa a thasgau ac nid ydynt yn cael unrhyw seibiant.

Cyfathrebu

Soniodd un darparwr am gael perthynas gadarnhaol hirsefydlog gyda'r Cyngor, gyda chysylltiadau allweddol ym mhob adran yn ddefnyddiol iawn ac yn gefnogol. Fodd bynnag, nodwyd nad ydynt yn teimlo bod y gwasanaethau newydd (CLIC a chanolfannau galwadau) mor ddefnyddiol ac fe wnaethant ddisgrifio treulio amser hir ar y ffôn yn ceisio gofyn cwestiynau oedd yn cael eu hateb yn syth cyn y trawsnewid. Dywedwyd bod yr Uned Gofalwyr yn y Cyngor yn dda iawn am rannu gwybodaeth gyda gofalwyr sydd wedi cofrestru gyda nhw. Roedd canfyddiad bod cysylltwyr cymunedol yn cael eu tynnu'n ôl, sy'n ymddangos fel pe bai ganddynt lai o gyswllt nag o'r blaen.

Dywedodd sawl sefydliad eu bod nhw'n teimlo allan o gysylltiad â'r awdurdod lleol ac nad oedden nhw'n cael llawer o gyfathrebu gyda nhw - nid oedd yr un o'r sefydliadau wedi clywed am y newidiadau sydd ar ddod i wasanaethau dydd a gofal seibiant, nes i ni gysylltu â nhw'n uniongyrchol i gymryd rhan mewn ymgysylltu.

Byddai darparwyr wedi hoffi bod yn rhan o'r gwaith cynllunio o ran gweithgareddau dydd a gofal seibiant o'r dechrau. Roedd yn bwysig iawn iddyn nhw eu bod nhw'n cael y wybodaeth ddiweddaraf drwy gydol y broses ac yn cael cyfleoedd i helpu i lunio a chefnogi'r gwaith. Roedd llawer yn sôn am ddysgu am newidiadau drwy deuluoedd - gan ofyn iddyn nhw a oedden nhw wedi clywed beth oedd yn digwydd.

Teimlwyd bod gwefan Connect Ceredigion yn gam cadarnhaol ond bydd ond yn cael ei diweddarau pan darparwyr yn gallu neilltuo amser i'w diweddarau. Teimlwyd, os yw cysylltwyr cymunedol yn sefydlu perthnasoedd cadarnhaol â darparwyr, yna gallant ddysgu am ddigwyddiadau a gweithgareddau sydd ar y gweill i'w rhannu â thrigolion Ceredigion.

Gweithgareddau

Roedd y rhai y gwnaethom ni ymgysylltu â nhw yn argymhell ystod eang o weithgareddau ystyrlon ac yn teimlo bod gan y gymuned lawer i'w gynnig, ond nad yw'r rhan fwyaf o bobl yn gwybod pa mor eang yw'r hyn sydd ar gael.

Mae llawer o weithgareddau ar gael ar hyn o bryd yn y gymuned a gynigir gan y gwasanaethau, trwy gyfeirio o ofal iechyd neu ofal cymdeithasol, neu alw heibio. O'r rhai y gwnaethom ni siarad â nhw, roedd y gwasanaethau dydd a gofal seibiant a gynigiwyd yn cynnwys:

- Rhaglenni ymarfer corff a chynnig lles cynhwysfawr mewn canolfan hamdden newydd, gan gynnwys rhaglen cyn diabetes, cynllun cyfeillion ymarfer corff, ac atgyfeirio ymarfer corff (NERS), y gellir ei gyrchu'n bennaf drwy atgyfeiriad gan y GIG
- Gweithgareddau byw'n iach
- Cwrsela profedigaeth
- Cymorth i ofalwyr
- Cefnogaeth allgymorth i bobl sy'n byw mewn ardaloedd gwledig ynysig
- Gweithgareddau ieuencid fel rhaglenni'r haf a chynllun chwarae gwyliau
- Gofal seibiant i blant a phobl ifanc, a phenwythnosau i ffwrdd gyda grwpiau o hyd at chwech o blant
- Canolfan galw heibio am gyngor ar faterion ariannol

Roedd gan bartneriaid cymunedol farn gymysg ynghylch a oedd gweithgareddau gydol oes yn dod â phobl ag anghenion gwahanol at ei gilydd yn syniad da - roedd rhai yn teimlo bod hyn yn gadarnhaol iawn, tra bod eraill yn mynegi pryder na fyddai staff yn cael eu hyfforddi'n briodol i weithio gydag unigolion â gwahanol fathau o anghenion oherwydd eu harbenigedd yn y maes y maen nhw'n gweithio ynddo ar hyn o bryd.

Siaradodd darparwyr tai â chymorth am gynnig cymysgedd o weithgareddau i breswylwyr - nodwyd effaith negyddol pobl nad ydynt bellach yn gallu mynd i ganolfannau dydd, er bod rhai preswylwyr yn dal i fynychu ar lai o ddiwrnodau. Dywedwyd bod un person yn arbennig sy'n byw mewn llety â chymorth wedi teimlo ei fod wedi'i adael, ac yn crio am eu bod nhw'n colli eu ffrindiau ac nad ydynt yn mwynhau mynd allan gyda'u gweithiwr cymorth gymaint ag yr oeddent yn hoffi'r ganolfan. Mae'r mathau o weithgareddau yn amrywio ond yn cynnwys cefnogaeth yn y cartref, mynd i siopa, i glwb Gateway, allan am daith yn y car neu am fwyd gyda'r nos.

Nododd dau ddarparwr fwllch yn y ddarpariaeth o wasanaeth i bobl sy'n niwroamrywiol neu sydd ag awtistiaeth.

Roedd awgrym y byddai cael calendr cymunedol o weithgareddau sydd ar y gweill yn ddefnyddiol iawn i ddarparwyr wybod beth sy'n digwydd yn lleol ac i alluogi pobl i ddewis yr hyn yr hoffent gymryd rhan ynddo.

Heriau

Siaradodd sawl sefydliad am gynnig gweithgareddau ar gyllidebau tynn iawn a photiau blwyddyn o gyllid. Mae hyn wedi golygu eu bod yn aml yn gorfod dogni gofal, mae mwy o angen am ofal seibiant yn benodol na'r hyn sydd ar gael, ac mae rhestrau aros hir ar gyfer rhai gweithgareddau. Lle cynigir gweithgareddau grŵp, mae'r sefydliadau'n ceisio cynllunio gwibdeithiau yn seiliedig ar yr hyn sydd o ddiddordeb i'r mwyaf o unigolion yn y grŵp ond yn aml maen nhw'n cael eu cyfyngu gan ddiffyg trafndiaeth neu gyllid y tu hwnt i ymweliadau â pharciau lleol neu lan y môr. Mae cadw staff yn y sector gwirfoddol yn benodol wedi bod yn heriol iawn oherwydd diffyg contractau mwy na blwyddyn o hyd, contractau dim oriau a throsiant staff uchel wedi hynny.

Pan dderbynnir atgyfeiriadau am gymorth gan yr awdurdod lleol, teimlwyd y gallai fod mwy o gyfarwyddyd ynghylch pa weithgareddau penodol y gofynnir amdanynt ac am ba hyd, h.y., gallai cais am ofal seibiant fod yn un am ofal seibiant unwaith ond ar hyn o bryd unwaith y byddant ar y rhestr mae pobl yn aros yno am oes heb iddo gael ei adolygu'n rheolaidd. Gallai nodau clir ar gyfer unigolion a'r hyn maen nhw'n gobeithio ei gyflawni hefyd gael eu disgrifio'n gliriach. Ers Covid, mae'r Cyngor wedi cyfeirio llawer llai o bobl at

weithgareddau, ac mae rhai o'r bobl oedd yn arfer mynychu wedi cael eu rhyddhau ac wedi colli cysylltiad â gwasanaethau. Nid yw cynllun chwarae oedd yn arfer profi mwy o alw nag oedd o leoedd bellach yn llenwi lleoedd. Soniodd ychydig o bobl eu bod nhw'n teimlo bod y trothwy i dderbyn gwasanaethau wedi cynyddu'n sylweddol dros y ddwy flynedd ddiwethaf oherwydd yr heriau yn y sector gofal.

Disgrifiodd rhai gwasanaethau broses lle cafodd cleientiaid eu rhyddhau yn ystod Covid gyda dechrau'r model gydol oes yn 2021. Lle roedden nhw'n llawn, mae hyn bellach wedi cael ei leihau'n sylweddol. Mynegwyd pryder am y cleientiaid hyn a pha ddewisiadau amgen y gallent fod wedi'u cynnig. Mae rhai teuluoedd wedi cysylltu â sefydliadau allanol i ddweud na chawsant eu hysbysu o'u rhyddhau nes iddynt ffonio i holi a chael gwybod nad oes ganddynt weithiwr allweddol mwyach / bod eu hachos wedi'i gau i'w adolygu. Adroddir bod hyn yn achosi rhywfaint o bryder.

Cyfleoedd

Soniodd rhai darparwyr mai un o'u prif heriau yw talu costau adeiladau gyda rhent a biliau cynyddol oherwydd yr argyfwng costau byw. Roeddent yn teimlo pe bai'r Cyngor yn sicrhau bod adeiladau hygyrch fel canolfannau hamdden a chanolfannau dydd ar gael i'w harchebu gan grwpiau cymunedol y tu allan i oriau arferol, y byddai hyn yn galluogi ystod eang o weithgareddau a digwyddiadau ychwanegol i'r gymuned am gost llawer is, gan arbed arian i ddarparwyr a'r Cyngor a chynyddu'r cynnig o gymorth i'r rhai a fyddai'n elwa ohono. Ymhlith yr awgrymiadau roedd clybiau ieuenctid, nosweithiau sinema, a chael pobl sy'n cyrchu gwasanaethau i redeg caffi neu gynnal swper i'r gymuned i gael profiad gwaith. Mae lifft, teclyn codi yn y pwll a thoiledau hygyrch yn y ganolfan hamdden newydd. Mae Canolfan Steffan yn Llanbedr Pont Steffan yn fwy modern ac mae'n cynnwys declynnau codi ar gyfer newid.

Mae gan rai adeiladau fel cyfleusterau gofal seibiant gegin ac amwynderau eraill wedi'u teilwra i ddiwallu anghenion pobl ag ystod eang o anghenion.

Mynegodd llawer y gellid defnyddio'r lleoliadau hyn gyda'r nos ac ar benwythnosau i gynnal gweithgareddau heb gost ychwanegol i'r Cyngor.

Siaradodd pobl yn gadarnhaol am y canolfannau llesiant newydd ac roeddent eisieu gwybod mwy am pryd a ble y byddai'r ddau arall yn agor. Roedd rhywfaint o ansicrwydd ynghylch sut y gall pobl gael mynediad at y gwasanaethau sydd ar gael.

Gwnaed awgrym y byddai creu dull llwybr i fapio cefnogaeth bosibl drwy wahanol oedrannau yn ddefnyddiol, wrth gynllunio ymlaen llaw i unigolion.

Roedd darparwyr yn teimlo pe bai'r Cyngor yn cynnwys elusennau a grwpiau cymunedol wrth gynllunio gwasanaethau, y byddai partneriaethau cadarnhaol a allai gefnogi gofal mwy cyfannol, a gweithio'n agosach ar draws gwasanaethau. Drwy weithio'n agos gyda'r GIG, gallai'r sector gwirfoddol a'r Cyngor gyda'i gilydd ddarparu cymorth dydd a gofal seibiant llawer symlach a allai yn y pen draw atal derbyniadau i'r ysbyty a iechyd yn dirywio / ansawdd bywyd.

Gofalwyr

Nododd darparwyr sy'n gweithio gyda gofalwyr y gall fod yn anodd dod o hyd i wasanaethau priodol. Nid oes llawer o bethau ar gael i ofalwyr, a gall fod yn rhwystredig ac yn straen i geisio cymorth yn y rôl ofalu. Roedd yna ymdeimlad bod y gweithlu gofalwyr di-dâl yn fregus a heb seibiannau rheolaidd mewn perygl o fethu â parhau, sydd wedyn yn rhoi pwysau ychwanegol ar wasanaethau gofal.

Trafnidiaeth

Mae trafndiaeth yn fater allweddol ac roedd sawl darparwr yn teimlo y byddai gwell mynediad i fws mini gyda ramp cadair olwyn yn cefnogi mwy o weithgareddau o ystyried natur wledig Ceredigion.

Nodwyd, ar gyfer pobl sy'n byw yng nghefn gwlad heb gar, weithiau nid yw trafndiaeth gyhoeddus ar gael neu nid yw'n briodol. Gellir dewisiadau amgen fel Ceir Gwledig a gwasanaeth taksi gyda disgownt fod yn rhy brysur, ac yn rhwystr i rai na allant fforddio'r cyfraddau teithio.

Casgliadau

Disgrifiodd sefydliadau berthynas dda gyda'r cyngor ond maen nhw'n ofni y gallai gwasanaethau fod dan fygythiad oherwydd materion ariannu.

Fe wnaethant nodi y gall bylchau yn y ddarpariaeth gofal seibiant oherwydd prinder gwasanaethau fod yn arbennig o anodd i ofalwyr nad ydynt weithiau'n cael digon o gymorth i ymgymryd â thasgau angenrheidiol. Roedd gofalwyr di-dâl yn cael eu hystyried yn hanfodol ond hefyd yn fregus oherwydd faint o gymorth mae rhai yn ei gael.

Cododd sawl cyfranogwr faterion gyda chyfathrebu yn weithredol, sy'n waeth ers cyflwyno CLIC, ac yn strategol. Fe wnaethon nhw ddweud nad oedden nhw wedi bod yn ymwybodol o'r newidiadau arfaethedig nes iddyn nhw gael eu gwahodd i gymryd rhan yn yr adolygiad.

Dyweddodd sefydliadau fod llawer o wasanaethau ar gael yn y gymuned gan restru ystod eang. Yn aml, nid yw pobl yn gwybod amdanynt. Roedd Connect Ceredigion yn cael ei ystyried yn ddefnyddiol ond mae angen iddo fod yn gyfredol i fod yn berthnasol. Yn eironig er bod gwasanaethau ar gael a bod cyllid yn dynn mae atgyfeiriadau i rai gwasanaethau wedi gostwng ers y pandemig.

Nid yw trosiant uchel gweithwyr cymdeithasol a'r gostyngiad yn nifer y cysylltwyr cymunedol yn ddefnyddiol. Disgrifiodd y gwasanaethau ddiffyg cyfeiriadedd o ran nod unwaith y bydd atgyfeiriadau yn cael eu gwneud heb fawr o ddilyniant nac adolygiad.

Mae argaeledd staffio sefydlog yn her benodol i wasanaethau, wedi'i waethygu gan ffrydiau ariannu tymor byr.

Roedd gan sefydliadau farn gymysg am wasanaethau gydol oes oherwydd yr arbenigedd sydd ei angen ar gyfer rhai cleientiaid, roedd eraill yn croesawu'r cyfleoedd y gallent eu fforddio.

Roedd staff yn pryderu bod rhai pobl wedi profi gwasanaethau'n cael eu tynnu'n ôl ers y pandemig ac wedi mynegi pryder ynghylch yr hyn sydd wedi digwydd iddyn nhw.

Maen nhw'n credu y gellid defnyddio llawer o adnoddau cymunedol fel canolfannau hamdden ac adeiladau cyhoeddus eraill i lenwi bylchau am gost gyfyngedig. Maen nhw'n credu y gellid defnyddio cydweithio'n agos ag asedau'r cyngor a'r GIG yn well a symleiddio systemau a fyddai'n fuddiol i bawb, yn anad dim y rhai ag anghenion cymorth a'u gofalwyr.

Nodwyd bod trafndiaeth yn broblem benodol oherwydd argaeledd a fforddiadwyedd.

Staff a Swyddogion Cyngor Ceredigion

Fe wnaethom gyfarfod ag ystod eang o weithwyr y cyngor ar draws gwahanol feysydd gwasanaeth.

Fe wnaeth 27 o staff gyfarfod â ni ar-lein, a 7 wyneb yn wyneb. Cwblhaodd 12 arolwg hefyd.

Roedd y rhain yn cynnwys:

- Staff sy'n gweithio gyda phobl hŷn
- Staff sy'n gweithio gyda gofalwyr
- Staff sy'n gweithio mewn Timau Anabledd Dysgu Cymunedol
- Staff sy'n gweithio mewn cymorth estynedig
- Staff sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Roedd y staff yn siarad yn gynnes am eu cydweithwyr ac yn nodi eu sgiliau penodol wrth weithio gyda phobl sydd ag anghenion gwahanol. Roedd yna gred bod staff mewn gwasanaethau dydd yn adnabod cleientiaid yn dda iawn ac y bydd newidiadau yn anodd, ond yn gadarnhaol os byddant yn cael eu gwneud yn y ffordd iawn.

Mae staff yn cytuno â'r egwyddor o ofal person-ganolog ac yn credu bod hyn eisoes yn cael ei wneud.

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Mynegodd gweithwyr y cyngor farn ynghylch sut mae gwasanaethau'n gweithredu. Roedd rhai o'r pwyntiau allweddol yn cynnwys:

- Mynegodd rhai pobl farn bod gwasanaethau yn wrth-risg, fel cadw cyfyngiadau Covid yn mynd yn rhy hir a pheidio â rhoi cynnig ar weithgareddau newydd rhag ofn i unrhyw beth ddiwydd
- Mynegodd staff bryder na fyddai'r rhai sy'n byw mewn llety â chymorth yn gallu manteisio ar weithgareddau, gan eu bod nhw wedi cael eu rhyddhau yn ystod Covid ac nad yw pob unigolyn wedi dychwelyd i weithgareddau dydd
- Mae prinder cludiant priodol i'r rhai sy'n mynychu gweithgareddau – mae angen mwy o hebryngwyr a cherbydau (gall rhai cyfranogwyr wneud eu ffordd eu hunain / dylid eu hannog lle bo hynny'n bosibl)

Atgyfeiriadau

Nid oes gwasanaeth broceriaeth, sy'n golygu bod gweithwyr cymdeithasol yn treulio llawer o amser yn trefnu pecynnau gofal a chymorth yn weinyddol. Mae hyn yn lleihau'r amser sydd ganddynt i ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth ac i gynnal adolygiadau rheolaidd.

Siaradodd staff am fod angen proses symlach gan fod nifer o ffurflenni atgyfeirio / meini prawf cynhwysiant ar hyn o bryd. Roedd yna gred y gallai gwasanaethau gydweithio'n agosach gyda'i gilydd a gyda'n cydweithwyr yn y gymuned a'r GIG i ddarparu cefnogaeth gofleidiol. Teimlwyd y byddai gwelliannau i'r broses atgyfeirio hefyd yn helpu i leihau rhestrau aros a darparu gwell gwasanaeth i bobl.

Darparu gwasanaethau yn y dyfodol

Dylai dewis fod yn ganolbwynt i bopeth sy'n digwydd.

Roedd y rhan fwyaf o'r gweithwyr yn cytuno â chynlluniau i ymestyn oriau i gynnwys gyda'r nos ac ar benwythnosau ac roeddent yn teimlo y dylid cynnig dewis o batrymau sifftiau a gweithio hyblyg i staff.

Adeiladau

- Dylai fod adeiladau rheolaidd sy'n gweithredu fel lleoliad diogel – teimlwyd bod cynefindra a threfn yn bwysig
- Dylai adeiladau fod yn hygyrch gyda chysylltiadau trafniadaeth da
- Mae adeiladau angen rhai cyfleusterau arbennig fel ystafell synhwyaidd a chegin

Cyfathrebu

- Hoffai staff gael eu hysbysu a'u cynnwys drwy gydol y broses, ac roeddent yn gwerthfawrogi'r cyfle i rannu eu barn
- Roeddent nhw'n arfer cynnal grwpiau eiriolaeth gyda chyfarfod chwarterol i gynnwys defnyddwyr / grwpiau gwasanaeth – i ddod â hyn yn ôl a hefyd i gynnal gweithdai / grwpiau drwy gydol y broses gyda'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau
- Siaradodd y gweithwyr yn gadarnhaol am y gweithdai ond roeddent yn meddwl tybed a fyddai eu barn yn cael ei hystyried gan y Cyngor o ran y camau nesaf

Gweithgareddau

- Roedd yna farn bod diffyg darpariaeth gwasanaeth amgen briodol i'r gweithgareddau dydd sydd ar waith ar hyn o bryd - mae Mencap a Cysylltu Bywydau yn eu lle ac ambell weithgaredd cymunedol, er nad oes rhestr ac weithiau mae'n anodd nodi beth sy'n mynd ymlaen
- Roedd consensws y byddai'n ddefnyddiol cynnig rhai gweithgareddau gydag ystod ehangach o bobl yn cymryd rhan, ond bod angen gwneud hyn mewn ffordd gynlluniedig, yn hytrach nag 'un clec fawr.' Siaradodd rhai a fynychodd y gweithdai am brofiadau cadarnhaol yn y gorffennol o gynnig digwyddiadau cymunedol a gweithgareddau pontio'r cenedlaethau. Mae coginio a garddio hefyd yn cynnig potensial i ystod eang o bobl ddod at ei gilydd a dysgu sgiliau newydd / rhannu mewn pryd o fwyd ac yn y blaen.
- Awgrymodd rhai staff redeg cynlluniau peilot ar gyfer gweithgareddau newydd. Teimlwyd ei bod yn bwysig cael digon o staff gyda'r sgiliau cywir yn bresennol i gefnogi'r rhai sy'n mynychu. Ymhlith y pethau i'w hystyried mae materion synhwyaidd, faint o le sydd ei angen a manau tawel, lefelau sŵn, llif aer a thymheredd, anghenion gofal personol, ystyriaethau diogelwch
- Nid yw llawer o wasanaethau wedi dychwelyd ar ôl y pandemig, oherwydd heriau staffio parhaus
- Does dim digon o gomisiynu sefydliadau'r sector gwirfoddol i ddarparu gwasanaethau - mae llawer ohonyn nhw'n arbenigwyr ac yn gallu cynnig gweithgareddau am lai o gost na thrwy'r cyngor
- Roedd staff yn teimlo y gallem ddefnyddio Cysylltwyr Cymunedol yn fwy effeithiol i gael amserlen reolaidd o weithgareddau y gall pobl ymuno â nhw
- Dylai hyrwyddo teimlad cymunedol i weithgareddau ond sicrhau penderfyniadau ynghylch pa rai i'w mynychu yn seiliedig ar angen unigol
- Gall taliadau uniongyrchol fod yn ddefnyddiol ond mae'n anodd cael cynorthwyyr personol i gefnogi hyn, sy'n cyfyngu ar fynediad

Mathau o weithgareddau

Dylai gweithgareddau fod yn gymysgedd o adeiladau a chymuned - roedd gan staff yng Ngheredigion lawer o syniadau gan gynnwys:

- Coginio, garddio, clybiau, gweithgareddau, chwaraeon, bwyd, sinema, ymarfer corff, sgiliau bywyd bob dydd, lleoliadau gwaith, grwpiau cymdeithasol (Clwb Porth), gwyliau, Moulin Rouge, grwpiau eiriolaeth ac ati.
- Cefnogi cyfathrebu a datblygu sgiliau
- Roedd staff yn teimlo y dylid cael cydbwysedd rhwng gweithgarwch cymdeithasol ac ystyrion
- Grwpiau - i'w hwyluso gan staff sy'n defnyddio sgiliau ac ati i wneud dewisiadau
- Rhaglen o weithgareddau sy'n newid drwy'r amser

- Roedd awgrym y gallai'r sector gwirfoddol ddefnyddio canolfannau dydd cymunedol gyda'r nos i redeg eu gweithgareddau eu hunain gan eu bod nhw'n cael trafferth talu rhent ar hyn o bryd, neu y gallent gynnal rhai gweithgareddau gyda defnyddwyr gwasanaeth yn ystod y dydd drwy gael eu comisiynu gan y cyngor.

Lleoedd Cymunedol

Siaradodd staff am rolau cysylltwyr cymunedol newydd ac roeddent yn teimlo y gellid defnyddio'r rhain i gael gwell effaith i ddod o hyd i'r hyn sydd ar gael yn y gymuned. Awgrymwyd hefyd y gallai cysylltwyr cymunedol gysylltu â busnesau i nodi cyfleoedd cyflogaeth a phrofiad gwaith.

Casgliadau

Mae staff a swyddogion Ceredigion yn gwerthfawrogi gwaith staff cyfleoedd dydd a gofal seibiant gan gydnabod eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o gleientiaid. Fodd bynnag, maen nhw'n gweld gwasanaethau fel rhai sy'n gwrth-risg ac yn araf i ddychwelyd i lefelau cyn y pandemig, mae rhai pobl a gollodd wasanaeth nad ydynt wedi dychwelyd eto. Maen nhw'n ystyried bod trafndiaeth yn hanfodol ar gyfer mynediad i gyfleusterau cymunedol ond maen nhw'n cydnabod lle gall pobl wneud eu ffordd eu hunain y dylen nhw wneud hynny.

Maen nhw'n cytuno â chynllunio person-ganolog gan nodi eu bod nhw eisoes yn ei wneud i raddau helaeth. Maen nhw'n gweld pobl yn gallu gwneud dewisiadau fel rhywbeth sy'n ganolog i bopeth sy'n digwydd.

Ystyriwyd bod prosesau atgyfeirio yn fiwrocraidd a gellid eu symleiddio.

Roeddent yn gyffredinol yn croesawu newidiadau arfaethedig ond roeddent yn ystyried adeiladau yn hybiau pwysig ar gyfer agweddau ar ofal. Roeddent o blaid cyflwyno'n raddol a'r defnydd posibl o gynlluniau peilot ar gyfer gweithgareddau newydd. Maen nhw'n dymuno bod yn rhan o fynd ar drywydd cynigion ond maen nhw sicrhau bod eu barn yn cael ei hystyried.

Maen nhw'n credu y dylid comisiynu mwy o wasanaethau drwy'r trydydd sector ac y byddai system broceriaeth ar gyfer gofal yn lleihau'r amser sy'n cael ei dreulio yn ceisio gwasanaethau. Roedd cysylltwyr cymunedol yn cael eu hystyried yn ddefnyddiol o bosibl wrth gydlynw a chomisiynu'r ystod angenrheidiol o wasanaethau.

Gweithwyr Canolfan Ddydd Ceredigion

Roedd staff y ganolfan ddydd yn teimlo'n ofidus iawn am y newidiadau arfaethedig, oherwydd eu bod nhw'n teimlo nad oeddent wedi cael digon o wybodaeth am yr hyn oedd yn digwydd ac yn poeni am doriadau gwasanaeth a'r effeithiau ar eu swyddi. Roedden nhw hefyd yn pryderu:

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Beth fyddai staff LD yn ei gadw am wasanaethau:

- Dyddiau ac oriau'r gwasanaeth / cydbwysedd rhwng bywyd a gwaith, trefn arferol
- Ymdeimlad o gymuned / cyfeillgarwch
- Cynllunio person-ganolog
- Sut oedd y gwasanaeth cyn Covid
- Sylfaen fel 'lle diogel'
- Mynediad at offer a thrafnidiaeth (ar gyfer y rhai sydd â bws)
- Cael haen o gydlynwyr i gefnogi
- Cymorth seibiant
- Gweithio ym maes arbenigedd
- Eiriolaeth i ddefnyddwyr gwasanaeth

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Roedd gweithwyr yn adlewyrchu nifer o deimladau am y newidiadau arfaethedig. Roedd y prif bynciau yn cynnwys:

- Bod yn bryderus na fyddai eu llais yn cael ei glywed
- Teimlo'n ansicr am yr hyn y gallai newidiadau ei olygu iddyn nhw eu hunain a phobl sy'n defnyddio gwasanaethau

Beth fyddai staff LD yn ei newid am wasanaethau

- Dod â'r defnyddwyr gwasanaeth a ryddhawyd yn ystod Covid yn ôl
- Angen parch at broffesiynoldeb ac arbenigedd staff
- Dod â gweithwyr prosiect yn ôl
- Llai o gyfyngiadau ynghylch gweithgareddau (gwrth-risg)
- Dychwelyd oriau pobl i lefelau cyn Covid
- Dylai LD fod â safle

Sut fyddai gwasanaeth delfrydol yn edrych?

- Oriau rheolaidd (9am-4pm)
- Staff newydd ar gyfer nosweithiau / penwythnosau
- Canolfan fel hwb / safle
- Defnyddio canolfan ar gyfer amrywiaeth o weithgareddau
- Gwell cysylltiadau â phartneriaid cymunedol a gallu cael mynediad at wasanaethau o'r sector gwirfoddol ac ati.
- Yn y ganolfan ac allan yn y gymuned
- Cludiant da i bawb
- Integreiddio â'r gymuned
- Cymorth pontio o'r crud i'r bedd
- Mwy o gyfleoedd cyflogaeth
- Pobl sy'n byw mewn tai â chymorth yn gallu cyrchu gweithgareddau

- Defnyddio gwybodaeth arbenigol gydag anghenion synhwyrdd, cyfathrebu a chymorth ymddygiadol gan staff
- Cynlluniau gofal person-ganolog/yn cael eu harwain gan anghenion
- Technoleg gynorthwyol ar waith
- Cyfathrebu da rhwng pob haen (rheng flaen/rheolwyr)
- Hyfforddiant i staff
- Gweithgareddau sy'n ystyrlon, diddorol, wedi'u cynllunio a'u hadolygu
- Ffreutur

Cyfathrebu

Mae perygl o golli staff i sectorau eraill oherwydd ansicrwydd ynghylch cynlluniau wrth symud ymlaen.

Mae staff hefyd yn teimlo y byddai cyfathrebu cryfach yn eu galluogi i drafod cynlluniau gyda'r rhai sy'n cael cymorth a'u teuluoedd, sydd â llawer o gwestiynau am yr hyn sy'n digwydd.

- Hoffai staff gael cyfle i ddylanwadu ar ddyfodol gwasanaethau
- Mae staff eisiau helpu i lunio'r gwasanaeth
- Mae staff eisiau teimlo eu bod nhw'n cael eu gwerthfawrogi a'u clywed
- Mae staff eisiau mwy o wybodaeth am yr hyn mae'n ei olygu iddyn nhw a defnyddwyr gwasanaeth
- Mae staff eisiau arweiniad a chefnogaeth
- Mae staff eisiau i reolwyr ymgysylltu'n uniongyrchol

Gweithgareddau

- Dim cyllideb ar gyfer cyflenwadau crefft a phapur argraffu
- Roedd rhai staff yn teimlo bod cyfyngiadau a roddwyd ar waith yn ystod Covid yn golygu eu bod nhw'n fwy cyfyngedig yn yr hyn y gallant ei gynnig i gyfranogwyr nawr
- Pryder am ddiffyg gweithgareddau wedi Covid oedd yn rhwystredig i weithwyr cymorth

Model Gydol Oes

Nid yw'n glir i weithwyr beth yn union mae hyn yn ei olygu, ac mae rhai pryderon yn cynnwys:

- A fydd disgwyliad bod yr holl staff yn 'feistri ar bob peth' o ran deall ystod eang o anabledau / grwpiau oedran/offer ac yn y blaen
- P'un a fydd staff sy'n fedrus iawn yn eu meysydd arbenigedd yn cael llwyth achos mawr iawn yn gyflym / beth fydd yn ei olygu yn ymarferol siarad os bydd grwpiau oedran yn dod at ei gilydd
- Gallai fod diffyg cyllid/hyfforddiant / staffio i gefnogi'r model newydd
- Gallai fod rhai materion sy'n ymwneud â rheoli'r amgylchedd megis y rhai sydd angen mesurau diogelwch ychwanegol yn unol â deddfwriaeth DoLs (drysau dan glo ac yn y blaen) a hefyd anghenion (diet, toiledau, materion mynediad ac ati)
- Mae deddfwriaeth yn dweud wrthym ni na allwn ni gymysgu plant sy'n derbyn gofal gydag oedolion heb ganiatâd penodol / asesiad risg a diogelwch ac yn y blaen

Trafnidiaeth

Mae gweithwyr yn teimlo bod angen mwy o drafnidiaeth - er mwyn cynorthwyo pobl i gyrraedd y canolfannau dydd, a gadael, ond hefyd i fynd â nhw allan i wneud gweithgareddau.

Casgliadau

Mynegodd staff cyfle dydd a gofal seibiant Ceredigion bryder am rai o'r newidiadau arfaethedig. Roeddent yn teimlo nad oedd ganddynt ddigon o wybodaeth am y cynigion ac nad oeddent wedi cael eu hymgysylltu

mor gynnar ag y dylent fod wedi cael eu hymgysylltu. Maen nhw eisiau cymryd rhan wrth weithredu newid a sicrhau bod eu llais yn cael ei glywed.

Maen nhw'n credu bod angen rhywfaint o rybudd wrth integreiddio gwasanaethau oherwydd bod angen sgiliau a gwybodaeth arbenigol i weithio gyda rhai grwpiau cleientiaid a'r materion diogelu posibl a allai godi yn enwedig mewn gwaith pontio'r cenedlaethau sy'n cynnwys plant.

Roeddent yn gwerthfawrogi'r gwasanaeth cyn y pandemig ac roeddent yn pryderu y gallai newidiadau effeithio'n andwyol ar y rhai sy'n defnyddio'r gwasanaeth a'r staff.

Roedden nhw eisiau i lefelau gwasanaeth cyn COVID gael eu hailgyflwyno a'r rhai a gafodd eu rhyddhau i ddychwelyd.

Er eu bod yn gwerthfawrogi canolfannau gwasanaeth, maen nhw'n dymuno gweld integreiddio, ff person-ganolog parhaus, hyfforddiant staff ychwanegol ar gyfer oriau estynedig, cyllidebau mwy ar gyfer adnoddau gweithgaredd, defnyddio technolegau cynorthwyol a mynediad at drafnidiaeth.

Gweithwyr y GIG

Fe wnaethom siarad â staff y GIG o wahanol gefndiroedd sy'n gweithio mewn timau cymunedol a chleifion mewnol yn ogystal â therapyddion lleferydd ac iaith.

Beth rydyn ni'n ei hoffi am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Siaradodd y cleifion yn gadarnhaol am y ganolfan ddydd ac roedden nhw'n mwynhau mynychu.

Beth fyddem ni'n ei newid am wasanaethau dydd a gofal seibiant

Darparu cyfleoedd i ddefnyddio lleoliadau i gefnogi pobl i gael ymweliadau iechyd integredig er mwyn lleihau heriau trafndiaeth i staff ac unigolion, h.y. derbyn therapi galwedigaethol, therapi lleferydd ac iaith, a staff eraill y GIG mewn un diwrnod.

Mae gwasanaethau dydd, ynghyd â mathau eraill o ofal, yn cefnogi pobl i adael yr ysbyty. Yn ystod y misoedd diwethaf gyda gostyngiad yn y gwasanaethau sydd ar gael, mae staff iechyd wedi sylwi bod pobl yn aros yn yr ysbyty yn hirach am gymorth fydd yn eu galluogi i fynd adref.

Nododd staff y GIG y byddai'n fuddiol pe gellid diwallu anghenion gofal iechyd corfforol tra bod pobl mewn gwasanaethau dydd, er enghraifft i ymgymryd â thrin traed a thorri gwallt.

Ymhlith y lleoliadau penodol y cyfeiriwyd atynt oedd cartrefi gofal Hafan y Waun ac Awel Deg, y gellid eu defnyddio ar gyfer cyfranogwyr y ganolfan ddydd a'r gymuned i gynnal digwyddiadau. Cyfeiriwyd atynt fel enghreifftiau o arfer da ac mae eu hailwampio'n golygu bod ganddynt ystafell hel atgofion, ystafell de, a gallant ddarparu ar gyfer nosweithiau theatr ac ati ond cawsant eu cau ar ôl bod yn ysbytai maes. Dylai'r rhain gael eu hailagor.

Byddai mwy o gyfleoedd i ofalwyr ddod at ei gilydd a derbyn cefnogaeth.

Mae rhai anawsterau wrth i bobl ddod o hyd i gynorthwyyr personol gan ddefnyddio taliadau uniongyrchol, oherwydd prinder y staff hyn sy'n gweithio yng Ngheredigion.

Cyfeiriodd un aelod o staff y GIG at enghraifft o arfer da yn dod allan o gynlluniau Cartrefi Cynnes Lloegr, a welodd y gymuned yn mynychu eglwysi, tafarndai ac ati i ymgynnull ac aros yn gynnes. Mae llawer o'r rhain wedi parhau, ac roedd yna farn y gallai Ceredigion wneud yr un peth.

Cyfathrebu

Mae yna awydd i gryfhau'r berthynas rhwng iechyd a gofal cymdeithasol. Mynegodd staff, ers y pandemig a pholisïau gwahanol ar weithio gartref / ffyrdd gwahanol o weithio, eu bod nhw'n teimlo bod y GIG ac awdurdodau lleol wedi ymddieithrio rhywfaint. Nododd staff y GIG ei bod wedi bod yn anoddach cyrraedd gweithwyr cymdeithasol, a'u bod yn aml yn gweithio o leoliadau anghysbell felly ni allant fod yn bresennol wyneb yn wyneb.

Siaradodd staff am linell ffôn newydd Porth Gofal a dywedodd fod hyn wedi gwneud cyrraedd y bobl briodol yn y Cyngor yn anodd iawn a'i bod hi'n cymryd llawer o amser, lle roeddent yn arfer bod â llinellau uniongyrchol. Mae meddygon teulu wedi rhoi'r gorau i ffonio'r Cyngor ac yn hytrach nawr maen nhw'n troi at ragnodwyr cymdeithasol, ac eithrio'r achosion mwyaf cymhleth gan nad ydyn nhw'n gallu aros 40 munud i siarad â rhywun am glaf yn y swyddfa.

Mae ymdeimlad bod y rhan fwyaf o gyfathrebu bellach yn cael ei wneud trwy e-bost neu atgyfeiriad a'i fod yn eithaf 'anymarferol' sy'n golygu diffyg perthnasoedd personol.

Mae'r bwrdd iechyd yn cyflogi swyddog integreiddio'r trydydd sector sy'n canolbwyntio ar leoli gweithgareddau yn y gymuned.

Nododd staff y GIG ei bod yn ymddangos bod prinder gwasanaethau eiriolaeth ar gyfer pobl ag anghenion cymhleth.

Byddai mwy o gyfleoedd i bobl sy'n cyrchu gwasanaethau i sicrhau bod eu llais yn cael ei glywed.

Roedd staff yn teimlo bod ystod eang o leoliadau cymunedol da y gellid eu defnyddio, gan gynnwys Hafan y Waun a Maes Mwldan sy'n adeiladau hygyrch. Gellid cynllunio digwyddiadau cymunedol mewn lleoliadau mwy canolog fel Hafan Deg Llanbedr Pont Steffan. Cyfeiriodd staff at y ffaith bod pobl yn arfer ymgynnull mewn cartrefi gofal a chymryd rhan mewn gweithgareddau.

Gweithgareddau

Roedd gweithwyr y GIG o'r farn bod lle i gydweithio'n agosach o ran cynllunio gofal a chymorth ar gyfer unigolion ag anghenion cymhleth. Maen nhw wedi sylwi bod llai o wasanaethau dydd a seibiant ar gael ers pandemig Covid.

Nododd gweithwyr iechyd proffesiynol perthynol fel therapyddion galwedigaethol y byddent yn gwerthfawrogi clywed mwy am weithgareddau sy'n digwydd trwy'r Cyngor.

"Rydyn ni'n sefyll y tu allan yn edrych i mewn."

Siaradodd y GIG am banel blaenorol a gynhaliwyd ar y cyd rhwng iechyd a gofal cymdeithasol i gysylltu pobl â chymorth. Maen nhw'n teimlo bod cyflwyno un llinell ffôn ganolog wedi arwain at oedi gan nad oes ganddynt gysylltiadau uniongyrchol yn yr awdurdod lleol mwyach ac nid yw'r rhai sy'n trin galwadau yn gwybod beth sydd ei angen bob tro. Maen nhw wedi bod yn troi yn amlach at ragnodwyr cymdeithasol meddygon teulu i gynorthwyo. Roedd y llinell weithwyr proffesiynol yn caniatáu mynediad heb orfod aros ond mae staff bellach yn aros dros 30 munud am ymateb ac yn aml yn gorfod rhoi'r gorau iddi a symud i'r claf nesaf.

Siaradodd staff am botensial cysylltwyr cymunedol i gefnogi gweithio integredig ond nodwyd bod y gwasanaeth hwn bron yn gyfan gwbl wedi cael ei dynnu'n ôl yn ystod y misoedd diwethaf. Pan wnaethant estyn allan i gwrdd â'r cysylltwyr, dywedwyd wrthynt mai dim ond allan o oriau y gellid gwneud hyn gan nad oeddent bellach yn gweithio gyda'r bwrdd iechyd.

O ran gweithgareddau cymunedol, siaradodd staff y GIG i rannu'r farn bod canolfan ddydd draddodiadol yn ystod oriau'r dydd yn hanfodol ar gyfer gofal seibiant gofalwyr. Mae'n cynnig lle cymdeithasol, perthnasoedd, ymarfer corff eistedd, ac mae'n dda i bobl â bregusrwydd. Ers y pandemig, mae'r GIG yn gweld llawer mwy o bobl fregus ar ôl cyfnod o lai o weithgareddau. Roedd ymdeimlad bod pobl yn dal i fod ychydig yn amharod i integreiddio ag eraill fel yr oedden nhw'n arfer ei wneud, a mwy o gamddefnyddio alcohol / camddefnyddio sylweddau yn effeithio ar lesiant.

Teimlwyd bod hybiau lles yn gyfle da ond o bosibl wedi'u targedu mwy at bobl iau. Mae'n hanfodol bod y gymuned yn cefnogi pobl hŷn. Mae cael canolfannau yn y dref yn gadarnhaol i gynyddu integreiddio. Nododd staff y GIG ei bod yn ymddangos bod rhai sefydliadau cymunedol sydd wedi'u hariannu bellach yn cau.

Nodwyd ei bod yn gam mawr i bobl fynd o ambell alwad gofal y dydd gartref i fynd i ofal hirdymor - roedd staff yn teimlo y gallai'r ganolfan ddydd helpu i bontio'r bwch a chadw pobl gartref yn hirach. Gallai pobl hefyd yn cyrchu cyfleusterau fel baddonau gyda theclynnau codi ac yn y blaen yn y cartref gofal a fyddai'n arbed llawer mewn costau offer. Gallent hefyd gael pryd o fwyd poeth a chymryd rhan mewn gweithgareddau ystyrlon yn y cartref gofal.

Roedd yna ymdeimlad bod rhai o'r fforymau cymunedol wedi chwalu/heb ailddechrau ers covid, sy'n cael effaith negyddol, yn enwedig ar ofalwyr. Roedd gan y fforwm gofalwyr 35 o sefydliadau ond yn fwyaf diweddar dim ond 3 oedd ganddo.

Trafnidiaeth

Nododd staff y GIG bod trafndiaeth yn hanfodol i bobl fynychu gweithgareddau - i ofalwyr pobl â dementia, yn aml mae'n rhaid iddyn nhw fynychu gyda'u hanwyliaid, ac nid yw hyn yn rhoi seibiant i'r naill berson na'r llall.

Nododd un aelod o staff, yn hytrach na rhannu ceir, fod 3 tacsï unigol yn aml gydag un person yr un nad yw'n werth da am arian.

Cyfathrebu

Mae cyfranogwyr yn teimlo bod cyfathrebu rhwng y Cyngor a'r GIG wedi chwalu ers covid. Un rheswm yw'r gwahaniaethau o ran gweithio gartref neu yn y swyddfa, sy'n golygu nad oes yw gweithwyr cymdeithasol yn cael gymaint o gyswllt ag o'r blaen, er enghraifft gyda nyrsys cymunedol neu therapyddion galwedigaethol.

Ychydig iawn o gyfathrebu sydd wedi bod gan y Cyngor dros y blynyddoedd diwethaf. Darparwyd hyfforddiant i staff yn flaenorol (flynyddoedd maith yn ôl). Mae'r tîm yn teimlo eu bod nhw'n disgyn drwy'r rhwyd o ran cyfleoedd i weithio'n agosach.

Mae staff y GIG yn teimlo'n rhwystredig am y newidiadau newydd sy'n golygu na allant ffonio rhif uniongyrchol mwyach pan fydd angen iddynt gyrraedd un o weithwyr y Cyngor.

Casgliadau

Roedd staff y GIG yn gwerthfawrogi'r cyfle dydd a'r gwasanaeth gofal seibiant a ychwanegwyd, ac roedden nhw'n cael eu gwerthfawrogi gan gleifion. Roeddent o'r farn bod y cyfleusterau cymunedol hyn yn hanfodol i helpu i ryddhau cleifion o'r ysbyty ac efallai y bydd angen i rai pobl fynd i ofal hirdymor. Mae'r gostyngiad yn y ddarpariaeth gwasanaeth wedi arwain at oedi wrth ryddhau.

Maen nhw am weld integreiddio iechyd a gofal cymdeithasol agosach gyda gwasanaethau dydd ar gael ar gyfer darparu rhai gwasanaethau iechyd a gofal corfforol. Roeddent yn pryderu bod ymddieithrio wedi bod ers y pandemig mewn cyswllt a chyfathrebu gofal cymdeithasol iechyd gan gynnwys patrymau atgyfeirio meddygon teulu. Mae hyn wedi gwaethygu o ganlyniad i gyflwyno llinell ffôn Porth Gofal gan arwain at ffafriaeth staff iechyd i ddefnyddio e-bost nad yw'n galluogi adeilad perthnasau proffesiynol. Mae hyn yn effeithio ar lunio pecynnau gofal a chymorth ar y cyd. Mae gwelliannau mewn cyfathrebu yn hanfodol er mwyn gweithio'n agosach rhwng staff a'r rhai sy'n defnyddio gwasanaethau a'u gofalwyr.

Fe wnaethon nhw ddweud bod angen i rai gwasanaethau a gafodd eu defnyddio fel ysbytai maes ailagor.

Gallai mwy o ddefnydd o gyfleusterau cymunedol ychwanegu ystod o opsiynau ac roedd trafndiaeth yn cael ei ystyried yn hanfodol i alluogi mynediad at wasanaethau a chyfleusterau.

Argymhellion

1. Dylai Cyngor Sir Ceredigion ddilyn ei gynlluniau i ddiwygio'r ddarpariaeth cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant gan ddefnyddio'r adroddiad hwn a'i gynllun gweithredu cysylltiedig.
2. Dylai'r Cyngor ystyried datblygu rôl arweinydd trawsnewid sy'n goruchwyllo i sbarduno'r prosesau rheoli a gweithredu newid.
3. Dylai Cyngor Sir Ceredigion weithio gyda'i asiantaethau partner gan gynnwys y GIG a darparwyr gwasanaethau'r trydydd sector i sicrhau y gellir cyflawni unrhyw arbedion effeithlonrwydd y gellir eu gwneud drwy gynllunio gweithredol a strategol ar y cyd. Bydd angen i hyn gynnwys ystyried dulliau arloesol o rannu adnoddau.
4. Dylai Cyngor Sir Ceredigion adolygu ei brosesau cynllunio person-ganolog i sicrhau bod y rhain yn effeithiol, ddim yn rhy fiwrocraidd ac wir yn dal a hyrwyddo lleisiau a dewisiadau defnyddwyr gwasanaeth mewn cynlluniau wedi'u teilwra'n unigol ac yn unol ag unrhyw ddyletswyddau statudol sydd wedi'u hymgorffori yn yr SSWBA a'r MHM. Dylai pawb sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn gael cynllun person-ganolog o ansawdd uchel. Lle bo angen, dylai adolygu cynlluniau gofal a chymorth y bobl hynny sy'n cael eu heffeithio gan newidiadau gwasanaeth a gyflwynwyd yn ystod y pandemig. Dylai'r diwygiad roi sylw, fel mater o flaenoriaeth, i grwpiau fel y rhai â dementia, gofalwyr a gofalwyr maeth y nodwyd nad oes digon o gwasanaethau wedi'u datblygu ar eu cyfer.
5. Mae angen i Gyngor Sir Ceredigion sicrhau, wrth i ddiwygio gwasanaethau effeithio ar y ddarpariaeth bod anghenion teuluoedd a gofalwyr di-dâl eraill yn cael sylw gydag asesiadau ystyrlon a darparu cefnogaeth ddigonol.
6. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ystyried mabwysiadu model both ac adain sy'n defnyddio canolfannau gwasanaeth fel canolfannau cymunedol tra'n defnyddio ystod o gyfleusterau cymunedol i ddarparu cyfleoedd dydd a all ddarparu'r gweithgareddau hynny yr hoffai pobl eu cyrchu mor agos at eu cartrefi â phosibl. Dylai hyn gynnwys cefnogi a galluogi pobl i gael gwaith â thâl a dysgu ffurfiol lle bo hynny'n briodol.
7. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ddatblygu strategaeth drafndiaeth sy'n sicrhau bod y dulliau mwyaf effeithlon yn cael eu defnyddio i alluogi mynediad at gyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant. Bydd angen i hyn ystyried trafndiaeth gyhoeddus a phreifat ynghyd â thrafndiaeth a ddarperir gan y Cyngor.
8. Wrth ddilyn ei agenda ddiwygio, bydd angen i'r Cyngor ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth, gofalwyr, staff y cyngor a'r rhai sy'n gweithio mewn asiantaethau eraill drwy ymgynghori ffurfiol ac anffurfiol. Dylid adolygu fforymau a ddefnyddiwyd yn flaenorol i ymgysylltu â'r grwpiau hyn a lle bo'n briodol i alluogi prosesau gweithio mewn partneriaeth wrth gyflawni'r Cynllun Gweithredu y cytunwyd arno.
9. Dylai'r Cyngor ystyried ail-ofyn am farn ar y cynnig i ailenwi ei ganolfannau dydd fel rhan o'i ymgynghoriad ehangach ar ddiwygio gwasanaethau.

Atodiad A: Demograffeg

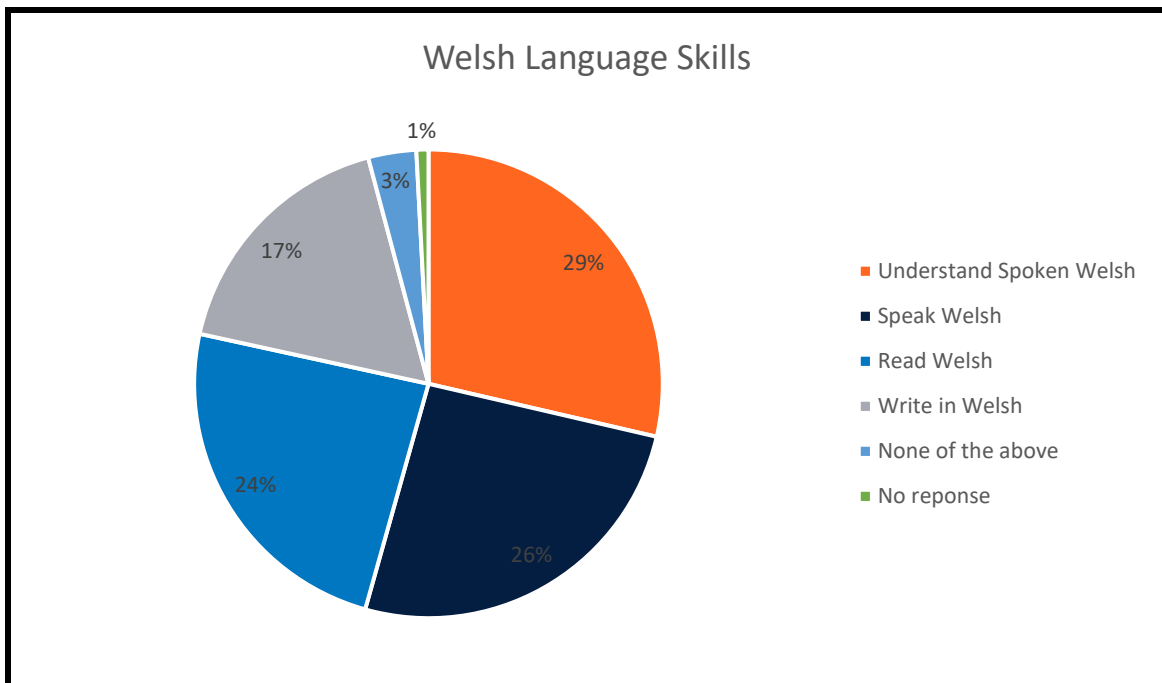
Yr Iaith Gymraeg

Cwblhaodd 6% o bobl (11 unigolyn) arolwg yn Gymraeg, tra bod 18% yn nodi ffafriaeth ar gyfer yr iaith Gymraeg

Cwblhaodd 93% o bobl arolwg yn Saesneg (179 o bobl), tra bod 73% yn nodi ffafriaeth ar gyfer yr iaith Saesneg

Mae'n well gan 17% gyfathrebu llafar Cymraeg gan y Cyngor, tra bod yn well gan 10% gyfathrebu ysgrifenedig Cymraeg

O ran y sgiliau Cymraeg a fynegwyd gan ymatebwyr yr arolwg, isod mae dadansoddiad o lefelau hyder hunan-gofnodedig

Crefydd

Nododd mwyafrif o ymatebwyr yr arolwg (55%) eu bod yn Gristnogion, a'r categorïau mwyaf nesaf oedd dim crefydd (19%), mae'n well gen i beidio â dweud (19%) ac anffyddiwr (6%). Dim ond tri pherson (2%) a nodwyd fel crefydd arall (Wicaidd, Bwdhaidd ac Omnist).

Rhyw a chyfeiriadedd rhywiol

Roedd 21% o ymatebwyr yr arolwg yn ddynion a 66% yn ferched - roedd llai na 1% yn uniaethu fel eraill. (Roedd 13% na wnaeth ymateb neu'n dewis peidio â dweud).

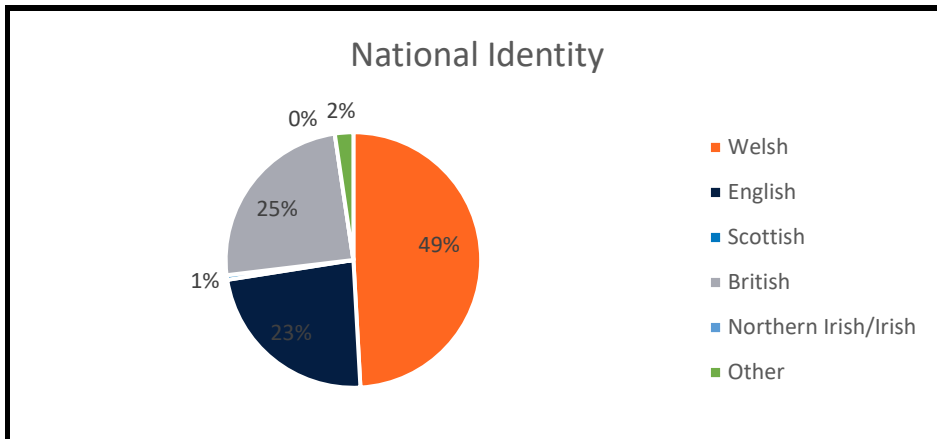
Dywedodd 65% o bobl eu bod nhw yr un rhyw ag adeg eu geni, tra dywedodd 5% o bobl nad oeddent yr un rhyw ag adeg eu geni (ni wnaeth 30% ymateb/dewis peidio â dweud)

Dywedodd 74% o'r rhai a ymatebodd eu bod yn heterorywiol neu'n syth, tra dywedodd 3% eu bod yn hoyw neu'n ddeurywiol. (Ni wnaeth 25% ddim ymateb / dewis peidio â dweud)

Hunaniaeth Genedlaethol

Mae tua thri chwarter yr ymatebwyr yn nodi eu bod yn Gymry neu'n Brydeinwyr (74%). Fe wnaeth tua chwarter yr ymatebwyr yn nodi eu bod yn Saesneg (23%). Nododd 4 person (2%) fel hunaniaethau cenedlaethol eraill gan gynnwys Ewropeaidd a Chanadaidd. Nid oedd unrhyw ymatebwyr arolwg o grwpiau lleiafrifoedd ethnig.

Nododd 167 o ymatebwyr i'r arolwg eu bod yn wyn. Dim ond un person a nododd ei fod o gefndir cymysg. Ni atebodd 21 o'r ymatebwyr y cwestiwn hwn. Nid oedd yr un o'r ymatebwyr yn nodi eu bod o gefndiroedd ethnig eraill.

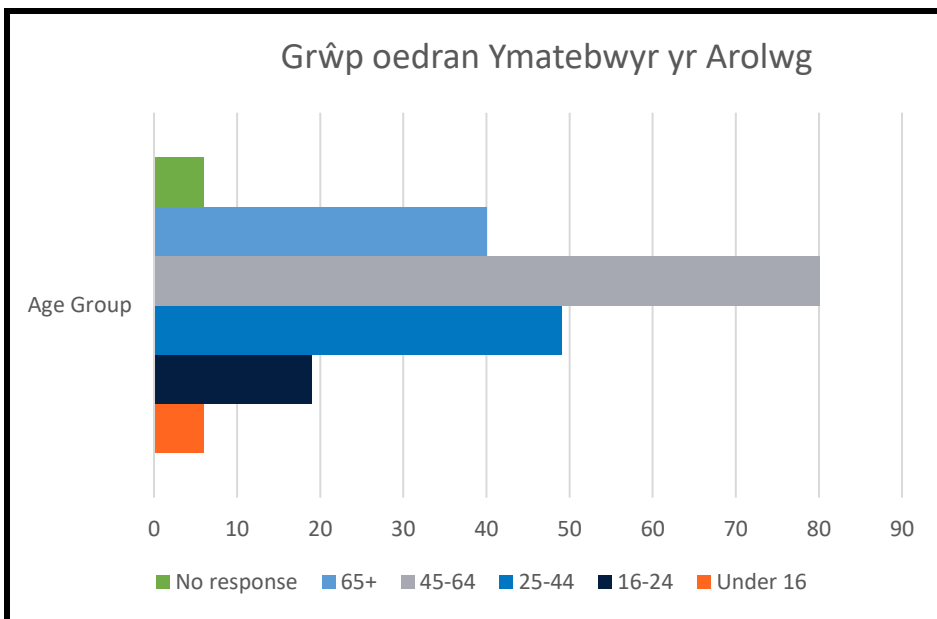

Statws Gofalu

O'r rhai a ymatebodd i'r cwestiwn (84%), nododd 57% fod ganddynt gyfrifoldebau gofalu, ac nid oedd gan 43% statws gofalu.

Grŵp Oedran

Y grŵp mwyaf o ymatebwyr oedd oedolion 45-64 oed (40%). Gwelir dadansoddiad o grwpiau oedran yn y tabl isod:

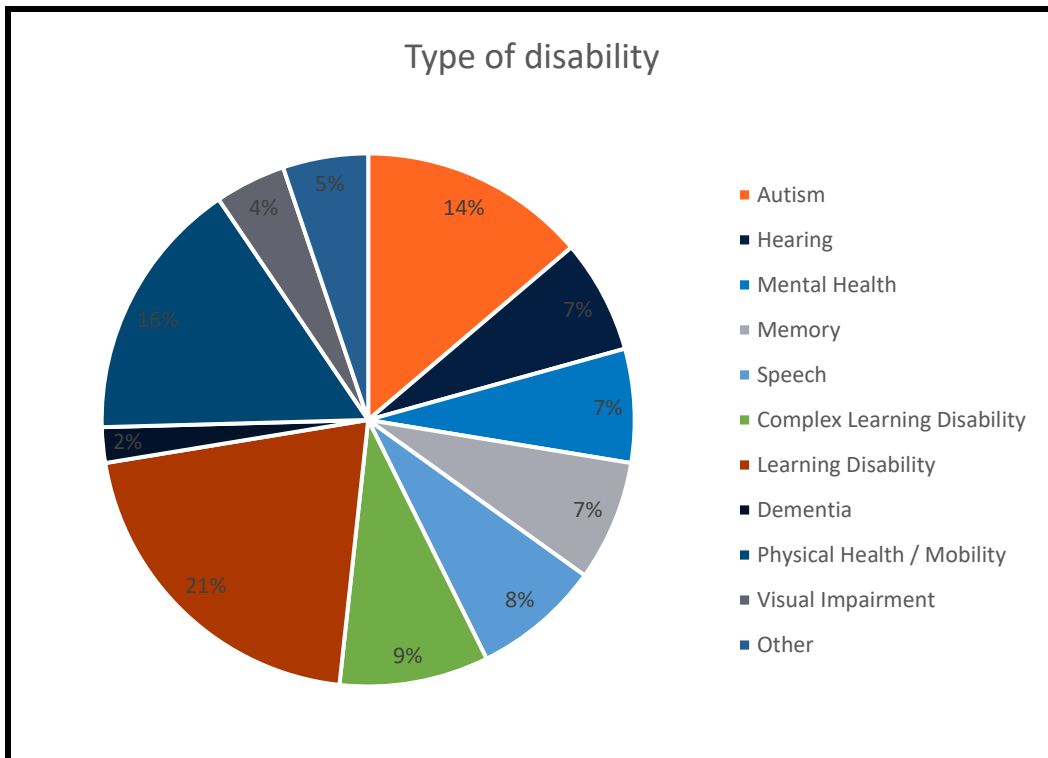
Anabledd

Dywedodd 89 o bobl a ymatebodd i'r arolwg fod ganddynt anabledd (47%)

Dywedodd 80 o bobl a ymatebodd i'r arolwg nad oedd ganddynt anabledd (42%)

Roedd yn well gan 21 o bobl beidio â dweud (11%)

O'r rhai a nododd fod ganddynt anabledd, dywedodd 66% fod ganddynt gynllun gofal a chymorth ac nid oedd gan 34% gynllun gofal a chymorth

Adroddwyd am ystod eang o gyflyrau, a rhestrodd llawer o bobl sawl cyflwr ar yr arolwg. O'r rhai a ddewisodd 'arall' rhestrwyd syndrom Down, ADHD, epilepsi, anaf i'r ymennydd, mudandod, cyflyrau'r galon a'r ysgyfaint.

Plant a Phobl Ifanc

Cafwyd 19 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: mynd i'r ganolfan weithgareddau (63%), treulio amser gyda phlant a phobl ifanc fy oedran i (58%) ac Aros mewn llety hunanarlwyo (58%)

Gofalwyr

Cafwyd 59 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: treulio amser gydag unigolion gyda diddordebau tebyg (49%), treulio amser gydag unigolion o'r un grŵp oedran (41%) a'r ganolfan weithgareddau (39%)

Gofynnodd y cyngor a oedd pobl yn teimlo eu bod nhw'n cael digon o gyfle i rannu eu dymuniadau a'u teimladau, a sut y gellid creu mwy o gyfleoedd

Dywedodd 28 o bobl (39%) eu bod nhw'n teimlo eu bod nhw'n cael digon o gyfle i rannu eu barn.

Dywedodd 43 o bobl (61%) nad oedd digon o gyfleoedd i rannu barn gyda'r Cyngor. O'r opsiynau a restrir am ffyrdd o gymryd rhan, y 3 dewis mwyaf poblogaidd oedd 'grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol anghenion' (28%), 'grŵp hunan-eiriolaeth lleol a ddarperir yn annibynnol oddi ar awdurdod lleol' (26%) a 'grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol oedrannau' (25%).

Gofynnodd y cyngor sut roedd pobl yn teimlo am ailenwi Canolfan Steffan, Canolfan Padarn a Chanolfan Meugan

Nid oedd gan 43% o'r bobl a ymatebodd i'r arolwg farn ar y mater hwn. O'r rhai a ymatebodd, roedd rhaniad agos rhwng pobl yn cytuno â'r newid enw arfaethedig (25%), a'r rhai nad oeddent yn cytuno â hyn (28%). Felly, nid oedd mwy o bobl yn cytuno â'r newid arfaethedig i'r enw.

Roedd gan bobl nad oeddent yn cytuno farn gref iawn ynghylch pam. O'r 62 o sylwadau, roedd 42% yn ymwneud â pham roedd pobl eisiau cadw enwau fel y maen nhw, fel yr enwau sydd wedi'u creu gan ddefnyddwyr gwasanaeth.

Plant a Phobl Ifanc

Cafwyd 19 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: mynd i'r ganolfan weithgareddau (63%), treulio amser gyda phlant a phobl ifanc fy oedran i (58%) ac Aros mewn llety hunanarlwyo (58%)

Gofalwyr

Cafwyd 59 o ymatebion i'r cwestiwn hwn. Y tri dewis mwyaf poblogaidd oedd: treulio amser gydag unigolion gyda diddordebau tebyg (49%), treulio amser gydag unigolion o'r un grŵp oedran (41%) a'r ganolfan weithgareddau (39%)

Gofynnodd y cyngor a oedd pobl yn teimlo eu bod nhw'n cael digon o gyfle i rannu eu dymuniadau a'u teimladau, a sut y gellid creu mwy o gyfleoedd

Dywedodd 28 o bobl (39%) eu bod nhw'n teimlo eu bod nhw'n cael digon o gyfle i rannu eu barn.

Dywedodd 43 o bobl (61%) nad oedd digon o gyfleoedd i rannu barn gyda'r Cyngor. O'r opsiynau a restrir am ffyrdd o gymryd rhan, y 3 dewis mwyaf poblogaidd oedd 'grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol anghenion' (28%), 'grŵp hunan-eiriolaeth lleol a ddarperir yn annibynnol oddi ar awdurdod lleol' (26%) a 'grwpiau cymorth ar gyfer gwahanol oedrannau' (25%).

Gofynnodd y cyngor sut roedd pobl yn teimlo am ailenwi Canolfan Steffan, Canolfan Padarn a Chanolfan Meugan

Nid oedd gan 43% o'r bobl a ymatebodd i'r arolwg farn ar y mater hwn. O'r rhai a ymatebodd, roedd rhaniad agos rhwng pobl yn cytuno â'r newid enw arfaethedig (25%), a'r rhai nad oeddent yn cytuno â hyn (28%). Felly, nid oedd mwy o bobl yn cytuno â'r newid arfaethedig i'r enw.

Roedd gan bobl nad oeddent yn cytuno farn gref iawn ynghylch pam. O'r 62 o sylwadau, roedd 42% yn ymwneud â pham roedd pobl eisiau cadw enwau fel y maen nhw, fel y ffaith bod enwau wedi'u creu gan ddefnyddwyr gwasanaeth.

Atodiad B: Rhestr o bobl y gwnaethom ni siarad â nhw

Mae'r tabl hwn yn rhestr o'r gwahanol sefydliadau a'r bobl a gymerodd ran yn yr ymgynghoriad. Mae eu henwau ar y chwith, ac rydym ni wedi eu grwpio i'n helpu i drefnu'r adroddiad. Mae'r drydedd golofn yn dweud wrthym ni p'un a wnaethant gymryd rhan ar-lein neu wyneb yn wyneb (dull ymgysylltu). Y golofn olaf yw'r nifer a gymerodd ran.

Facilitated Engagement Session			
Organisation - Group	Cohort	Engagement approach	No
Through Age Physical Activity & Play	Staff / Officers	Online, CYP Provider Forum	1
Family Centre Network, Plant Dewi	Community Organisation, Children and Young People	Online, CYP Provider Forum	1
Equalities and Inclusion, CCC	Staff / Officers	Online, CYP Provider Forum	1
Childcare Unit, CCC	Staff / Officers, Children and Young People	Online, CYP Provider Forum	1
Area 43	Community Organisation, Children and Young People	Online, CYP Provider Forum	1
West Wales Housing Association	Community Organisation	Online, CYP Provider Forum	1
Working Wales	Community Organisation	Online, CYP Provider Forum	1
Mudiad Meithrin	Community Organisation, Children and Young People	Online, CYP Provider Forum	1
Hyfforddiant Ceredigion Training (HCT)	Community Organisation	Online, CYP Provider Forum	1
Public Health Wales	NHS	Online, CYP Provider Forum	1
Credu Cymru	Community Organisation, Carers	Online	1
Street Games, Staff	Community Organisation, Children and Young People	Online, CYP Provider Forum	1
School Officers	Staff / Officers	Online, individual meeting	5
Foster Carers	Carers, Children and Young People	Online workshop	2
Young People of transition age - Camu M'laen	People using services, Young people of transition age	In person, face to face	6
People with dementia	People with dementia, people using services	In person, face to face	21
Carers of People with Dementia	Carers, People with dementia, older people	In person, face to face	9
Rays Ceredigion	Community Organisations, Older People	In person, face to face	2
Employee of Council (carers)	Staff and officers		1
Carers Forum Aberaeron	Carers	In person face to face carers tea Aberaeron	6
People with Learning Disabilities - Padarn	People with Learning Disabilities	In person, face to face	17+3
People with Learning Disabilities - Steffan	People with Learning Disabilities	in person, face to face	9
People with Learning Disabilities - Meugan	People with Learning Disabilities	in person, face to face	11
Families and Carers of People with LD	Carers, Learning disabilities	in person, face to face	5+1
Looked after children	Children and young people	in person, face to face	15
Mencap			2
Disability Sport Wales			1
DASH			1
Staff working at day centres for people with learning disabilities	People with Learning Disabilities	In person, face to face	34
Council Employees - CTLD, extended Care, CYP and other (breakdown coming from Helen)	Staff and officers	Online workshop	17
staff who sent additional information	Staff and officers, children and young people,	Additional email information	4
Adferiad	Community Organisation	Online workshop	1
SALT health colleagues		Online workshop	2
Mirus			1
Cavo			1
Hahav			1
Shared Lives			2
Staff working with people with learning disabilities in supported accomodation	Learning disabilities	online workshop	1

Contacted and Invited to Engage		Contact Method	
Organisation - Group			
Housing providers including:			
Barcud		email	
Housing support grants		email	
Family Housing		email	
The care society		email	
Older people:			
Age Cymru		email	
Alzheimer's Society		email	
Voyage		email	
Domiciliary Carers		email	
Red Cross		email	
Other organisations			
Marie Curie		email	
People First		email	
Voyage		email	
Mind		email	
Clynfyw		email	
Tir Coed		email	
The care society			
Perthyn		email	
RABI		email	
Disability Forum		email	
West Wales Action for Mental Health		email	
CYP Organisations:			
Plant Dewi		email	
SNAP		email	
Tros Gynnal		email	
Given info to disseminate			
Police		email	
Libraries (also supplied with hardcopy surveys and community connectors working with individuals to complete)		email	
Fire service		email	
Community connectors		email	

Atodiad C – Taflen

Review of Day and Respite Services

Are you?

- a resident with a disability
- a family member or carer
- a young person supported by social care
- a social care provider
- interested in the way services are delivered in Ceredigion

We would like to hear YOUR thoughts on Day & Respite Service provision in Ceredigion - respond by 21 June 2023

Have your say!

Practice Solutions

Visit the QR code or the link to complete the survey.

https://bit.ly/CC_day_respite_review

Atodiad Ch: Crynodeb o'r safbwyntiau a fynegwyd gan grwpiau rhanddeiliaid

Beth Ddywedodd Pobl Wrthym Ni

Cyngor Sir Ceredigion – Adolygaid o’r Gwasanaeth Dydd a Gofal Seibiant

Cynllun Gweithredu Gwasanaeth Cam 2
Hydref 2023

Rheolaeth dogfen

Y Perchennog	Cyngor Sir Ceredigion
Teitl y Ddogfen	Cyngor Sir Ceredigion – Adolygiad o'r Gwasanaeth Dydd a Gofal Seibiant : Cynllun Gweithredu Gwasanaeth Cam 2
Fersiwn	2.0 - Drafft
Awdur	Phill Chick
Dyddiad	19/10/2023

Hanes y ddogfen

Fersiwn	Dyddiad	Awdur	Sylwadau
1.1	04/08/23	Ainsley Bladon	Cyflwynwyd i'r Rheolwr Prosiect
1.2	07/08/23	Ainsley Bladon	Wedi'i addasu i fformat o ddewis y cleient
2.0	19/10/23	Phill Chick	Diwygiad yn dilyn ailddrafftio adroddiad

Cyflwyniad

Fe wnaeth Practice Solutions Ltd gefnogi Cyngor Sir Ceredigion i ymgysylltiad helaeth ac adolygiad bwrdd gwaith o ddeddfwriaeth berthnasol ac adolygiadau cysylltiedig yng Nghymru am wasanaethau dydd a gofal seibiant. Mae'r gwaith hwn yn rhan o CCC sy'n cyflawni'r Strategaeth Llesiant Gydol Oes 2021-2027.

Mae Cam Gweithredu 4.2.5 yn y strategaeth yn gosod y bwriad i adolygu'r ystod o ddarpariaeth gofal seibiant, darpariaeth dydd, gofal preswyl a darpariaeth trydydd sector, i ddatblygu cynllun ar gyfer gwasanaethau yn y dyfodol yn unol â model trwy'r oedran. Y bwriad yw sicrhau bod amrywiaeth o gymorth priodol i gynnal annibyniaeth a chefnogi gofawyr, gan leihau'r angen am wasanaethau gofal a chymorth tymor hwy.

Fe wnaethom siarad â dros 400 o bobl, ac mae ein hadroddiad ymgysylltu yn nodi pedair thema i'w datblygu. Y ddogfen hon yw ein cynllun gweithredu Cam II, ac mae'n nodi'r pethau y dylai'r Cyngor eu gwneud nesaf i sicrhau eu bod yn darparu'r gwasanaethau mae pobl eu hangen, gan ystyried y safbwyntiau a'r dymuniadau a fynegir yn yr ymarferion ymgynghori a'r amgylchedd mae'r gwasanaeth yn gweithio ynddo ar hyn o bryd a'r rhai sy'n debygol o godi yn y dyfodol. Mae'r holl gamau gweithredu yn seiliedig ar y canfyddiadau a'r argymhellion allweddol a wnaed yn yr adroddiad PSL, ac yn unol â'r model lles gydol oes. Mae hyn yn gofyn am ystyried ffyrdd y gellir cefnogi pobl i aros mor iach ac annibynnol â phosibl a gwneud y defnydd creadigol mwyaf posibl o'r adnoddau hynny yn ein cymuned y gellir eu defnyddio i ddarparu cefnogaeth i'r rhai sydd eu hangen.

Sut fydd y cynllun yn cael ei gyflawni?

Bydd y cyngor yn cynnwys y bobl hynny sy'n cael eu heffeithio gan y cynllun drwy gydol ei weithrediad - bydd hyn yn cynnwys o leiaf; pobl sy'n defnyddio gwasanaethau a'u teuluoedd, gweithwyr, partneriaid cymunedol gan gynnwys y trydydd sector, a'r GIG. Bydd diweddariadau rheolaidd am yr hyn sy'n digwydd a sut i gymryd rhan.

Bydd bwrdd llywio'r prosiect yn goruchwyllo'r gwaith o gyflawni cynllun Cam II i sicrhau bod pethau'n aros ar y trywydd iawn. A bydd y cyngor yn ystyried penodi arweinydd trawsnewid i oruchwyllo'r gwaith o weithredu.

Arweinwyr a Llinellau Amser Mae'r tablau isod yn nodi pwy fydd yn gwneud beth, a pha mor hir y bydd yn ei gymryd

Model Lles Ceredigion Gydol Oes

Bydd gan ddinasyddion o bob oed ansawdd bywyd gwell

Gwell rhwydweithiau cymorth i deuluoedd a'r rhai mewn angen ledled y wlad

Gwell iechyd a lles trwy fabwysiadu ymyriadau effeithiol

Bydd rhwydweithiau sefydledig o grwpiau cymunedol a gwirfoddol ledled y sir, yn rhoi cymorth ataliol strategol gan gynyddu gwydnwch cymunedol a gofal cymdeithasol cynaliadwy.

Gwell dewis ac ansawdd o ran tai lleol

Thema Un: Meysydd Gweithredu Blaenoriaeth Brys

Canfyddiadau Allweddol:

Pwysigrwydd gwasanaethau cyfleoedd dydd a gofal seibiant

Yr angen i ailgynllunio gwasanaethau i fynd i'r afael â'r pwysau presennol a'r rhai y rhagwelir y byddant yn codi yn y dyfodol.

Effaith COVID-19

Yr angen i newid gwasanaeth ac alinio gwasanaethau

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol	Amserlen Amcangyfrifedig
1. Dylai Cyngor Sir Ceredigion ddilyn ei gynlluniau i ddiwygio'r ddarpariaeth cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant gan ddefnyddio'r adroddiad PLS a'r cynllun gweithredu cysylltiedig hwn.	Y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau ar hyn o bryd a'u gofalwyr di-dâl. Defnyddwyr gwasanaethau yn y dyfodol a'u gofalwyr di-dâl. CCC a'i asiantaethau partner	Gan ddefnyddio adroddiad PLS a'r cynllun gweithredu hwn bydd CCC, mewn ymgynghoriad â defnyddwyr gwasanaeth a'u gofalwyr, staff ac asiantaethau partner di-dâl, yn darparu cyfleoedd dydd wedi'u hailwampio a darpariaeth seibiant yn unol â gofynion y CCC trwy fodel lles oedran. Bydd hyn yn sicrhau gwasanaethau cynaliadwy sy'n addas i ddiwallu anghenion cyfredol a fydd yn gallu ystwytho yn ôl yr angen i fodloni gofynion y dyfodol sy'n deillio o gymhlethdod cynyddol a nifer cynyddol o ddementia ymhlith poblogaeth sy'n heneiddio Ceredigion.	CCC	Tachwedd 2023-2027
2. Dylai'r Cyngor ystyried datblygu rôl arweinydd trawsnewid i oruchwylio a sbarduno'r prosesau rheoli a gweithredu newid ar gyfer y cynllun.	CCC a'i asiantaethau partner Buddiolwyr gwasanaeth	Cytundeb gan y CCC i greu swydd arweinydd trawsnewid. Os cytunir ar hyn, dylid datblygu disgrifiad swydd a manyleb person ar gyfer y swydd a hysbysebu'r swydd a phenodi. Bydd yr arweinydd trawsnewid yn adolygu newidiadau i wasanaethau gan gynnwys y rhai a weithredwyd o ganlyniad i bandemig Covid 19 gan wneud argymhellion i adfer gwasanaethau i lefelau cyn y pandemig neu eu diwygio yn ôl yr angen i sicrhau'r ddarpariaeth gwasanaeth a'r boddhad mwyaf posibl i ddefnyddwyr gwasanaeth.		Tachwedd 2023-Ionawr 2024

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol	Amserlen Amcangyfrifedig
<p>3. Dylai Cyngor Sir Ceredigion weithio gyda'i asiantaethau partner gan gynnwys y GIG a darparwyr gwasanaethau'r trydydd sector i sicrhau y gellir cyflawni unrhyw arbedion effeithlonrwydd y gellir eu gwneud drwy gynllunio gweithredol a strategol ar y cyd. Bydd angen i hyn gynnwys ystyried dulliau arloesol o rannu adnoddau.</p>	<p>CCC a'i asiantaethau partner Buddiolwyr gwasanaeth</p>	<p>Bydd Bwrdd Llywio'r Prosiect yn datblygu rhaglen i adolygu'r adnoddau presennol ar draws asiantaethau sy'n darparu cyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant ar hyn o bryd, ynghyd â chyfleusterau cymunedol eraill. Bydd y rhaglen yn ceisio datblygu cynllun cyffredin i alinio darpariaeth gwasanaethau a gwneud y defnydd gorau o adnoddau cyfalaf a refeniw i ddarparu gwasanaethau orau. Dylai'r cynllun sicrhau bod hyblygrwydd yn cael ei gynnwys wrth ailgynllunio gwasanaethau gan alluogi'r ddarpariaeth orau bosibl nawr ac yn y dyfodol.</p>		<p>Tachwedd 2023-2027</p>

Thema Dau: Cynllunio Person-Ganolog

Canfyddiadau Allweddol:

Pwysigrwydd cynllunio person-ganolog wrth ddiwallu anghenion unigol yn briodol

Nodi cymhlethdod cynyddol ac angen haenedig ymhlith y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau

Yr angen i ymateb i grwpiau penodol o gleientiaid, gan gynnwys gofalwyr di-dâl

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol & Noddwyr Posibl	Amserlen Amcangyfrifedig
<p>4. Dylai Cyngor Sir Ceredigion adolygu ei brosesau cynllunio person-ganolog i sicrhau bod y rhain yn effeithiol, ddim yn rhy fiwrocrataidd ac wir yn dal a hyrwyddo lleisiau a dewisiadau defnyddwyr gwasanaeth mewn cynlluniau wedi'u teilwra'n unigol ac yn unol ag unrhyw ddyletswyddau statudol sydd wedi'u hymgorffori yn yr SSWBA a'r MHM. Dylai pawb sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn gael cynllun person-ganolog o ansawdd uchel. Lle bo angen, dylai adolygu cynlluniau gofal a chymorth y bobl</p>	<p>Pobl sy'n manteisio ar gymorth, gofalwyr di-dâl a theuluoedd</p>	<p>Cychwyn adolygiad o'r broses cynllunio gofal</p> <p>Sicrhau bod CCC a'i bartneriaid statudol yn cyflawni eu dyletswyddau yn unol â SSWBA 2014 MHM 2010 ac unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol arall.</p> <p>Defnyddio amrywiaeth eang o dechnegau sy'n nodi cryfderau personol a nodau gan ddefnyddio dulliau cyd-gynhyrchu person-ganolog. Dylai casglu angen nas diwallwyd fod yn rhan o'r broses gynllunio person-ganolog er mwyn casglu gwybodaeth a data ar wasanaethau sydd heb eu datblygu'n ddigonol. Dylai hyn gynnwys, fel blaenoriaeth, anghenion gofalwyr maeth a grwpiau fel y rhai â dementia a'r rhai sy'n pontio o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion. Amlygwyd nad yw'r meysydd hyn wedi'u datblygu'n ddigonol o fewn yr ymarfer ymgynghori.</p> <p>I'r rhai sy'n mynd drwy'r cyfnod pontio dylai mynd i'r afael ag anghenion posibl yn y dyfodol dylai ddechrau o 14 mlwydd oed a dylai ystyriaeth o'r fath ddod yn arfer safonol.</p> <p>Pan amharwyd ar fynediad pobl at</p>	<p>CCC Gwasanaethau statudol ac anstatudol partner</p>	<p>O fewn 3 mis ac yn barhaus wedi hynny.</p>

<p>hynny sy'n cael eu heffeithio gan newidiadau gwasanaeth a gyflwynwyd yn ystod y pandemig. Dylai'r diwygiad roi sylw, fel mater o flaenoriaeth, i grwpiau fel y rhai â dementia, gofalwyr a gofalwyr maeth y nodwyd nad oes digon o gwasanaethau wedi'u datblygu ar eu cyfer.</p>		<p>wasanaethau gan y newidiadau a gyflwynwyd yn ystod y pandemig, dylid adolygu hyn a darparu gwasanaethau priodol.</p> <p>Bydd cyflwyno system broceriaeth yn sicrhau bod gan weithwyr cymdeithasol fwy o amser i'w dreulio gyda phobl yn adolygu eu cynlluniau.</p> <p>O ganlyniad i'r camau hyn, bydd prosesau cynllunio person-ganolog ar bobl yn llywio ac yn sbarduno diwygio a darparu gwasanaethau gofal seibiant a chyfleoedd dydd i'r rhai sydd eu hangen.</p>		
<p>5. Mae angen i Gyngor Sir Ceredigion sicrhau, wrth i ddiwygio gwasanaethau effeithio ar y ddarpariaeth bod anghenion teuluoedd a gofalwyr di-dâl eraill yn cael sylw gydag asesiadau ystyrlon a darparu cefnogaeth ddigonol.</p>	<p>Pobl sy'n manteisio ar gymorth, gofalwyr di-dâl a theuluoedd</p>	<p>Yn ogystal ag adolygu prosesau cynllunio gofal, dylid adolygu cynlluniau gofal unigol ar gyfer pob cleient yn yr amserlen adolygu arferol a, lle bo'n briodol, eu gofalwyr di-dâl.</p> <p>Dylai anghenion gofal pobl y cafodd eu gwasanaethau eu hatal neu y tarfwyd arnynt yn ystod y pandemig gael eu hadolygu fel blaenoriaeth a dylid adfer gwasanaethau yn unol â chanlyniadau'r adolygiadau hyn.</p>	<p>CCC</p>	<p>Trwy gydol 2023-24 ac wedi hynny</p> <p>Tachwedd 2023-Ionawr 2024</p>

Thema tri: Darparu gwasanaeth

Canfyddiadau Allweddol:

- Y gwerth ychwanegol y gellir ei ennill trwy ddefnyddio dull both ac adain integredig tuag at ddarparu gwasanaethau.
- Dylai'r gweithgareddau fod yn ystyrion a chefnogi datblygu sgiliau.
- Mae pobl â thaliadau uniongyrchol angen mwy o gefnogaeth.
- Pwysigrwydd strategaeth gydlynol i ddarparu cludiant i gyfleusterau sy'n darparu cyfleoedd dydd a gofal seibiant.
- Yr angen am gydweithio rhwng asiantaethau i fynd i'r afael â phrinder yn y gweithlu, sicrhau'r defnydd mwyaf effeithlon o staffio sydd ar gael a cheisio gwella'r gweithlu presennol a recriwtio a chadw staff wrth symud ymlaen.
- Dylai pobl allu cael gofal seibiant pan fyddan nhw ei angen a dylai mynediad fod mor syml â phosibl.

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol & Noddwyr Posibl	Amserlen Amcangyfrif edig
6. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ystyried mabwysiadu model both ac adain sy'n defnyddio canolfannau gwasanaeth fel canolfannau cymunedol tra'n defnyddio ystod o gyfleusterau cymunedol i ddarparu cyfleoedd dydd a all ddarparu'r gweithgareddau hynny yr hoffai pobl eu cyrchu mor agos	Pobl yn cyrchu gweithgareddau dydd Darparwyr Cymunedol	Mae modelau Both ac Adain yn defnyddio adnoddau fel canolfannau dydd i weithredu fel hwb cymunedol lle darperir cymorth mwy arbenigol ochr yn ochr ag ystod o gyfleusterau yn y gymuned. Defnyddir adnoddau cymunedol a manau agored i ddarparu ystod o gyfleoedd mewn amgylcheddau "prif ffrwd" nad ydynt yn stigmatiddio. Bydd rhai gweithgareddau'n agored i ystod ehangach o bobl – er enghraifft digwyddiadau pontio'r cenedlaethau a gwyliau, caffi cymunedol a digwyddiadau sinema. Bydd eraill yn cael eu teilwra ar gyfer pobl ag anghenion a diddordebau penodol. Bydd gweithgareddau'n cael eu cynnig yn ystod yr wythnos draddodiadol (h.y. 10am – 3pm). Bydd y gwasanaethau'n archwilio angen a	Cysylltwyr cymunedol, Sector gwirfoddol, CCC	Angen adolygiad Tachwedd 2023-Ebrill 2024. Cyflenwi 2024 ac wedi hynny

<p>at eu cartrefi â phosibl. Dylai hyn gynnwys cefnogi a galluogi pobl i gael gwaith â thâl a dysgu ffurfiol lle bo hynny'n briodol.</p>		<p>darparu gweithgareddau gyda'r nos ac ar benwythnosau fel sy'n ofynnol drwy wasanaethau cyngor a ddarperir yn uniongyrchol neu drwy ganiatáu i sefydliadau cymunedol gyrchu adeiladau sy'n rhedeg gweithgareddau ynddynt pan nad yw'r cyngor a manau cyhoeddus eraill yn cael eu defnyddio.</p> <p>Bydd y cyngor yn gweithio gyda phartneriaid cymunedol i gynnig gweithgareddau y gall pawb eu cyrchu gan gynnwys mewn canolfannau lles yn unol â gweithredu 1.1.6 yn y Cynllun Gweithredu Strategol Lles Gydol Oes. I wella lles meddyliol, emosiynol, corfforol a chymdeithasol preswylwyr Ceredigion I agor canolfannau lles Plascrug ac Aberteifi fel y cynlluniwyd.</p> <p>Dylai cysylltwyr cymunedol gryfhau'r gwefannau Clic a Cysylltu â Cheredigion i adlewyrchu calendr cyfoes o ddigwyddiadau a gweithgareddau sydd ar gael i'r cyhoedd a gweithio mewn partneriaeth â sefydliadau sy'n gallu cynnig lleoliadau gwaith i bobl.</p> <p>Cyngor i greu rhaglen gyflogaeth gyda mewnbwn gan y rhai fydd yn defnyddio'r rhaglen.</p> <p>Dylid cynnig amrywiaeth o opsiynau gofal seibiant i oedolion a phlant, y tu mewn a'r tu allan i Geredigion, gan gynnwys gwyliau byr, gofal seibiant preswyl, a chymorth un i un. Dylai gofal seibiant fod wedi'i gynllunio ymlaen llaw, yn ogystal ag ar gael mewn argyfwng.</p>	<p>Porth Cymorth Cynnar</p> <p>Porth Gofal</p>	<p>O fewn 12-24 mis</p> <p>Erbyn Mawrth 2024</p>
--	--	---	--	--

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol a Noddwyr Posibl	Amserlen Amcangyfrifedig
<p>7. Dylai Cyngor Sir Ceredigion, ynghyd â'i bartneriaid, ddatblygu strategaeth drafnidiaeth sy'n sicrhau bod y dulliau mwyaf effeithlon yn cael eu defnyddio i alluogi mynediad at gyfleoedd dydd a gwasanaethau gofal seibiant. Bydd angen i hyn ystyried trafnidiaeth gyhoeddus a phreifat ynghyd â thrafnidiaeth a ddarperir gan y Cyngor.</p>	<p>Pobl yn cyrchu cyfleoedd dydd Darparwyr gwasanaeth</p>	<p>Bydd partneriaid yn archwilio pob dull o deithio a ddefnyddir ar hyn o bryd, gan gynnwys cerbydau <i>motability</i> pobl, trafnidiaeth breifat gofalwyr di-dâl, trafnidiaeth gyhoeddus, darpariaeth bysiau mini a rhannu ceir a gwasanaethau tacsï preifat.</p> <p>Lle gellir diwallu anghenion pobl yn lleol, dylid defnyddio'r rhain i osgoi treulio cyfnodau hir yn ddiangen ar daith.</p> <p>Bydd camau gweithredu yn sicrhau gwell mynediad at wasanaethau sydd â'r potensial i leihau costau trwy resymoli'r gwahanol ddulliau teithio sydd ar gael.</p>	<p>CCC a sefydliadau partner darparwyr trafnidiaeth</p>	<p>Tachwedd 2023-Mawrth 2024</p>

Thema Pedwar: Cyfathrebu, Eiriolaeth a Chyfranogiad

Canfyddiadau Allweddol:

- Yr angen am gyfathrebu effeithiol â phobl sy'n defnyddio gwasanaethau, teuluoedd a gofalwyr, darparwyr cymunedol a gweithwyr i alluogi proses rheoli newid effeithiol a lleihau'r pryder a deimlir yn ystod cyfnodau o newid a diwygio.
- Gall ymgysylltu agosach rhwng sectorau helpu i wella darpariaeth gwasanaethau.
- Mae pobl yn teimlo'n ddatgysylltiedig ac maen nhw angen mwy o wybodaeth i ddeall beth sy'n digwydd a sut y gallant ei gyrchu.
- Mae angen ystyried ymgysylltiad penodol ynghylch newid enw rhai cyfleusterau

Pwynt Gweithredu	Buddiolwyr Allweddol	Dull Cyflawni ac Effaith	Partner Arweiniol & Noddwyr Posibl	Amserlen Amcangyfrif edig
8. Wrth ddilyn ei agenda ddiwygio, bydd angen i'r Cyngor ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth, gofalwyr, staff y cyngor a'r rhai sy'n gweithio mewn asiantaethau eraill drwy ymgynghori ffurfiol ac anffurfiol. Dylid adolygu fforymau a ddefnyddiwyd yn flaenorol i ymgysylltu â'r grwpiau hyn a lle bo'n briodol i alluogi prosesau gweithio mewn partneriaeth	Y cyhoedd Pobl yn cyrchu gwasanaethau Teuluoedd Gofalwyr Staff Sefydliadau cymunedol	Dylai'r cyngor gynnal gweithdai gyda rhanddeiliaid wrth i gynlluniau fynd rhagddynt i sicrhau mewnbwn rheolaidd gan y rhai sy'n cael eu heffeithio gan newidiadau, gan gynnwys staff, defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd a gofalwyr di-dâl. Os yn penodi, gall yr arweinydd trawsnewid sbarduno'r prosesau hyn. Gellir galluogi ymgysylltu â'r cyhoedd drwy gynnal cyfarfodydd cymunedol wyneb yn wyneb, trafodaethau ar-lein, arolygon a byrddau negeseuon. Dylai cysylltwyr cymunedol ailsefydlu rhwydwaith cymunedol cryf sy'n cynnwys cyfarfodydd rheolaidd i rannu gwybodaeth am ddatblygiadau a chyfleoedd newydd i gydweithio. Ailsefydlu llinell gweithwyr proffesiynol	CCC CCC	Erbyn Ionawr 2024 a pharhau drwy gydol y rhaglen newid O fewn 1

wrth gyflawni'r Cynllun Gweithredu y cytunwyd arno.		ar gyfer cydweithwyr y GIG a chydweithwyr eraill gan ailsefydlu'r gallu i gydweithwyr yn y GIG gysylltu â chysylltiadau / adrannau allweddol o fewn y cyngor gan alluogi gwell canlyniadau yn gyflym i ddefnyddwyr gwasanaeth ac amseroedd atgyfeirio cyflymach.		mis
9. Dylai'r Cyngor ystyried ail-ofyn am farn ar y cynnig i ailenwi ei ganolfannau dydd fel rhan o'i ymgynghoriad ehangach ar ddiwygio gwasanaethau.	Y cyhoedd Pobl yn cyrchu gwasanaethau Teuluoedd Staff	Mae angen i'r cyngor ystyried p'un a yw'n dymuno ail-ymgysylltu a chanfasio barn ar y newid enw.	CCC	O fewn 1 mis

Hawdd ei Ddeall

Adroddiad am gyfleoedd dydd a gwasanaethau seibiant yng Ngheredigion

Y pethau ddywedodd pobl

Cafodd y ddogfen hon ei hysgrifennu gan 'Practice Solutions' ar ran
Cyngor Sir Ceredigion. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o 'Adroddiad am
Adolygiad o Gyfleoedd Dydd a Seibiant'.

Hydref 2023

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon

Dogfen hawdd ei deall yw hon. Ond efallai y bydd arnoch chi angen help o hyd i'w darllen. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai y bydd geiriau mewn **ysgrifennu glas trwm** yn anodd eu deall. Gallwch edrych beth mae'r holl eiriau mewn glas yn meddwl ar **dudalen 29**.

Pan fydd y ddogfen yn dweud **ni**, mae hyn yn meddwl '**Practice Solutions**'. I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â

Gwefan: www.ceredigion.gov.uk/preswylwr

Ffôn: 01545 570881

Gwnaeth **Hawdd ei Ddeall Cymru** y ddogfen hon yn **Hawdd ei Ddeall** gan ddefnyddio **Photosymbols**. I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl am y fersiwn hawdd ei deall hon, [cliciwch yma](#).

Rhif trwydded ffotosymbolau 403527247.

Cynnwys

Ynglŷn â'r adroddiad hwn.....	4
Y pethau ddywedodd pobl.....	7
Y pethau ddywedodd y gwahanol grwpiau.....	14
Y pethau rydyn ni'n meddwl ddylai ddigwydd nesaf.....	27
Geiriau anodd.....	29

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

Cwmni ydyn ni sy'n cael ei alw'n 'Practice Solutions'.

Gofynnodd Cyngor Sir Ceredigion i ni chwilio i mewn i:

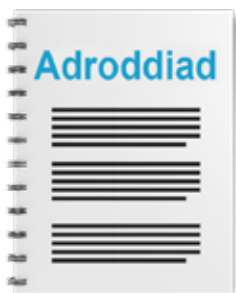

- gyfleoedd dydd

- a gwasanaethau **seibiant** yng Ngheredigion.

Seibiant yw'r adeg pan fydd rhywun sy'n cael cefnogaeth yn aros yn rhywle am amser byr. Efallai y bydd hyn yn digwydd er mwyn i'r gofalwr gael gorffwys.

Mae'r adroddiad hwn ynglŷn â'r pethau ddywedodd pobl Ceredigion.

Siaradon ni â thros 400 o bobl. Siaradon ni â:

- phobl o bob oed
- pobl sy'n defnyddio gwasanaethau
- pobl sy'n gweithio ar ran gwasanaethau
- a phobl eraill.

Mae llawer o wasanaethau dydd yng Ngheredigion.
Er enghraifft:

- Tair canolfan gwasanaeth dydd i bobl ag anableddau dysgu.

- Gwasanaethau ar gyfer plant.

- Gwasanaethau ar gyfer pobl hŷn a phobl sy'n byw â **dementia**.

Mae **Dementia** yn salwch sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae'n gallu gwneud i chi gollu eich cof, gwneud i chi deimlo'n ddryslyd a phethau eraill.

Mae ar Gyngor Ceredigion eisiau i wasanaethau dydd gyflawni'r tri pheth hyn:

- Cefnogi pobl yn gynnar i helpu i rwystro problemau iechyd rhag mynd yn waeth

- Cefnogi pobl i fod yn annibynnol a dysgu medrau newydd.

- Gwneud yn siŵr bod pobl yn cael yr wybodaeth a'r cyngor sydd eu hangen arnyn nhw, mewn ffordd maen nhw'n ei deall.

Y pethau ddywedodd pobl

1. Cludiant

Dywedodd y rhan fwyaf o bobl bod eu cerbyd eu hunain ganddyn nhw. Er enghraifft, car.

Ond mae llawer o bobl yn dibynnu ar fysiau neu deulu a ffrindiau.

Doedd rhai pobl ddim yn hapus â chludiant cyhoeddus.

Mae rhai pobl yn defnyddio minibysiau.

Mae cludiant yn fater pwysig yng Ngheredigion.

2. Newid yn y bobl sy'n defnyddio gwasanaethau dydd

Mae ar Gyngor Ceredigion eisiau i fwy o bobl ddefnyddio gwasanaethau dydd.

Mae arnyn nhw eisiau i fwy o grwpiau ddefnyddio cyfleusterau'r gwasanaethau dydd.

Byddai gwasanaethau dydd yn cael eu defnyddio trwy gydol yr wythnos ar wahanol adegau.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn cytunu â hyn.

Byddai ar Geredigion angen meddwl am staffio a sut i gefnogi pobl yn dda.

3. Newid oriau

Gofynnwyd i bobl beth roedden nhw'n feddwl ynglŷn â newid oriau gwasanaethau dydd. Er enghraifft, cael sesiynau o hanner dydd, sesiynau gyda'r nos a sesiynau penwythnos.

Byddai'n dibynnu ar y weithgaredd. Byddai'n dibynnu ar y weithgaredd. Bydden nhw'n edrych ar asesiad ac anghenion pobl er mwyn penderfynu.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn cytuno â'r newidiadau.

Roedd rhai pobl yn poeni am hyn.

Mae'n bwysig meddwl am anghenion pobl sy'n defnyddio gwasanaethau dydd a'u gofalwyr.

4. Newid enwau tri gwasanaeth dydd

Gofynnwyd i bobl a oedden nhw'n cytuno â newid enwau:

- Canolfan Steffan
- Padarn
- Meugan

Doedd gan y rhan fwyaf o bobl ddim barn ynglŷn â hyn.

Efallai bod ar Gyngor Ceredigion angen cael mwy o farn pobl am hyn.

5. Rhannu barn

Gofynnwyd i bobl a oedden nhw'n cael digon o gyfleoedd i ddweud wrth y cyngor beth oedd eu barn.

Dywedodd y rhan fwyaf o bobl nad oedden nhw'n cael digon o gyfle i ddweud beth oedd eu barn.

Rhoddodd pobl syniadau ynghylch ffyrdd y gallen nhw gael mwy o gyfle i rannu eu barn. Er enghraifft, cael sesiynau grwpiau er mwyn cael eu barn.

6. Gweithgareddau

Gofynnwyd i bobl pa fath o weithgareddau yr hoffen nhw eu cael mewn gwasanaethau dydd.

Edrychon ni ar wahanol oed a grwpiau wrth ofyn y cwestiwn hwn.

Y tri gweithgaredd mwyaf pwysig oedd:

- Cadw'n iach a themlo'n dda.

- Teithiau dydd a thros nos.

- Gweithgareddau awyr agored.

7. Sylwadau

Gofynnwyd i bobl a oedd ganddyn nhw unrhyw sylwadau eraill i'w gwneud.

Dyweddodd rhai pobl yr hoffen nhw weld gwasanaethau ychwanegol.

Roedd rhai pobl yn poeni am wasanaethau. Rhoddon nhw lawer o wahanol resymau.

Rhoddodd pobl lawer o wahanol syniadau ynglŷn â'r gwasanaethau yr hoffen nhw eu gweld.

Y pethau ddywedodd y gwahanol grwpiau

Oedolion ag anabledd dysgu

Gofynnnon ni i oedolion ag anabledd dysgu beth roedden nhw'n feddwl am wasanaethau dydd.

Roedd llawer o bobl yn mwynhau'r gwasanaethau a'r pethau oedd yn cael eu cynnig iddyn nhw.

Roedd pobl yn hoffi'r minibws. Dywedodd pobl sydd ddim yn cael minibws bellach bod hynny'n effeithio llawer arnyn nhw.

Rhoddodd pobl enghreifftiau o weithgareddau roedden nhw'n eu hoffi. Er enghraifft, dysgu medrau a mynd allan.

Roedd yn bwysig iawn i bobl eu bod yn cael dewis.

Dyweddodd llawer o bobl eu bod yn colli gweithgareddau oedd ar gael cyn Covid.

Dydy rhai ddim wedi mynd yn ôl i'w canolfan dydd. Mae hyn oherwydd nad oes digon o staff neu gludiant ar gael.

Roedd llawer o bobl yn drist am fod Canolfan Dydd Padarn wedi cau.

Mae ar bobl eisiau cael dweud eu barn ynglŷn â'r ffordd y mae:

- gwasanaethau newydd yn edrych
- a'r ffordd y maen nhw'n cael eu rhedeg.

Roedd cludiant yn broblem fawr i lawer o bobl.

Roedd pobl yn dweud hefyd bod arnyn nhw angen trefn arferol.

Dyweddodd llawer o bobl yr hoffon nhw weithgareddau gyda'r nos ac ar y penwythnos.

Roedd hefyd yn bwysig iawn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i bobl am y newidiadau.

Plant a phobl ifainc

Dyweddodd y grŵp hwn eu bod yn mwynhau cael pobl i chwarae gyda nhw.

Doedd rhai ddim yn hoffi sut roedden nhw'n cael eu trin gan blant eraill.

Pan ofynnwyd iddyn nhw sut bethau y dylai gwasanaethau wneud, dywedon nhw:

- Gwneud pethau gydag anifeiliaid
- Aros yn rhywle yn hirach
- Mynd i barciau themâu.

Roedd ganddyn nhw ddi-ddordeb mewn gweithgareddau dros y penwythnos a seibiannau byr.

Ychydig iawn oedd am gael gweithgareddau yn ystod gwyliau'r ysgol neu weithgareddau ar ôl ysgol.

Pobl ifainc 16 i 24 oed

Doedd llawer o bobl ddim yn gwybod pa wasanaethau oedd ar gael iddyn nhw.

Roedd gan lawer o bobl salwch corfforol neu salwch iechyd meddwl.

Roedden nhw'n dweud ei bod yn bwysig iddyn nhw fedru gwneud eu dewisiadau eu hunain.

Roedd arnyn nhw eisiau rheolaeth dros eu cefnogaeth eu hunain.

Roedden nhw'n dweud bod arnyn nhw eisiau bod gyda phobl eu hoed eu hunain a bod allan yn y gymuned.

Roedd y rhan fwyaf yn teimlo bod eu profiadau o wasanaethau dydd yn dda.

Pobl sydd â dementia

Dywedodd pobl eu bod yn hoffi gweithgareddau sy'n ymwneud â'u diddordebau.

Doedden nhw ddim bob amser am fynd i ganolfannau dydd.

Does dim gweithgareddau dydd sy'n cael eu rhedeg gan y cyngor ar gyfer pobl sydd â **dementia**.

Roedden nhw'n dweud nad oedd arnyn nhw eisiau mynd i gartrefi gofal i gael **seibiant**.

Roedd pobl yn teimlo nad oedd digon o weithgareddau ar eu cyfer nhw.

Aelodau o'r teulu a gofalwyr

Roedden nhw'n dweud bod gwasanaethau dydd yn bwysig iawn.

Roedden nhw'n sôn am y staff mewn ffordd gynnes. Roedden nhw'n teimlo bod y staff yn deall y bobl roedden nhw'n eu cefnogi yn dda.

Roedd rhai yn poeni y basai gwasanaethau yn cael eu tynnu i ffwrdd.

Roedden nhw'n dweud y basai trefnu i gadw lle ar gyfer gwasanaeth **seibiant** o flaen llaw yn help.

Hefyd roedd gofalwyr yn dweud bod **cyfathrebu** yn broblem.

Mae **cyfathrebu** yn meddwl rhannu gwybodaeth am bethau.

Mae ar ofalwyr eisiau cael dweud eu barn am y pethau sy'n digwydd i wasanethau.

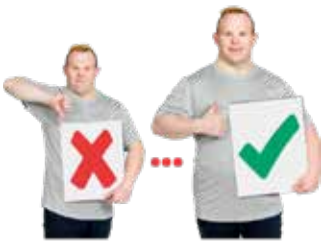
Gofalwyr maeth

Mae gofalwyr maeth yn gofalu am blant pan nad oes ganddyn nhw rieni sy'n medru gofalu amdany'n nhw.

Roedden nhw'n poeni nad oedden nhw bellach yn cael gwasanaethau **seibiant**.

Roedden nhw'n dweud bod arnyn nhw angen gwell **cyfathrebu**.

Roedden nhw'n dweud hefyd bod gweithwyr cymdeithasol yn newid o hyd.

Mudiadau cymunedol yn rhoi cefnogaeth i bobl anabl

Siaradon ni â thros 20 mudiad sy'n rhoi cefnogaeth i oedolion a phlant. A mudiadau sy'n cefnogi pobl sydd â:

- phroblemau iechyd meddwl

- anabledau dysgu

- namau corfforol

- **dementia**

- problemau camddefnyddio sylweddau. Mae hyn yn meddwl bod gennych chi broblem wrth ddefnyddio alcohol neu gyffuriau.

Roedden nhw'n hapus i gael hyfforddiant gan y cyngor.

Roedd rhai yn poeni nad oedd digon o arian i fedru rhedeg y mudiad.

Roedden nhw'n dweud nad oedd digon o wasanaethau **seibiant**. Roedden nhw'n dweud bod ar deuluoedd angen llawer mwy o gefnogaeth.

Roedd rhai yn dweud nad oedd y cyngor yn **cyfathrebu** llawer â nhw.

Roedden nhw'n teimlo y gallai mwy o adeiladau gael eu defnyddio yn y gymuned ar gyfer gwasanaethau dydd.

Staff

Siaradon ni lawer â gwahanol staff.

Er enghraifft, staff o'r:

- cyngor
- canolfannau dydd
- a'r GIG.

Dywedodd staff y cyngor bod gwaith staff mewn gwasanaethau dydd a gwasanaethau **seibiant** yn bwysig.

Ond roedden nhw'n poeni eu bod yn dal i redeg yn yr un ffordd ag yr oedden nhw yn ystod Covid.

Roedden nhw'n cytuno â newidiadau i'r gwasanaethau dydd.

Roedd staff oedd yn gweithio yn y gwasanaethau dydd yn teimlo nad oedden nhw wedi cael digon o wybodaeth am newidiadau.

Roedden nhw'n poeni am doriadau i wasanaethau ac effaith hynny ar eu gwaith.

Roedden nhw'n meddwl ei bod hi'n bwysig cymryd gofal wrth gymysgu grwpiau o bobl. Mae gan wahanol grwpiau o bobl anghenion gofal a chefnogaeth arbennig.

Roedd staff y GIG yn gweld gwerth gwasanaethau dydd a gwasanaethau **seibiant**. Roedden nhw'n dweud bod eu cleifion yn gweld gwerth y gwasanaethau hefyd.

Hoffen nhw weld gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn gweithio mwy gyda gwasanaethau dydd.

Roedden nhw'n meddwl bod yna angen am fwy o wasanaethau cymunedol a chlodiant.

Y pethau rydyn ni'n meddwl ddylai ddigwydd nesaf

Dyma rai o'r pethau rydyn ni'n meddwl ddylai ddigwydd nesaf.

Dylai Cyngor Ceredigion wneud newidiadau i wasanaethau dydd a gwasanaethau **seibiant**.

Dylai rhywun gael swydd arbennig i wneud y gwaith hwn.

Dylai'r cyngor ddal ati i siarad â phobl a gweithio gyda'i gilydd i wneud newidiadau.

Dylai'r cyngor weithio gyda mudiadau eraill i helpu i wneud yn siŵr bod y gwaith hwn yn cael ei wneud yn dda. Er enghraifft, y GIG ac elusennau.

Dylai'r cyngor ddatblygu hybiau cymunedol. Canolfannau yw'r rhain sy'n rhoi cyngor a chefnogaeth yn y gymuned. Basai'r rhain yn cynnwys gwasanaethau dydd.

Dylai'r cyngor wneud cynllun ar gyfer cludiant.

Dylai'r cyngor wneud yn siŵr ei fod yn gwrando ar bobl ac yn rhoi eu hanghenion nhw yn gyntaf.

Dylai'r cyngor wneud yn siŵr bod pobl yn cael eu cefnogi tra bydd y newidiadau'n digwydd.

Dylai'r cyngor ofyn i bobl eto beth maen nhw'n feddwl ynghylch ailenwi'r canolfannau dydd.

Geiriau anodd

Cyfathrebu

Mae cyfathrebu yn meddwl rhannu gwybodaeth am bethau.

Dementia

Mae dementia yn salwch sy'n effeithio ar yr ymennydd. Mae'n gallu gwneud i chi golli eich cof, gwneud i chi deimlo'n ddryslyd a phethau eraill.

Seibiant

Seibiant yw'r adeg pan fydd rhywun sy'n cael cefnogaeth yn aros yn rhywle am amser byr. Efallai y bydd hyn yn digwydd er mwyn i'r gofalwr gael gorffwys.

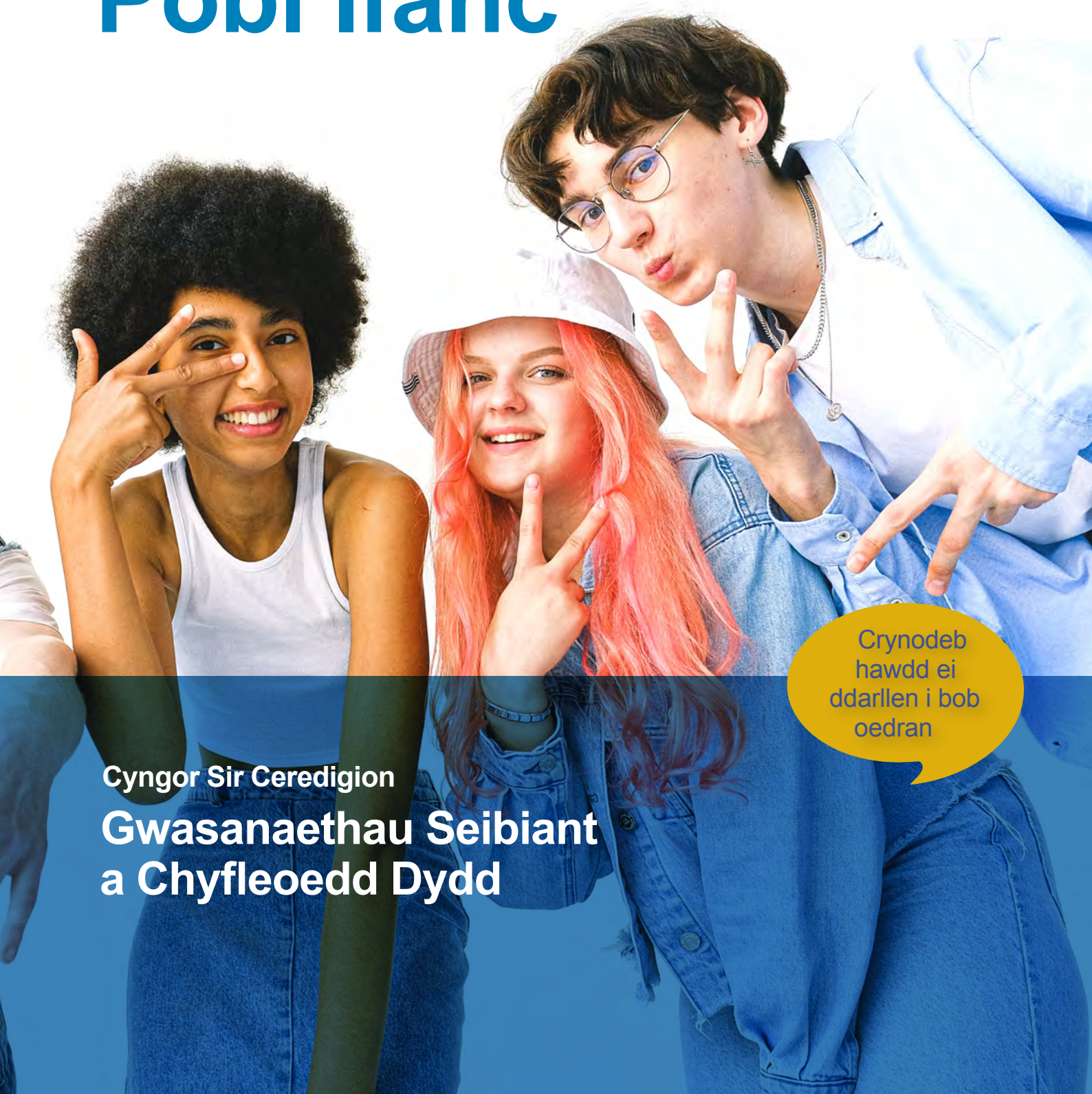

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Adroddiad Pobl Ifanc

Crynodeb
hawdd ei
ddarllen i bob
oedran

Cyngor Sir Ceredigion
**Gwasanaethau Seibiant
a Chyfleoedd Dydd**

Am beth mae'r adroddiad hwn yn sôn?

Rydym am sicrhau bod Cyngor Sir Ceredigion yn darparu'r gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd y mae pobl eu hangen a'u heisiau.

Mae pobl o bob oedran yn defnyddio gwasanaethau cyfleoedd dydd a seibiant

Beth yw gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd?

Mae'r Cyngor yn darparu'r gwasanaethau hyn i bobl o bob oed.

Mae gwasanaethau cyfleoedd dydd yn cynnig gweithgareddau i bobl ddysgu sgiliau, cael hwyl a chymdeithasu. Mae'r rhain fel arfer yn cael eu cynnal mewn canolfannau dydd neu adeiladau cymunedol yn ystod yr wythnos. Gall y gweithgareddau fod yn greadigol, fel celf a cherddoriaeth, chwaraeon fel boccia neu drampolinio, neu gallant fod yn addysgol, fel sgiliau bywyd neu sgiliau ar gyfer swyddi. Mae pobl o bob oed yn defnyddio cyfleoedd dydd, o blant sy'n derbyn gofal i bobl â dementia.

Mae gwasanaethau seibiant yn cynnig gofal i bobl pan fydd angen seibiant ar eu **gofalwr di-dâl***. Gall hyn fod er mwyn i'r gofalwr allu gwneud tasgau pwysig, mynd i rywle, neu yn syml, cael seibiant.

Gall gofal seibiant fod am ychydig oriau, ychydig ddyddiau neu hyd yn oed mwy.

Gall gynnwys gweithgareddau dydd, aros mewn cartref gofal neu lety gwyliau.

* **Gofalwyr di-dâl** – unrhyw un sy'n helpu i ofalu am rywun. Efallai eu bod yn aelod o'r teulu fel rhiant, brawd neu chwaer neu blentyn, neu efallai eu bod yn ffrind yn unig. Yn wahanol i staff, nid yw gofalwyr di-dâl yn cael eu cyflogi i ofalu.

Sut wnaethon ni ddarganfod beth oedd barn pobl am Wasanaethau Seibiant a Chyfleoedd Dydd ar gyfer yr adroddiad hwn?

Gwnaethom ddefnyddio gwahanol ffyrdd i ddarganfod pa wasanaethau sydd ar gael ar hyn o bryd a beth mae pobl ei angen a'i eisiau. Roedd hyn yn cynnwys amrywiol adroddiadau ar wasanaethau a chanllawiau.

Fe wnaethom hefyd siarad â llawer o bobl wyneb yn wyneb ac ar-lein:

Pobl sy'n manteisio ar wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Staff lechyd

Pobl ag anableddau dysgu

Teuluoedd a gofalwyr

Pobl â dementia

Sefydliadau sy'n darparu gwasanaethau

Plant a Phobl Ifanc

Staff canolfannau gofal cymdeithasol a chyfleoedd dydd

Pobl ag anghenion cymhleth

Aethom ati i siarad â 206 o bobl wyneb yn wyneb ac fe wnaeth 205 o bobl lenwi arolwg ar-lein a oedd yn agored i'r cyhoedd.

Fe wnaeth cyfanswm o 411 o bobl gymryd rhan yn yr arolwg hwn, yn cynnwys plant a phobl ifanc.

Pwysigrwydd gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Fe wnaeth pawb y gwnaethom siarad â nhw am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd ddweud eu bod yn bwysig iawn.

I ddefnyddwyr gwasanaethau*:

- Mae'r gwasanaethau hyn yn eu helpu i gymdeithasu â phobl eraill
- Medrant gymryd rhan mewn gweithgareddau y maent yn eu mwynhau medrant ddysgu **sgiliau galwedigaethol***

* **Defnyddwyr gwasanaethau** – Dyma'r term ar gyfer pobl sy'n defnyddio gwasanaethau. Gall y gwasanaethau hyn amrywio o gymorth gofal i weithgareddau. Mae ystod eang o bobl yng Ngheredigion yn ddefnyddwyr gwasanaethau, yn cynnwys plant sy'n derbyn gofal, pobl ag anableddau, a phobl â dementia.

* **Sgiliau galwedigaethol** – Mae'r rhain yn gyfres o sgiliau a gwybodaeth sy'n helpu rhywun i wneud ei swydd. Mae'r cyngor yn cynnig gwasanaethau cyfleoedd dydd i helpu pobl i ddatblygu'r sgiliau hyn. Efallai y bydd y sgiliau hyn yn rhoi mwy o annibyniaeth i bobl yn eu cartrefi neu eu helpu i gael swydd â chyflog

I ofalwyr di-dâl:

- Mae'r gwasanaethau hyn yn rhoi amser rhydd iddynt orffwys neu weithio
- Maent yn cael cyfle i gymdeithasu gyda gofalwyr eraill a staff
- Byddent yn ei chael yn anodd diwallu anghenion y bobl y maent yn gofalu amdanynt heb y gwasanaethau hyn

Mae gwasanaethau cyfleoedd dydd a seibiant yn bwysig iawn i ddefnyddwyr y gwasanaeth, teuluoedd a gofalwyr di-dâl

Efallai bydd angen newid rhai pethau, dyma pam

Mae yna lawer o resymau pam y dylai Ceredigion ddiweddarau ei wasanaethau:

- Mae'r anghenion sydd gan bobl yn dod yn fwy cymhleth ac "nid oes un ateb sy'n addas i bawb".
- Effaith pandemig Covid-19 a chyflwyno ffyrdd newydd o weithio fel defnyddio galwadau 'Zoom' yn ystod y pandemig
- Costau cynyddol tanwydd, bwyd ac adnoddau
- Y staff sydd ar gael i gefnogi pobl sydd angen cymorth
- Yr awydd am fwy o ganolfannau cymunedol lleol y gall holl aelodau'r gymuned eu defnyddio a chydag adnoddau a rennir
- Heriau o ran trafndiaeth, fel diffyg gyrwyr, gan gydnabod bod trafndiaeth yn hanfodol i gefnogi pobl sydd am fanteisio ar wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd
- Yr angen i ofal cymdeithasol, y GIG a gwasanaethau trydydd sector* weithio'n agosach gyda'i gilydd.

* **Sefydliadau Trydydd Sector** – Mae'r term hwn yn cynnwys sefydliadau elusennol, gwirfoddol a chymunedol. Bydd sefydliadau'r trydydd sector yn darparu gwasanaethau a chymorth i bobl, ond nid ydynt yn gorff cyhoeddus fel y cyngor neu'r llywodraeth.

Newid enwau rhai o'r canolfannau ddydd

Hoffai'r cyngor gynnig mwy o weithgareddau cymunedol mewn canolfannau dydd.

Er mwyn helpu i hyrwyddo'r newid hwn, maen nhw wedi awgrymu newid enwau rhai canolfannau dydd.

Os yw'r cyngor am fwrw ymlaen â newid yr enwau, dylai holi barn y cyhoedd i gael eu cefnogaeth.

Sut olwg ddylai fod ar y gwasanaethau newydd?

Cymysg oedd yr adborth ar y cynigion i ddiweddarau gwasanaethau.

Dywedodd rhai bod angen y newidiadau. Dylai gwasanaethau ddiwallu anghenion defnyddwyr gwasanaeth, nawr ac yn y dyfodol.

Roedd eraill yn poeni am yr awgrym i gyfuno gwahanol grwpiau o ddefnyddwyr gwasanaeth yn yr un lleoliad. Mae hyn oherwydd bod angen cymorth penodol ar bobl ar gyfer eu hanghenion. Nid oeddent yn erbyn y cynigion, ond dywedont fod angen ei rheoli'n ofalus.

Dywedodd pobl ei bod yn bwysig bod pawb yn cael gwybod sut y cafodd y cynigion eu cynllunio a'u cyflwyno. Dylai pawb ddweud eu dweud.

Dywedodd pobl ei fod yn bwysig fod pawb yn cael gwybod sut mae'r cynigion wedi eu cynllunio a'u cyflwyno. Dylai pawb gael dweud eu dweud.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn hoffi'r awgrym y bydd mwy o weithgareddau ar gael. Roedd pawb yn cytuno y dylid dylunio'r rhain ar sail yr hyn y mae defnyddwyr gwasanaeth ei eisiau a'i angen.

Roedd y rhan fwyaf o bobl yn cytuno y dylai fod mwy o weithgareddau sy'n helpu pobl i gael swyddi â chyflog. Dylai'r cyngor ganolbwyntio'n gyntaf ar gyfleoedd a gafodd eu dileu yn ystod y pandemig.

Roedd pobl yn hoffi'r syniad y byddai gwasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd ar gael am fwy o oriau. Ond roedden nhw am sicrhau na fyddai hyn yn effeithio ar ba mor dda y byddai'r gwasanaeth yn cael ei ddarparu.

Yr hyn a ddywedodd plant a phobl ifanc...

Aethom ati i siarad â phlant a phobl ifanc mewn gweithdy a thrwy arolwg.

Dyma beth oedd ganddyn nhw i'w ddweud:

Yr hyn y maen nhw'n ei fwynhau am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Pobl newydd i chwarae â nhw

Y cyfle i ymlacio

Cael lle i ddianc rhag brodyr a chwiorydd

Yr hyn y byddent yn ei newid am wasanaethau

Dywedodd un person ifanc ei bod yn credu bod "rhai rhieni maeth yn gallu bod yn ddrwg - gwella gofal maeth".

Dywedodd rhai pobl ifanc fod gan blant eraill farn negyddol am weithwyr cymdeithasol a derbyn gofal. Mae angen gwneud mwy o waith i newid barn fel nad yw pobl ifanc

yn teimlo embaras na chywilydd.

Hoffai pobl ifanc i'r cyngor godi'r gwaharddiad ar rai gweithgareddau nad ydynt yn bodloni gofynion iechyd a diogelwch, fel trampolinio. Nid yw'r rheolau hyn yn effeithio ar blant nad ydynt yn derbyn gofal, ac nid yw hyn yn ymddangos yn deg.

Pa wasanaethau fydden nhw'n hoffi eu gweld?

- Gwneud pethau gydag anifeiliaid fel helpu mewn lloches
- Aros yn rhywle am gyfnod hirach
- Mynd i barciau thema ac atyniadau
- Cartrefi seibiant nad ydynt yn ofalwyr maeth, fel cartrefi ffrindiau
- Teithiau dydd fel Llangrannog, teithiau cychod, Parc Neidio, Blue Stone a mwy

Yr hyn a ddywedodd pobl ifanc sydd o oed pontio...

Aethom ati hefyd i siarad â phobl ifanc 16-24 oed. Gelwir hyn yn oed pontio, pan fyddant yn symud o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion

Yr hyn y maen nhw ei eisiau yn y dyfodol gan wasanaethau

- Maen nhw eisiau cyfeirio eu cefnogaeth eu hunain yn hytrach na chael eu clymu i wasanaeth nad yw'n ddewis iddyn nhw
- Maen nhw eisiau bod gyda phobl eu hoedran eu hunain ac allan yn y gymuned
- Maen nhw eisiau gwaith
- Maen nhw eisiau gweithgareddau wedi'u trefnu ar gyfer grwpiau o bobl eu hoedran nhw sydd ag awtistiaeth
- Mwy o gynorthwyyr personol i'w helpu i gymryd rhan mewn pethau
- Gwasanaethau sy'n eu helpu i gymryd rhan yn eu cymunedau
- Gwasanaethau seibiant i aelodau'r teulu
- Gwasanaeth dydd sy'n cynnig gweithgareddau, cyfeillgarwch, cyfleoedd, ychydig o newid golygfa ac ymdeimlad o berthyn

Yr hyn y maen nhw ei eisiau o ran gwasanaethau oedolion

Wrth gynnal arolwg, fe wnaethom holi i bobl ifanc pa weithgareddau fyddai fwyaf defnyddiol iddynt pan fyddent yn symud i wasanaethau oedolion.

Yr opsiynau mwyaf poblogaidd oedd:

Cefnogaeth i wneud ffrindiau /meithrin perthnasau

Cwrdd â phobl a gweithgareddau cymunedol

Sgiliau i fy helpu i fyw ar fy mhen fy hun

Yr hyn y maen nhw'n ei hoffi am wasanaethau seibiant a chyfleoedd dydd

Gweld ffrindiau | Staff | Trefn

Yr hyn y byddent yn ei newid am y gwasanaethau

- Bechgyn a merched yn y grŵp
- Mwy o ymweliadau â'r llyfrgell genedlaethol a'r ganolfan hamdden
- Cyfleoedd i gael profiad gwaith
- Mwy o deithiau dydd
- Mynd allan i'r gymuned
- Sgiliau bywyd a choginio
- Eisiau bws neu drafnidiaeth well
- Mwy o gysondeb o ran y staff sy'n gweithio gyda nhw
- Mwy o gysondeb o ran cerbydau
- Llai o newidiadau o ran lleoliad y safle
- Sgrin ryngweithiol yn y ganolfan
- Profiadau synhwyraidd
- Mwy o wybodaeth am yr hyn sy'n digwydd ar ôl y cyfnod pontio
- Ei gwneud hi'n haws cael lle mewn gwasanaethau

Adborth cyffredinol

Plant a Phobl Ifanc

Dywedodd plant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau sydd yn eu helpu i ddatblygu sgiliau. Maen nhw eisiau gwasanaethau sy'n seiliedig ar weithgareddau ac maen nhw'n hoffi defnyddio adnoddau cymunedol.

Maent hefyd eisiau cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n agored i blant nad ydynt yn derbyn gofal.

76% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau grwpiau gweithgaredd gyda phobl eu hoedran eu hunain

67% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau creadigol

57% o blant a phobl ifanc eu bod eisiau gweithgareddau awyr agored, teithiau a gweithgareddau gwirfoddoli

Pobl ifanc yn y cyfnod pontio

Dyweddodd pobl ifanc na wrandewir yn ddigon cynnar weithiau ar eu hanghenion a'u hamgylchiadau. Roedd hyn yn golygu bod bylchau o ran y gefnogaeth wrth iddynt symud i wasanaethau oedolion.

Dywedon nhw hefyd eu bod yn ei chael hi'n anodd defnyddio gwasanaethau oedolion pan oedden nhw'n pontio.

- “ Mae'n ddryslyd cael pethau yn eu lle, dim blaengynllunio, heb weithiwr cymdeithasol pontio ar gael, byth yn gwybod beth sy'n digwydd nesaf.
- “ Mae Camu 'Mlaen yn strwythur cadarnhaol iawn, ond beth nesaf?
- “ Mae cael hyd i dai gwarchod yn gyfyngedig.

Oedolion ag anableddau dysgu

Pwysleisiodd y grŵp yma bwysigrwydd trefn arferol, parhad cefnogaeth, a'r angen am awyrgylch llonydd.

Gallwch ddarllen y Cynllun Gweithredu i Bobl Ifanc i weld beth yw ein camau nesaf.

Diddordeb mewn darllen yr adroddiad llawn?

Os hoffech ddarllen fersiwn mwy manwl,
mae'r adroddiad llawn a fersiwn hawdd
ei ddarllen ar gael.

Gofal Cymdeithasol a Lles

Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

Tel: 01545 574000

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

ceredigion.gov.uk